

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Waterschapsverordening de Rijnlandse Keur 2023

Nota van beantwoording

10 augustus 2023
corsanummer: 23.042563

Inhoud

1. Inleiding	3
2. De Sluipwijkse Plassen	4
3. NEPROM.....	7
4. Portaal	10
5. Projectontwikkelaar	11
6. Stichting belangenbehartiging Greenport Boskoop.....	12
7. Tennet	13
8. Schiphol Group.....	16
9. Gemeente Alphen aan den Rijn.....	17
10. Gemeente Gouda.....	20
11. Gemeente Haarlem	22
12. Gemeente Haarlemmermeer	29
13. Gemeente Heemstede	35
14. Gemeente Kaag en Braassem.....	41
15. Gemeente Leiden	45
16. Gemeente Nieuwkoop	51
17. Gemeente Noordwijk.....	57
18. Gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen	68
19. Gemeente Zoeterwoude	73

1. Inleiding

Doel van de nota van beantwoording

De verenigde vergadering heeft op 1 februari 2023 de waterschapsverordening, onderhoudsverordening en wijziging van het delegatiebesluit in ontwerp vastgesteld. Deze ontwerpen lagen vervolgens 6 weken (tot 23 maart 2023) ter inzage. Op verzoek is deze periode met twee weken verlengd tot 6 april 2023. In voorliggende nota van beantwoording zijn de binnengekomen zienswijzen op de ter inzage gelegen stukken weergegeven, inclusief de Rijnlandse reacties daarop.

Leeswijzer

- Elke zienswijze, inclusief de Rijnlandse reactie, is in een apart hoofdstuk weergegeven;
- Kopieën van de zienswijzen zijn één op één overgenomen, inclusief eventuele taalfouten;
- De zienswijzen van particulieren zijn vanwege privacy-redenen geanonimiseerd. Daarbij zijn concrete verwijzingen naar namen en adressen afgedekt met de letters XXXXX;

2. De Sluipwijkse Plassen

Zienswijze(n)

Eigenarenvereniging De Sluipwijkse Plassen behartigt de belangen van zijn leden, allen eigenaren van grond en/of water in het Reeuwijkse Plassengebied en de aanliggende polders.

De Sluipwijkse Plassen heeft met belangstelling kennis genomen van het nu voorliggende ontwerp voor de Waterschapsverordening en Onderhoudsverordening.

Het bestuur richt zich daarbij niet alleen op de regels aangaande het maatschappelijk belang en ons werkgebied. Als eigenarenvereniging vinden wij het ook essentieel dat de door het waterschap gestelde regels voor een ieder helder en eenduidig zijn.

Het bestuur heeft bij genoemde Ontwerpen de volgende vragen en opmerkingen:

1. Bijlagen.

In de (Toelichtingen bij) Ontwerp Waterschapsverordening wordt verwezen naar bijlagen I, II en III. Deze bijlagen zijn niet bijgevoegd. Tot onze verbazing bleek uit navraag bij uw organisatie dat deze nog niet beschikbaar zijn.

De Ontwerpen zijn dus niet compleet, mogelijk onder tijdsdruk van de op dat moment naderende invoering van de Omgevingswet. Maar het bevreemdt ons en baart ons ook zorg, dat het desalniettemin toch ter inzage is gelegd.

2. Begripsomschrijvingen.

In de Toelichting bij Ontwerp Waterschapsverordening wordt vermeld dat de waterschappen hebben afgesproken zo veel mogelijk dezelfde begrippen en definities te gebruiken; deze zijn opgenomen in de aquo-standaard.

Wij juichen dit uitgangspunt toe, maar de toepassing in de Ontwerpen roept vragen op.

a. De door Rijnland gehanteerde begrippen "natuurvriendelijke oever" en "waardevolle oever".

In het Ontwerp Waterschapsverordening wordt alleen het begrip "waardevolle oever" gehanteerd en niet "natuurvriendelijke oever".

In de Toelichtingen bij Ontwerp Waterschapsverordening wordt aangegeven dat een "waardevolle oever een geleidelijke overgang heeft van water naar land".

Daarbij worden onderscheiden:

- de natuurvriendelijke oevers aangelegd met subsidie;
- de waardevolle oevers die op een natuurlijke manier ontstonden.

Vragen/opmerkingen:

- I Er wordt van uitgegaan, dat natuurvriendelijke oevers met subsidie zijn aangelegd. Wordt met "subsidie" een bijdrage van Rijnland bedoeld?
Er zijn nl. ook natuurvriendelijke oevers die met subsidie van andere organisaties zijn aangelegd en oevers die zonder subsidie zijn aangelegd.

- II Hoe wordt vastgesteld om wat voor soort oever het gaat? Op grond van een schouw, naar aanleiding van een subsidie- of vergunningaanvraag, een melding?
- b. Begrippenlijst Ontwerp Waterschapsverordening en Ontwerp Onderhoudsverordening. Noch het begrip "natuurvriendelijke oever" noch "waardevolle oever" is in deze lijsten opgenomen.

Vragen/opmerkingen:

- I Waarom zijn deze begrippen niet opgenomen? De term "waardevolle oever" wordt herhaaldelijk genoemd in het Ontwerp Waterschapsverordening.
- II Waarom worden niet onderstaande in de aquo-standaardlijst opgenomen begrippen gehanteerd? Deze geven een heel duidelijk onderscheid aan.

Natuurvriendelijke oever:

Definitie: oever die ten behoeve van de ecologisch toestand en (natte) natuurwaarden is ingericht met een ondiepe "natte" zone die oever- en watervegetatie de kans bieden zich te ontwikkelen.

Toelichting: natuurvriendelijke oevers maken deel uit van de "groene oeverzones".

Groene oeverzone:

Definitie: oeverzone met een (potentieel) hoge natuur- en doorgaans ook een hoge landschappelijke waarde.

Toelichting: Deze oevers leveren een aanzienlijke bijdrage aan de ecologische kwaliteit, ofwel het bereiken van een goede ecologische toestand van wateren. Het gaat om rietkragen en/of met oever- en moerasplanten begroeide oeverzones met een oppervlak van één vierkante meter of meer, en om natuurvriendelijk ingerichte of in te richten oeverzones.

- c. Begrip Maatschappelijke functies.
In het Ontwerp Waterschapsverordening wordt dit begrip gedefinieerd als:
"De maatschappelijke functies van het watersysteem zijn bijvoorbeeld natuurbeleving, varen, of het goed houden van funderingen van bouwwerken. Het is een maatschappelijke functie als veel gebruikers regelmatig gebruik maken van een functie. Bij een paar gebruikers gaat het niet om een maatschappelijk functie."

Vraag/opmerking:

Wat wordt in de laatste regel onder "een paar gebruikers" verstaan, wie worden bedoeld? De omschrijving is uiterst vaag en voor velerlei uitleg vatbaar.

N.B. Het begrip "maatschappelijke functies" komt niet voor in de aquo-standaardlijst.

- 3. Waterschapverordening Deel 2 - Regels die alleen met de Omgevingswet in werking treden, Hoofdstuk 2, Artikel 2.4a.

Vraag: Waarom zijn de in dit artikel genoemde kaarten in deze situatie niet meer van toepassing?

Het bestuur ziet uw reactie met belangstelling tegemoet. Vanzelfsprekend geven wij graag, indien gewenst, een nadere toelichting.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie. Wij waarderen uw inzet en streven naar voor iedereen heldere en eenduidige regels.

Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Bijlagen

Voor twee bijlage was de vermelding een fout. Tijdens het begin van het schrijfproces was de verwachting dat deze bijlagen werden gemaakt. Deze bijlagen bleken toch niet nodig, maar in een paar van de eerste teksten van de toelichting stond toch nog de verwijzing. De toelichting wordt hierop aangepast.

De andere bijlage met 'meet en regelbepalingen' is een reservering naar de toekomst. De Omgevingswet en de digitale standaarden schrijven voor dat alle meet en regelbepalingen in een bijlage worden geplaatst. Op dit moment bevat de waterschapsverordening nog geen meet en regelbepalingen. Dit gaat zeer waarschijnlijk binnenkort veranderen. Momenteel wordt een nadere uitwerking gemaakt van de nieuwe regel 41.2a. Een deel van deze uitwerking worden meet en regelbepalingen. Die worden op een later moment opgenomen in deze bijlage. We bouwen nu alvast de structuur om deze toekomstige wijziging een goede plek te kunnen geven.

Begrip 'waardevolle oever'

In de waterschapsverordening maken wij een belangrijk verschil tussen begrippen en werkingsgebieden. Begrippen hebben wij voorzien van een definitie. Werkingsgebieden niet, dat zijn kaartlagen die bepalen in welk gebied een regel van toepassing is. Met waardevolle oever wordt verwezen naar een werkingsgebied. Dit staat in artikel 2.5. Dit is dus een kaart met daarop de oevers waarop deze regels van toepassing zijn.

Deze kaart is bij de Keur 2015 nieuw ontwikkeld. Op deze kaart zijn toen alle oevers geplaatst die:

- Rijnland zelf als natuurvriendelijk heeft ingericht
- Met subsidie van Rijnland natuurvriendelijk zijn ingericht
- Uit een inventarisatie in het veld als zeer waardevol zijn aangemerkt

Deze kaart wordt regelmatig geactualiseerd. Wij voegen dan nieuwe natuurvriendelijke oevers toe die door Rijnland of met Rijnlandse subsidie zijn aangelegd. Ook verwerken wij dan vergunningen en meldingen waarin aanpassing wijzigingen aan de waardevolle oever zijn geregeld.

Begrip 'natuurvriendelijke oever'

Het begrip 'natuurvriendelijke oever' staat inderdaad niet in de lijst met begrippen. Dit omdat het begrip niet wordt gebruikt in de tekst van de waterschapsverordening.

Wij maken geen gebruik van de beschrijving uit de Aquo-standaard, omdat deze beschrijving niet past bij de regels die wij willen stellen.

Begrip 'maatschappelijke functies'

Dit begrip staat inderdaad niet in de Aquo-standaard. Rijnland vindt het wel belangrijk dit begrip uit te leggen. Dit is gelijk ook lastig. Het is namelijk niet altijd meteen duidelijk wanneer gebruik van het watersysteem is aan te merken als een maatschappelijke functie. Dit is vaak een maatwerkbeoordeling, waarin plaatselijke omstandigheden een belangrijke rol spelen.

Wij proberen wel richting te geven, waarbij het gebruik door één persoon of een paar personen niet direct is aan te merken als een maatschappelijke functie.

Kaarten artikel 2.4a

Deel 2 van de ontwerp waterschapsverordening bevat regels die onder het huidige recht door de rijksoverheid zijn opgesteld. Met de komst van de Omgevingswet gaat dit veranderen. Het Rijk maakt niet langer regels en laat dit over aan de waterschappen. Om niet direct een 'gat' in de regelgeving te krijgen, heeft het Rijk voor overgangsrecht gezorgd. Dit overgangsrecht staat in deel 2 van de verordening.

Deze regels mag Rijnland alleen in werking laten treden als de Omgevingswet ook in werking is. Dit gaat op 1 januari 2024 gebeuren. Zolang de Omgevingswet er niet is, mag Rijnland deze regels niet vaststellen omdat er landelijke regels gelden. Daarin staan overigens gewoon deze kaarten.

3. NEPROM

Zienswijze(n)

In dit schrijven geeft de NEPROM haar zienswijze op het Ontwerp Waterschapsverordening Rijnland, met name op de Klimaatbestendige regels die nieuw opgenomen zijn en in het bijzonder op de zogenoemde 90 millimeterregel. Wij verzoeken u onze zienswijze te betrekken bij het vaststellen van het definitieve besluit.

De 90 millimeter regel:

Artikel X.2a Minimaal 90 millimeter neerslag opvangen

1 Is de toename van hard oppervlak in het plangebied meer dan 5000 m², dan moet de initiatiefnemer ervoor zorgen dat in 24 uur minimaal 90 millimeter neerslag kan worden opgevangen binnen dat plangebied.

Op de website van Rijnland wordt dit uitgelegd als:

De 90 millimeter-regel: om te kijken of een gebied extreme neerslag aankan, moet in de bodem, sloten, open water of andere vormen van wateropslag in een gebied 90 mm in 24 uur opgevangen kunnen worden.

De NEPROM is van mening dat deze nieuwe eis van 90 mm ondoelmatig scherp is, waardoor onnodig hoge investeringen gepleegd moeten worden bij de aanleg van een nieuwe wijk. Die hoge investeringen staan niet in verhouding tot het risico op eventuele schade, waardoor die niet verantwoord zijn. Tevens is naar onze mening invoering van deze nieuwe eis door het waterschap niet dan wel onvoldoende onderbouwd. Ook is deze eis niet conform de eerdere afspraken die bijvoorbeeld zijn vastgelegd in het convenant Klimaatadaptief Bouwen Zuid Holland (2019).

In het convenant Klimaatadaptief Bouwen Zuid Holland (2019) was het volgende afgesproken (gele markeringen zijn door ons toegevoegd):

Hevige neerslag leidt niet tot schade aan infrastructuur, gebouwen, eigendommen of groen in de bebouwde omgeving.

N1: een groot deel van de neerslag van een korte hevige bui (1/100 jaar, 70 mm in 1 uur) op privaat terrein wordt op dit terrein opgevangen en vertraagd afgevoerd. De berging is niet eerder dan in 24 uur leeg en is in maximaal 48 uur weer beschikbaar, of wordt gestuurd.

N2: In het plangebied treedt geen schade op aan bebouwing en voorzieningen bij extreem hevige neerslag (1/250 jaar, 90 mm/u).

Bij N2 wordt toegelicht: "Deze eis gaat over de schade in het gehele plangebied, dus op privaat en/of publiek terrein. De bui van 90 mm in een uur (klimaat 2050) is heviger dan bij N1 en er mag geen schade optreden aan bebouwing en voorzieningen. Bij het aantonen hiervan moet ook rekening gehouden worden met de wisselwerking met het omliggende gebied en watersysteem en moet afwentelen voorkomen worden. Tijdelijke overlast door water op straat of op maaiveld is wel toegestaan. Een belangrijke maatregel om schade te voorkomen is een voldoende hoog vloerpeil van bebouwing en voorzieningen. Eisen voor het vloerpeil ten opzichte van omringend maaiveld zijn niet opgenomen omdat dit andere maatregelen uitsluit en de eisen sterk locatieafhankelijk kunnen zijn. Aanvullend stellen gemeenten in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) eisen aan de duur en waterdiepte van water op straat bij verschillende herhalingstijden."

Het convenant Zuid-Holland maakt onderscheid in buien die eens in de 100 jaar voorkomen (70 mm) en buien die eens in de 250 jaar voorkomen (90 mm). In de tekst van het convenant Zuid Holland is in aanvulling op de 90 mm-regel de volgende toevoeging opgenomen: "Tijdelijke overlast door water op straat of op maaiveld is wel toegestaan." Een belangrijke toevoeging, omdat het bestaan van tijdelijke overlast door water op straten ruimte geeft voor tijdelijke wateropvang, waardoor kostbare extra investeringen achterwege kunnen blijven.

Het Ontwerp Waterschapsverordening Rijnland is dus niet conform de afspraken in het convenant Klimaatadaptief Bouwen. Volgens de website van Rijnland moet dit allemaal in bodem, sloten, open water of andere vormen van wateropslag opgevangen kunnen worden. Dat vergt omvangrijke investeringen. Daar komt bij dat het convenant Zuid-Holland op vrijwillige basis was en wat ons betreft ook mede bedoeld om te bezien hoe een en andere in de praktijk uitpakt. Vóór dat regels uit een convenant eventueel tot verplichte regels leiden, is het wat ons betreft noodzakelijk eerst de praktijkervaringen met het convenant zorgvuldig te evalueren.

Het is goed mogelijk dat het Hoogheemraadschap van mening is dat de inzichten sinds 2019 zijn veranderd, er vindt immers momenteel veel nieuw onderzoek plaats naar de klimaatveranderingen. Maar Rijnland heeft de voorgenomen nieuwe regel niet met berekeningen, evaluaties of ander onderzoek onderbouwd. Ook ontbreekt een onderzoek naar de maatschappelijke kosten en baten. En tenslotte heeft Rijnland nagelaten met betrokken partijen, zoals projectontwikkelaars die professioneel opdrachtgever zijn, in overleg te treden en hen te betrekken bij de afwegingen die Rijnland gemaakt heeft.

In aanvulling op bovenstaande wijzen we op het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw voor de Metropool Regio Amsterdam (MRA) dat zeer recent, in 2022, in navolging van provincie Zuid

Holland is opgesteld. Hierin staat (net als in Convenant Zuid Holland) een eis voor een bui van 70 mm per uur en een van 90 mm per uur genoemd:

Klimaatadaptatie, wateroverlast: Hevige neerslag (1/100 jaar, 70 mm in een uur) zorgt niet voor schade in en aan gebouwen, infrastructuur en voorzieningen. Bij hevige neerslag (1/250 jaar, 90 mm in een uur) blijven vitale en kwetsbare infrastructuur en voorzieningen functioneren en bereikbaar.

Deze eis is in lijn met de eis in het convenant Zuid Holland, met als belangrijk verschil dat nu duidelijker is geformuleerd wat de insteek is van het verschil tussen 70 mm en 90 mm. Bij 90 mm neerslag "blijven vitale en kwetsbare infrastructuur en voorzieningen functioneren en bereikbaar". Denk bijvoorbeeld aan viaducten en cruciale toegangswegen en aan ziekenhuizen, energiecentrales en datacenters, zorgcentra en verpleeghuizen, politiebureaus en brandweerkazernes. In de praktijk betekent dit in onze ogen dat voor een deel van een plangebied de hoogste eisen van 90 mm worden gesteld aan de wateropvang. Voor de rest van het plangebied geldt 70 mm.

Wij zijn van mening dat het eisen van een 90 mm voor een heel plangebied onnodig kostenverhogend is. Wij verzoeken u dringend bij het vaststellen van het definitieve besluit de formulering aan te passen naar 70 mm-opvang, of de regel toe te voegen: Tijdelijke opvang van water op straat is toegestaan.

Wij vertrouwen er op dat u onze zienswijze wilt betrekken bij uw beraadslagingen.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie. Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Nieuwe 90 millimeter regel

Voordat dieper op de inhoud wordt gegaan, kunnen wij u melden dat de Rijnlandse 90 millimeter regel een vertaling is van de verschillende geldende richtlijnen voor een klimaatbestendige inrichting van een gebied, te weten: het convenant Klimaatadaptief Bouwen Zuid-Holland, de richtlijnen uit het basisveiligheidsniveau van de Metropoolregio Amsterdam en de recent beschikbaar gekomen Landelijke maatlat voor een groene en klimaatadaptieve bebouwde omgeving. De nieuwe 90 millimeter regel is niet strenger of minder streng en complementair aan de gemeentelijke hemelwaterverordeningen. Wat we als waterschap wel doen is dat we eea. verplicht stellen. Nog te vaak zien we, ondanks de goede intenties, dat de richtlijnen uit de bouwconvenanten niet (helemaal) worden gevolgd. In onze regio komen er meer dan 100.000 woningen bij. Essentieel is dat die klimaatbestendig worden aangelegd, om te voorkomen dat daar in de toekomst agv. de doorzettende klimaatverandering overlast en schade ontstaat. En/of er afgewenteld wordt op omliggende gebieden.

Belangrijk om te melden is dat de 90 millimeter regel een doelvoorschrift is. Dat geeft initiatiefnemers de mogelijkheid om gebiedsgerichte maatregelen te nemen binnen de kaders die worden gesteld.

Dan nu een meer inhoudelijke reactie:

- Als een extreme neerslagbui op een gebied valt, wordt (vaak) eerst de openbare en private ruimte getroffen. In de huidige bouwconvenanten zijn richtlijnen opgenomen hoe daarop privaat- en openbaar terrein mee omgegaan kan worden door bijvoorbeeld een bepaalde hoeveelheid water op privaat of openbaar terrein te bergen en vervolgens vertraagd af te voeren. Een aantal gemeenten heeft deze richtlijnen inmiddels overgenomen in hun hemelwaterverordening. Daarbij wordt, zoals vastgelegd in de bouwconvenanten, gekeken naar kortdurende buien van 1 uur.
- Het regenwater wat op privaat en openbaar terrein is gevallen komt op een gegeven moment terecht in het watersysteem. Vanuit dat watersysteem kan het vervolgens (weer opnieuw) voor schade en overlast zorgen. Zoals ook in de Landelijke maatlat is aangegeven is dat een net iets trager proces, vandaar dat wij als Rijnland kijken naar maatgevende situaties van 24 uur.
- In de bouwconvenanten en de Landelijke maatlat is afgesproken dat situaties met een kans van voorkomen van 1 keer in de 100 jaar, niet mogen leiden tot schade;
- Bij een kortdurende bui van 1 uur hoort daar een neerslaghoeveelheid bij van 70 millimeter;
- Bij een bui van 24 uur hoort een neerslaghoeveelheid van circa 110 millimeter (Neerslagstatistieken 2019, KNMI). Rekening houdend met een poldergemaalcapaciteit van gemiddeld 20 millimeter per dag, moet dan nog 90 millimeter door het gebied zelf worden verwerkt;
- En bergings- en infiltratie voorzieningen die agv. de gemeentelijke hemelwaterverordening moeten worden aangelegd, mogen meetellen (als aan bepaalde voorwaarde wordt voldaan, met name vwb. vertraagd afstromen) voor de Rijnlandse 90 millimeter regel.
- Overigens geldt dat voor de berekening van het bergende vermogen van een plangebied, de bergingscapaciteit in het bestaande watersysteem meetelt.

Wij realiseren ons dat de 90 millimeter nieuw is en vragen oproept. Vandaar onze oproep om Rijnland zo vroeg als mogelijk bij initiatieven te betrekken. Door vooraf mee te denken over een goede (ruimtelijke) inrichting kunnen we samen zorgen voor een klimaat- en toekomstbestendige leefomgeving.

4. Portaal

Zienswijze(n)

Onlangs attendeerde mijn collega mij op de mogelijkheid een zienswijze in te dienen voor uw nieuwe waterschapsverordening. Als Portaal willen wij graag bijdragen aan goed samenleven, een toekomstbestendige leefomgeving draagt daar uiteraard aan bij. Het stemt mij positief dat jullie hier goed naar kijken. Als adviseur zou ik graag mijn collega's inlichten over wat een waterschapsverordening voor ons als sociale huisvester in Leiden betekent.

De stukken die ik op uw website heb kunnen lezen gaven mij helaas onvoldoende duidelijkheid hierover. Wat betekent dit precies voor de woningbouw en wat voor maatregelen zullen in de toekomst moeten worden getroffen om aan de verordening te voldoen? Ik zou dan ook graag zien dat de uitwerking van de verordening hier iets meer aandacht aan besteed. Als duidelijk is wat dit van de omgeving vereist kunnen wij met de andere lokale stakeholders in gesprek gaan over de haalbaarheid van de verordening.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie. Fijn dat u als sociale huisvester wilt bijdragen aan een toekomstbestendige leefomgeving.

Wij geven u natuurlijk graag meer duidelijkheid over de betekenis van de regels uit de waterschapsverordening. Maar informatie over de nieuwe klimaatbestendige regels kunt u vinden op de Rijnlandse internetpagina [Klimaatbestendige regels - Hoogheemraadschap van Rijnland](#). Natuurlijk gaan wij ook graag met u in gesprek om uw vragen te beantwoorden. We zullen dan ook binnenkort contact met u opnemen.

5. Projectontwikkelaar

Zienswijze(n)

Namens XXXXX dien ik hierbij een zienswijze in op de Ontwerp Waterschapsverordening Rijnland.

XXXXX is een grote gebiedsontwikkeling in XXXXX. Er worden de komende jaren ca. XXXXX woningen met bijbehorende voorzieningen gerealiseerd.

De planvorming voor XXXXX is in 2017 gestart. In 2018 heeft de gemeenteraad van XXXXX het Stedenbouwkundig Plan vastgesteld en zijn de eerste vergunningen verleend. In 2020 is voor het complete gebied het ontwerp van de openbare ruimte goedgekeurd door de gemeente XXXXX. Dat ontwerp is een belangrijke basis voor de waterparagraaf bij de ruimtelijke procedures.

Bij de totstandkoming van het Masterplan, ontwerp openbare ruimte en de vergunningen is, en wordt, veelvuldig overleg gevoerd met Hoogheemraadschap Rijnland.

Een gebiedsontwikkeling van deze omvang heeft een doorlooptijd van meer dan 10 jaar. In die 10 jaar moeten honderden vergunningen worden aangevraagd. Ook bij HHRS Rijnland.

Zo hebben wij al een overkoepelende vergunning voor de grondwaterbemaling die een doorlooptijd heeft van meer dan 5 jaar en hebben wij voor de planologische procedures van de eerste 5 gebouwen (ruim 1600 woningen) watertoetsen gemaakt die zijn goedgekeurd door HHRS Rijnland.

Voor de overige woningen (verdeeld in 7 gebouwen) zal de komende jaren per project een Bestemmingsplanprocedure doorlopen worden en zullen Omgevingsvergunningen worden aangevraagd. Bij die plannen zal telkens worden voortborduurd op de eerder opgestelde en goedgekeurde waterparagraaf.

Op dit moment kunnen wij niet volledig overzien wat de Ontwerp Waterschapsverordening Rijnland voor XXXXX betekent.

De nieuwe verplichte klimaatbestendige regels zouden gelden voor 'nieuwe grootschalige gebiedsontwikkelingen'. XXXXX is een bestaande gebiedsontwikkeling. Gelden de nieuwe verplichte klimaatbestendige regels dan niet?

In Hoofdstuk Y Overgangsrecht in de ontwerp-verordening wordt geen rekening gehouden met de doorlooptijd van grote gebiedsontwikkelingen. Sterker nog; vergunningsvoorschriften zijn na vaststelling van de verordening nog maar 1 jaar geldig, terwijl de bouwtijd van 1 enkel blok in XXXXX als snel 2,5 - 3 jaar is.

Daar waar wij niet (meer) kunnen voldoen aan de nieuwe regelgeving in deze lopende gebiedsontwikkeling, zouden wij graag de zekerheid krijgen van HHRS Rijnland dat XXXXX in zijn geheel onder de vigerende regelgeving kan worden afgerond.

Wij zien uw reactie op deze zienswijze met belangstelling tegemoet.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie.

Wij hebben de ontwikkelingen getoetst aan de nieuwe regels. Resultaat daarvan is dat hieraan wordt voldaan en geen aanvullende maatregelen, anders dan nu al in overleg met Rijnland zijn overeengekomen, nodig zijn.

6. Stichting belangenbehartiging Greenport Boskoop

Zienswijze(n)

Wij hebben kennisgenomen van uw concept-waterschapsverordening en dienen daarop een zienswijze in die zich richt op de toelichting op hoofdstuk X: Waterberging bij het maken van hard oppervlak.

Het uitgangspunt om bij toename van hard oppervlak compensatie-eisen te stellen ondersteunen wij. Onze intensieve teelten zijn zeer gevoelig voor wateroverlast en wij zijn ons ervan bewust dat het boomkwekerijgebied een kwetsbaar watersysteem kent. De omschrijving van de artikelen onder 10 geven ons echter onvoldoende duidelijkheid of de wijze van compenseren zoals wij die al een aantal jaren kennen ook gecontinueerd wordt in de verordening die nu ter inzage ligt.

De huidige werkwijze is als volgt:

- Bij toename van hard oppervlak dient 15% van het te verhard oppervlak te worden gecompenseerd in de vorm van extra oppervlakte water.
- Als aantoonbaar gemaakt kan worden dat er sprake is van interne bergingscapaciteit in de vorm van waterbassins of water-bufferende verharding wordt dit in mindering gebracht op de hoeveelheid extra watercompensatie.
- Bij vakbemalingen is het toegestaan om te compenseren buiten de vakbemaling mits de afvoer rechtstreeks op het polderpeil is.

Graag zien wij bevestigd dat de werkwijze ook toegepast kan worden onder de nu voorliggende verordening.

Tevens vragen wij uw aandacht voor een goede inventarisatie van verhardoppervlak. Niet altijd is duidelijk of er sprake is van waterdoorlatende verharding of niet water doorlatende verharding. In de boomkwekerij is sprake van verandering van teeltmethode van teelt in de opengrond naar teelt op verhardoppervlak. In veel gevallen gaat het daarbij ook om grotere oppervlakten waardoor het watersysteem ontwricht kan raken als niet wordt gecompenseerd.

Ten slotte vragen wij u om een gebruiksvriendelijke handleiding toe te voegen, zodat de regels voor iedereen goed toegankelijk zijn.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie en waarderen uw ondersteuning voor de klimaatbestendige regels.

Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Continuëren werkwijze

De huidige werkwijze kan blijven gehanteerd. De nieuwe regels zorgen in het boomkwekerij gebied, uitgaande van de in het peilbesluit vastgelegde drooglegging van 0,35 meter, in principe niet voor extra opgaven. Uitzondering daargelaten, maar ook nu al wordt daar door middel van maatwerk samen met Rijnland gekeken wat wel en niet mogelijk is.

Inventarisatie verhard oppervlak

U vraagt aandacht voor de aanleg van voldoende waterberging als een hard oppervlak wordt aangelegd. Fijn dat u het belang hiervan inziet en onderschrijft. Het is inderdaad belangrijk om waterberging aan te leggen wanneer neerslag niet meer goed in de bodem kan komen.

U geeft aan dat het in de praktijk niet altijd duidelijk is of sprake is van waterdoorlatende verharding of niet water doorlatende verharding. In de waterschapsverordening gebruiken wij het begrip *'hard oppervlak: Een bedekking van de bodem waardoor neerslag niet of maar heel weinig in de bodem kan komen. Bijvoorbeeld bestrating, gesloten teeltvloeren en bouwwerken.'*

Bij de wijziging van teeltmethode kan er inderdaad een uitbreiding zijn van hard oppervlak. Zodra deze toename meer dan 500m² bedraagt, moet de initiatiefnemer zich bij ons melden of een vergunning bij ons aanvragen. Hierdoor houden wij voldoende zicht op de hoeveelheid hard oppervlak en kunnen wij ervoor zorgen dat de benodigde waterberging wordt gemaakt.

Gebruiksvriendelijke handleiding

Aan een gebruiksvriendelijke handleiding wordt gewerkt. Deze komt beschikbaar op de Rijnlandse internetsite ([Klimaatbestendige regels - Hoogheemraadschap van Rijnland](#)) voordat de nieuwe regels definitief van kracht worden.

7. Tennet

Zienswijze(n)

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs is bekend gemaakt dat bovengenoemd plan ter inzage ligt. Van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen maakt TenneT TSO B.V. (hierna TenneT) bij deze graag gebruik.

Binnen de grenzen van het nu ter inzage liggende plan bevinden zich diverse hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations (110kV en hoger) die onderdeel uitmaken van het landelijk hoogspanningsnet en die in beheer en eigendom zijn van TenneT.

Voor uw informatie is eventueel een DWG/SHP/PNG bestand op te vragen door te mailen naar ruimtelijkeplannen@tennet.eu.

Algemeen over TenneT

Bij de Elektriciteitswet 1998 (de "E-wet") is TenneT aangewezen als beheerder van het landelijk hoogspanningsnet, welke aangeduid is als vitale infrastructuur. Zij is daarmee verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van dit net om daarmee de levering van elektriciteit zo goed mogelijk te kunnen garanderen.

In dat kader is het optimaal beheren, onderhouden en veiligstellen van nieuw te realiseren en gerealiseerde assets ten behoeve van een ongestoorde ligging en aanwezigheid daarvan gedurende de gehele levensfase een zeer belangrijke kerntaak van TenneT. Uitgangspunt daarbij is dat deze vitale infrastructuur een gepaste bescherming verkrijgt en behoudt in ruimtelijke plannen en besluiten die worden op- en vastgesteld voor zowel de onder- als bovengrond. Dit alles met als doel deze infrastructuur niet te verstoren en deze op een effectieve en efficiënte manier in stand te kunnen houden en beheren.

Het bovenstaande brengt met zich mee dat TenneT u verzoekt om op een passende wijze rekening te (blijven) houden met de aanwezigheid van deze bestaande vitale infrastructuur binnen uw waterschap.

Door de aanwezigheid van de verschillende hoogspanningsverbindingen en/of hoogspanningsstations vormt TenneT namelijk één van de ruimtevragers en belanghebbenden binnen uw waterschap. Deze bestaande assets wensen wij op een juiste manier planologisch te borgen en te behouden ten behoeve van de leveringszekerheid.

Energietransitie

De komende decennia gaat de energievoorziening in Nederland fors veranderen. Een stabiel en toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk wordt nog meer noodzakelijk vanwege de afnemende beschikbaarheid van fossiele brandstoffen en de opkomst van nieuwe energiebronnen.

Met het oog op de energietransitie kunnen er de komende jaren diverse netuitbreidingen/wijzigingen gaan plaatsvinden. Eveneens vanwege de klimaatadaptatie zullen er wellicht aanpassingen aan het net noodzakelijk zijn. Hiervoor is ruimte nodig.

In het Investeringsplan (IP) 2022-2031 van TenneT staan de toekomstige ontwikkelingen opgenomen voor Nederland. Het IP is via onderstaande link in te zien en/of te downloaden.

<https://www.tennet.eu/nl/bedrijf/publicaties/investeringsplannen/>

Waterschapsverordening

Na het doornemen van de waterschapsverordening, willen we graag aanvullende aandacht vragen voor mogelijke ontwikkelingen die plaatsvinden ter plaatse of in de nabijheid van bestaande verbindingen of in de nabijheid van hoogspanningsstations.

Bij de vormgeving van onderstaande ontwikkelingen dient rekening te worden gehouden met de bestaande hoogspanningsinfrastructuur:

- Aanpassen van grondwaterpeil
- Aanwijzen van waterbergingsgebieden

Naast deze ontwikkelingen worden in de toegevoegde bijlage situaties aangegeven die de bestaande infra (nadelig) kunnen beïnvloeden ten opzichte van leveringszekerheid en veiligheid. Dit kan leiden tot uitval van de verbinding. Grootschalig falen van het landelijk hoogspanningsnet kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting. Aan het voorkomen daarvan draagt een goede publiekrechtelijke bescherming bij. Bij deze daarom het verzoek om ontwikkelingen die mogelijk de betrouwbaarheid en veiligheid van het functioneren kunnen schaden, vooraf af te stemmen met TenneT en pas toe te staan na een positief verkregen schriftelijk advies van TenneT.

Vooroverleg partner

Bij toekomstige plannen of beleidsdocumenten die keuzes omvatten die relevant zijn voor het landelijke hoogspanningsnet, zouden wij het prettig vinden om deel te nemen aan het vooroverleg. Op deze manier worden wij vroegtijdig bij plannen betrokken wat maakt dat wij ook tijdig kunnen beoordelen of de veiligheid en leveringszekerheid van onze hoogspanningsverbindingen in het geding komen en of de plannen (technisch) uitvoerbaar zijn.

De plannen of documenten kunnen gestuurd worden naar ruimtelijkeplannen@tennet.eu. Hierbij tevens het verzoek om dit e-mailadres binnen uw waterschap op te nemen. Eveneens kan via hetzelfde emailadres een overleg worden aangevraagd of vragen worden gesteld.

Heeft u nog vragen?

Heeft u vragen over de inhoud van deze brief, dan kunt u contact opnemen via onderstaande gegevens. Eventuele correspondentie (met vermelding van onze referentie) kunt u eveneens aan deze persoon richten.

Uw reactie, graag onder vermelding van ons kenmerk, zie ik met belangstelling tegemoet.

Reactie Rijnland

Dank voor uw zienswijze. In onze economisch belangrijke regio vinden diverse ontwikkelingen en transitie plaats, van de bouw van meer dan 100.000 woningen tot de energietransitie. Daarnaast worden we geconfronteerd met een klimaat dat sneller verandert dan eerder gedacht en waarvan de impact, ook nu al, zeer groot is. Het is daarbij essentieel dat de verschillende partijen die met deze (ruimtelijke) ontwikkelingen bezig zijn, intensief met elkaar optrekken. Dit om te voorkomen dat nu de verkeerde keuzes worden gemaakt, waar de generaties na ons last van zullen krijgen.

Kijken we daarbij naar de ontwikkeling van de diverse hoogspanningsverbindingen, dan zien we nog te vaak dat deze op kwetsbare locaties (zoals diepe polders) worden geprojecteerd. Met vooroverleg in een vroegtijdig stadium van de planvorming kunnen we dit soort zaken voorkomen. Wij gaan dan ook graag in op uw aanbod om onze wederzijdse planvorming op elkaar af te stemmen. Onze collega's zullen daarvoor binnenkort met u contact opnemen.

8. Schiphol Group

Zienswijze(n)

Naar aanleiding van de ingediende pro forma zienswijze d.d. 17-03-2023 en het overleg met XXXXXXXX d.d. 30-03-2023 hierbij de daadwerkelijke zienswijze op de Ontwerp Waterschapsverordening Rijnland.

Het betreft geen inhoudelijke zienswijze op het aangehaalde stuk maar zijn een drietal punten waar Schiphol aandacht voor wil vragen welke voor onduidelijkheden kunnen zorgen. Dit betreffen:

1. In de Waterschapsverordening wordt meerdere malen verwezen naar de Legger. Schiphol onderzoekt steekproefsgewijs de Legger als deze nieuw ter inzage gelegd wordt en heeft daar altijd als algemene opmerking op gegeven dat deze op veel zaken niet overeenkomt met de werkelijkheid. Het vermoeden bestaat dat lang niet alle wijzigingen in het watersysteem die middels vergunningen worden geregeld verwerkt worden in de Legger. Verwijzen vanuit de Waterschapsverordening naar de Legger kan dus in bepaald gevallen leiden tot een verwijzing die niet correct is.
In artikel X.2 a lid 1 wordt gesproken over plangebied. In het overleg van 30 maart jl. is gebleken dat er op dit moment nog geen duidelijke regels zijn hoe een plangebied wordt bepaald. Concreet betekent dit dat in sommige gevallen dus kan leiden tot verschil van inzicht over een plangebied tussen Rijnland en een aanvrager/ontwikkelaar.
Noodzakelijke berging wordt met de komst van de Waterschapsverordening bepaald in mm. De huidige Berging Rekening Courant Schiphol (BRC SPL), afgesproken tussen het Hoogheemraadschap van Rijnland en Schiphol Nederland BV) is gebaseerd op vierkante meters (m²). Vraag is hoe met de komst van de Waterschapsverordening de BRC SPL bijgehouden of omgezet moet gaan worden. Kan dat nog in m² aangezien de compensatie gebaseerd is op een bergingskarakteristiek die al omgerekend uitgaat van 90 mm, of moet de BRC SPL aangepast worden naar mm en daarmee een aanpassing van de overeenkomst?

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie. Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Legger

Een actuele legger is voor alle partijen van groot belang. De legger wordt om de 1 of 2 jaar geactualiseerd. Daardoor kunnen recente wijzigingen mogelijk nog niet verwerkt zijn in de legger oppervlaktewateren. Graag willen wij samen met u controleren of de legger oppervlaktewateren vwb. het grondgebied van Schiphol correct is. Via onze relatiemanager van de Schiphol nemen wij daarvoor contact met u op.

Bepalen plangebied

Het plangebied is het totale gebied waar ontwikkeling plaatsvindt. Mocht er verschil in inzicht zijn tussen de ontwikkelaar en Rijnland over de begrenzing van het plangebied, dan zal Rijnland in principe bepalen welk begrenzing gehanteerd wordt. Hierover zal wel afgestemd worden met ontwikkelaar.

Invloed nieuwe 90 mm regel op BRC SPL

In overleg met Schiphol kijken we in hoeverre de BRC SPL al dan niet moet aangepast aan de nieuwe 90 mm regel'.

9. Gemeente Alphen aan den Rijn

Zienswijze(n)

Bijgevoegd alle opmerkingen in de PDF. Voor de opmerkingen in geel geldt een aandachtspunt om, indien gewenst, te bespreken. Een greep uit de belangrijkste worden hieronder genoemd.

1. Het stuk/ document is niet goed te lezen. Dit komt met name doordat er veel herhalende tekst instaan. Verwijzingen naar andere documenten (met namen keur), zodat je niet meer weet wat je aan het lezen bent. En de toelichting op het document geeft vaak verwarring. Waarom wordt er vanaf hoofdstuk 19 verder gegaan naar hoofdstuk V? En wordt er in deel 2 van hoofdstuk 2 naar 12, naar 20 gesprongen? Licht er nog een document onder die niet in het begin van deze verordening wordt genoemd?
2. Voor de voor ons grote plannen/ ontwikkelingen is het niet reëel om binnen vijf jaar de compensatie en bestaande verharding mee te laten tellen. Dus graag regels in samenspraak met de gemeente toevoegen om dit voor maatwerk te verlengen.
3. Aparte regels opnemen voor verheelde keringen betreft materiaal en diameters. Tevens hiervoor een aparte tekening opnemen;
4. Voor de regeling vergunningsvrij betreft persleiding/drukriool in de kering een diameter opnemen tot 90 mm i.p.v. 63 mm of alleen voor kwetsbare keringen;
5. Coördinaten voor rioolsleuven is niet van toepassing want dit vergt vaak veel tijd en het heeft weinig nut. (Voor de bouwput is wel te begrijpen)
6. Stijgers in watergangen met een breedte van 2,50 m lijkt ons geen optie. Er moeten dus eisen aan de breedte worden gesteld. En 1:3 qua talud is niet van toepassing voor deze kleine slootjes.
7. Voor ons is het niet meer duidelijk welke eisen Rijnland stelt aan taluds. We hebben aan Arjen Pacros een vraag gesteld betreft dit onderwerp en hij gaf aan dat er voor overige water geen eisen meer zijn.
8. In het buitengebied is niet altijd veel ruimte dus 1,00 m na insteek is niet reëel voor de K&L (initiatiefnemer plaatst een kabel of leiding minimaal 1,00 meter uit de insteek van het oppervlaktewater).

Graag willen wij graag in overleg met jullie omtrent aanpassing/ verduidelijking/ verbetering van het document, zodat we gezamenlijk tot een goed document kunnen komen.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie. Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Leesbaarheid waterschapsverordening

U geeft aan moeite te hebben met het lezen van de waterschapsverordening. De waterschapsverordening is een groot PDF-document van 128 pagina's. Wanneer dit document voor de eerste keer wordt opengeslagen, is het inderdaad lastig te lezen. Dit komt vooral omdat de verordening is ontwikkeld met het idee dat deze verordening vooral digitaal wordt geraadpleegd. Via het DSO of via onze eigen applicatie Regelbeheer (ook voor externen te raadplegen). In deze digitale omgeving, is het document voorzien van een inhoudsopgave. Deze ontbreekt in de PDF-versie. Samen met onze ICT-leverancier zoeken wij naar een mogelijkheid om deze inhoudsopgave ook in de PDF-versie te plaatsen. Wij verwachten dat dit helpt de leesbaarheid te vergroten.

De waterschapsverordening heeft namelijk een vrij overzichtelijke structuur. Het zal in het begin zeker even wennen zijn, maar als deze structuur eenmaal duidelijk is, verwachten wij dat dit helpt de weg te vinden in al deze regels.

Daarnaast verwachten wij veel van de digitale ontsluiting van de waterschapsverordening. Via het DSO en onze eigen applicatie. Belangrijk hierbij zijn de vergunningcheck en het raadplegen van regels via de kaart. Dit maakt het mogelijk om vrij eenvoudig de juiste regels te vinden. Hiervoor hoeft niet langer de gehele waterschapsverordening te worden gelezen.

Het verbaast ons dat u aangeeft dat er veel herhaling in de teksten zit. Dat is namelijk niet het geval. Wij hebben juist een grote stap gemaakt in het verminderen van herhalingen door bijvoorbeeld regels die voor alle activiteiten gelden op één centrale plek in hoofdstuk 3 te regelen.

Ook geeft u aan dat er vaak wordt verwezen naar externe documenten. U noemt hierbij de Keur als belangrijk voorbeeld. Ook dit beeld herkennen wij niet. Ons doel is het bij elkaar brengen van de

regels over de fysieke leefomgeving in één waterschapsverordening. Dit betekent juist dat er in de regels veel minder verwijzingen naar andere documenten zijn. De verwijzingen die er nog wel zijn, verwijzen voornamelijk naar Europese, nationale of provinciale regels. De inhoud hiervan kunnen wij niet in de waterschapsverordening opnemen. Om de lezer te helpen, zijn deze verwijzingen voorzien van een hyperlink, zodat de lezer niet zelf op zoek hoeft naar deze regels.

Wel herkennen wij dat de toelichting op de waterschapsverordening op onderdelen verwarring opwekt. Daarom wordt de toelichting herschreven.

Verder heeft u vragen over de nummering en volgorde in de waterschapsverordening. Dat snappen wij. De indeling in 3 delen was ons antwoord op onzekerheid over de datum waarop de Omgevingswet in werking gaat treden. Ondertussen weten wij dat de Omgevingswet 1 januari 2024 in werking treedt. Daarom kunnen wij de nummering in de definitieve versies aanpassen, zodat er een logische indeling ontstaat.

Termijn compensatie verharding

Bij het aanbrengen van verharding hanteert Rijnland inderdaad de regel dat de waterberging maximaal 5 jaar voor de vergunningaanvraag of melding is aangelegd. Graag benadrukken wij dat het hier gaat over de datum van de vergunningaanvraag of melding en niet de datum waarop de verharding daadwerkelijk wordt aangelegd. In de praktijk kan er tussen het maken van de waterberging en het maken van het hard oppervlak dus meer dan 5 jaar zitten.

U vraagt ons om in de regels een mogelijkheid voor maatwerk in te bouwen. Maatwerk waarmee wij bij grote plannen/ontwikkelingen meer dan 5 jaar tijd tussen het maken van de waterberging en het harde oppervlak kunnen toestaan. Voor de grote plannen/ontwikkelingen zit deze mogelijkheid al in de waterschapsverordening. Voor plannen en ontwikkelingen met een hard oppervlak groter dan 5000 m² is altijd een vergunning nodig. De vergunningaanvraag beoordelen wij op de beoordelingsregels uit de waterschapsverordening. De 5 jaar regel is één van deze beoordelingsregels. Artikel 3.5, lid 2 waterschapsverordening bevat de mogelijkheid om in bijzondere omstandigheden af te wijken van de beoordelingsregels, waaronder de 5 jaar regel.

Tot slot willen wij u wijzen om de mogelijkheid om een Berging Rekening Courant (BRC) op te stellen. In de Strategische Samenwerking Agenda (SSA) hebben wij hierover het volgende over opgenomen: *"Het opstellen van een BRC levert een beeld op van het oppervlak aan beschikbare watercompensatie binnen een peilvak. Het voordeel voor de gemeente is dat water dat eerder is gegraven mee kan tellen als compensatiewater in geval van een nieuwe ontwikkeling waarbij water wordt gedempt."*

Verheelde keringen

Uw verzoekt ons aparte regels op te nemen voor verheelde keringen. Wij zien op dit moment nog geen aanleiding om deze regels aan te passen, maar gaan graag hierover met u in gesprek.

Persleidingen

Uw verzoekt ons een grotere diameter persleiding vergunningvrij toe te staan in de waterkering. Wij zien op dit moment nog geen aanleiding om deze regels aan te passen, maar gaan graag hierover met u in gesprek.

Coördinaten rioolsleuven

Uw verzoekt niet langer de coördinaten van rioolsleuven te vragen. Wij zien op dit moment nog geen aanleiding om deze regels aan te passen, maar gaan graag hierover met u in gesprek.

Steigers

Rijnland ziet geen noodzaak om een minimale breedte van het oppervlaktewater voor te schrijven. De bestaande regels voor steigers worden beleidsneutraal omgezet naar de waterschapsverordening.

Taluds

Met de waterschapsverordening introduceert Rijnland een nieuwe regel over de taluds van nieuw oppervlaktewater. Vanuit het streven naar natuurinclusieve inrichting, moeten alle taluds van nieuw oppervlaktewater met een helling van 1:3 worden gemaakt. Ook bij oppervlaktewater van 2,5 meter breed.

Kabels & leidingen

In uw zienswijze citeert u de tekst van artikel 14.29 waterschapsverordening. Dit artikel is

onderdeel van de nadere uitwerking van de zorgplicht uit artikel 1.5 waterschapsverordening en geldt alleen als er voor de activiteit geen vergunning of algemene voorwaarden gelden. In deze gevallen geldt alleen de zorgplicht. De zorgplicht is fijn, want het geeft de initiatiefnemer veel keuzevrijheid. Keerzijde is dat de zorgplicht vaag is en niet concreet aangeeft wat Rijnland verwacht.

Om de initiatiefnemer tegemoet te komen, heeft Rijnland voor veel activiteiten een nadere uitwerking van de zorgplicht gemaakt. De initiatiefnemer mag ervoor kiezen deze nadere uitwerking te volgen, maar dat hoeft niet. Wanneer de initiatiefnemer de handelt volgens de nadere uitwerking van de zorgplicht, dan weet hij/zij zeker dat wordt voldaan aan de zorgplicht. Het is dus de keuze voor de initiatiefnemer tussen keuzevrijheid of zekerheid.

Wanneer u als initiatiefnemer een kabel of leiding binnen een meter van de insteek van het oppervlaktewater plaatst, dan wijkt u af van de nadere uitwerking van de zorgplicht. Wij vragen u dan om zelf uw verantwoording te pakken en zorgvuldig te werken. Maar u kunt de kabel of leiding wel op de gewenste plaats aanleggen.

10. Gemeente Gouda

Zienswijze(n)

Inleiding

Op 16 maart jongstleden hebben wij vanuit uw Cluster Beleid en Omgeving (Team Vergunningverlening) de mail ontvangen waarin aangeven dat er een mogelijkheid is om nog voor 23 maart 2023 te reageren op het ontwerp van de waterschapsverordening, het ontwerp van de onderhoudsverordening en het ontwerp van het delegatiebesluit. Gezien meerdere partijen een pro forma zienswijze hebben ingediend is door Rijnland de mogelijkheid geboden om de zienswijze uiterlijk 5 april 2023 in te dienen. De gemeente Gouda maakt graag gebruik van deze mogelijkheid. In onderhavige brief onze zienswijze op:

- het proces;
- het ontwerp van de onderhoudsverordening.

Zienswijze proces

Om als waterschap te kunnen voldoen aan de Omgevingswet, gaat Rijnland de Keur en Uitvoeringsregels vervangen door één document: de Waterschapsverordening. Nieuw in de Waterschapsverordening zijn ook de verplichte klimaatbestendige regels en het duidelijk en begrijpbaar maken van de inhoud (B1-niveau). Graag hadden wij als gemeente Gouda eerder betrokken willen zijn bij de totstandkoming van het ontwerp van de Waterschapsverordening. Dit om vooraf bij te dragen aan de inhoud welke raakvlakken heeft met de assets van de gemeente Gouda en om onduidelijkheden weg te nemen.

Zienswijze onderhoudsverordening

De Afdeling 3.2 Onderhoud van de waterkeringen is nu niet passend en tevens onduidelijk voor de waterkeringen gelegen in het gebied van de gemeente Gouda. Deze afdeling verdient de nodige aanscherpingen. Dit om zorg te dragen dat de waterveiligheid gegarandeerd blijft en om te voorkomen dat verantwoordelijkheden zonder middelen naar de gemeente Gouda verschuiven.

De gemeente Gouda heeft als standpunt dat Rijnland, binnen het gebied van de gemeente Gouda, geheel verantwoordelijk is en blijft voor de waterveiligheid en het in stand houden van de waterveiligheid door het tijdig uitvoeren van buitengewoon onderhoud (stabiliteit, profiel en hoogte) aan de waterkeringen. De door Rijnland vastgestelde theoretische profielen in de legger komen echter niet overeen met de daadwerkelijke situatie. In veel gevallen is in de kernzone sprake van bebouwing in het binnentalud en wal-/kademuren als buitentalud. De kernzone (o.a. kruinhoogte en –breedte) kan in deze gevallen niet herzien worden om de kering te laten voldoen aan de vigerende leggerhoogte. De kruin zou dan namelijk boven de drempel van bebouwing uitkomen en de bebouwing in het binnentalud zou dan opgehoogd moeten worden. Hierbij moet worden opgemerkt dat de wal-/kademuren alleen een grondkerende functie hebben en geen waterkerende functie.

Voorgaande geldt bijvoorbeeld voor de regionale keringen Kadebuurt en Polder Korte Akkeren. Op basis van een uitgevoerde analyse voldoen delen van de keringen niet aan de kruinhoogte. Zie 'Analyse kruinhoogte' op pagina 2. Hoe in deze situaties de keringen qua profiel en met behoud van stabiliteit door Rijnland op hoogte worden gebracht om de waterveiligheid te garanderen, is nu niet duidelijk terug te herleiden in onderhoudsverordening.

Op 23 januari 2020 heeft al een keer overleg plaatsgevonden tussen Rijnland en de gemeente Gouda om af te stemmen hoe nu de onderhoudsplicht ten aanzien van regionale waterkeringen

geïnterpreteerd moet worden. Als case is toen Polder Korte Akkeren besproken met als uitkomst dat de gemeente Gouda -indien kadastraal eigenaar- alleen verantwoordelijk is voor het gewoon onderhoud. Opvolgend heeft op 17 februari 2020 een overleg plaatsgevonden. In dit overleg is als case de Karnemelksloot besproken (regionale keringen Polder Kort Haarlem en Polder Kadebuurt). Dit heeft alleen geleid tot actiepunten. Dit overleg heeft vanwege omstandigheden geen vervolg gehad.

Graag zou de gemeente Gouda in overleg komen met Rijnland om, op basis van deze zienswijze, het ontwerp van de onderhoudsverordening aan te vullen.

Analyse kruinhoogte

Op 17 februari 2020 heeft de gemeente Gouda tijdens een overleg met Rijnland aangegeven dat de maaiveldhoogte lager ligt dan de minimale kruinhoogte. Dit gebaseerd op uitgevoerde zettings-/hoogtemetingen. Door de gemeente Gouda is in 2020 een meer bredere analyse gemaakt van de kruinhoogtes keringen vs. hoogtegrid gemeente Gouda. Uitkomst van deze analyse is dat diverse tracés van keringen niet voldoen aan de vastgestelde kruinhoogte. In bijlage 1 en 2 is deze analyse gevisualiseerd.

Bijlagen:

1. kruinhoogte legger vs. metingen hoogtegrid: **rood** = voldoet niet aan leggerhoogte;
2. kruinhoogte legger vs. metingen hoogtegrid: verdere onderverdeling in het hoogteverschil.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie. Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Zienswijze proces

De waterschapsverordening is zo veel als mogelijk een beleidsneutrale omzetting van de regels uit de keur en uitvoeringsregels keur. Vanuit het streven om snel tot een eerste versie van de waterschapsverordening te komen, is vooraf geen groot participatietraject doorlopen.

Na vaststelling van deze eerste beleidsneutrale versie van de waterschapsverordening gaan wij verder met het aanpassen van de waterschapsverordening. Dit keer wel met beleidswijzigingen. Graag betrekken wij u eerder in dit proces. Fijn dat u mee wilt denken.

Zienswijze onderhoudsverordening

U geeft aan te willen voorkomen dat de verantwoordelijkheden zonder middelen naar de gemeente Gouda verschuiven. Met de komst van de Onderhoudsverordening gaat dit zeker niet gebeuren. De onderhoudsverordening is namelijk een beleid neutrale voortzetting van de bestaande regels uit de Keur. Van een eventuele aanpassing of verschuiving van de onderhoudsplichten is dus geen sprake.

Verder richt uw zienswijze zich niet op de inhoud van de Onderhoudsverordening, maar richt zich op de inhoud van de Legger regionale keringen. Deze legger is recent geactualiseerd. Deze actualisatie is 9 maart 2023 gepubliceerd in het [Waterschapsblad](#). Het past niet om de door u gevraagde wijzigingen op dit moment in de Onderhoudsverordening door te voeren.

Natuurlijk geven wij graag een vervolg aan het overleg dat wij eerder hadden. Wanneer wij samen tot de conclusie komen dat er aanpassing van de Legger en/of de Onderhoudsverordening nodig zijn, kunnen die op een later moment worden doorgevoerd.

Analyse kruinhoogte

Ook dit onderdeel van uw zienswijze ziet niet op de Onderhoudsverordening zelf, maar voor dit onderwerp gaan wij graag met u het gesprek aan.

11. Gemeente Haarlem

Zienswijze(n)

De gemeente Haarlem heeft kennisgenomen van het Ontwerp Waterschapsverordening Rijnland, Ontwerp Onderhoudsverordening Rijnland en Ontwerp Delegatiebesluit Rijnland, gepubliceerd in het Waterschapsblad van 8 februari 2023.

De gemeente Haarlem dient een zienswijze in met de volgende punten:

1. Waterschapsverordening:

Algemeen

We vinden het van belang, dat grote beleidsontwikkelingen zoals deze in een vroegtijdig stadium met elkaar worden gedeeld en dat er hierin wederzijds kan worden geparticipeerd. Daarom betreurt het college van burgemeester en wethouders dat de gemeente niet in het ontwerpproces van deze verordeningen is betrokken en bovendien pas vlak voor de terinzagelegging op het vastgestelde ontwerp is geattendeerd. Alleen een zienswijze is, in de ogen van de gemeente, een te beperkte manier om invloed uit te oefenen op beleidstukken zoals deze.

Samenwerkende overheden

We delen de zorg dat:

- er een grotere kans (artikel 1.6) is op wateroverlast (neerslag/grondwater), (grondwater)waterschaarste of een tekort aan zoet (grond)water;
- en
- de chemische en ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater slechter wordt en er een toename van verzilting is.

Om dit soort problemen op een doelmatige en effectieve manier op te lossen pleiten we ervoor dat Rijnland en de gemeente meer gaan werken vanuit de gedachte dat we werken voor één en dezelfde klant (namelijk inwoners en ondernemers in Haarlem), in wederzijdse afhankelijkheid van elkaars taken en bevoegdheden, aan een samenhangend watersysteem. De ambtelijke gesprekken die er sinds kort zijn over een gezamenlijke waterbergingseis zijn een goed begin en we pleiten ervoor om deze lijn voort te zetten.

Afwegingskader toevoegen

De nieuwe Waterschapsverordening stelt eisen aan een reeks van wateraspecten die op zichzelf allemaal te begrijpen zijn. Zo moet er opvang worden gerealiseerd bij nieuwbouw, mag de chemische en de ecologische waterkwaliteit van het oppervlaktewater en de kwaliteit van de waterbodem niet verslechteren, geen extra kwel ontstaan enzovoort.

De gemeente vraagt zich echter af in hoeverre het realistisch is dat aan alle eisen tegelijk kan worden voldaan bij een bepaalde activiteit. Het lijkt logisch dat compenserende maatregelen vanuit een aspect om te voldoen aan de vergunning bijten met een ander aspect en zullen er altijd ergens nadelige gevolgen zijn die zou kunnen leiden tot het niet verstrekken van de vergunning.

De gemeente stelt daarom voor om een afwegingskader te maken waarbij op een zo hoog mogelijk aantal aspecten de gewenste verbetering optreedt, maar voor een aantal niet omdat het conflicteert met een of meerdere andere eisen.

Omvang en handhaafbaarheid van de verordening

De omvang (meer dan 100 pagina's) en de onoverzichtelijkheid van deze verordeningen maakt het stuk zeer moeilijk te doorgronden en te begrijpen. We maken ons daarom zorgen over de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de verordeningen mede gezien de vele regels met daarop eveneens weer vele uitzonderingen.

De gemeente vraagt zich ook af op basis van welke indicatoren er wordt beoordeeld en gehandhaafd en/of daar voldoende capaciteit voor is, bij zowel Rijnland als de gemeente. Graag zien wij een verordening die beknopt en leesbaar is met name ook in de uitvoering makkelijk te doorgronden is en na te leven.

Definities

Graag zien wij de volgende definitiebeschrijvingen al volgt verandert:

Bodemonderzoek

Een geotechnisch en/of milieukundig onderzoek van de bodem. Hierbij worden boringen en/of sonderingen gebruikt;

Chemische kwaliteit van het water

De chemische kwaliteit van het water wordt bepaald door in het laboratorium te meten welke stoffen in het water aanwezig zijn.

Waterkwaliteit oppervlaktewater (artikel 3.15, 3.16)

In de verordening wordt gesteld dat bij een activiteit geen omgevingsvergunning kan worden verleend indien de chemische- en ecologische waterkwaliteit van het betreffende oppervlaktewaterlichaam niet voldoet aan de omgevingswaarden of dat er een verslechtering van de waterkwaliteit optreedt. Ook bij activiteiten op zogenoemd overig water moeten we rekening houden met de effecten daarvan op waterlichamen.

Omdat bekend is dat zowel de Nederlandse oppervlaktewateren alsmede de Haarlemse wateren al sinds 2000 niet voldoen aan de Europese Kader Richtlijn Water en dit in de nabije toekomst ook niet zal veranderen (zie bijlage 1), zullen vooral activiteiten zoals lozingen op oppervlaktewater (bv. hemelwater, grondwater en overstorten) niet meer mogelijk zijn als deze regel wordt nageleefd. Dit terwijl de gemeenten veel emissiebeperkende maatregelen heeft genomen zoals de aanleg van bergbezinkvoorzieningen, het aansluiten van woonboten op de riolering, het niet gebruiken van onkruidbestrijdingsmiddelen, voerverbod vogels en de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Er moet echter meer gebeuren en daarvoor is Rijnland verantwoordelijk. Gezien het belang van een goede waterkwaliteit ook voor het hele gebied van Rijnland speelt, verzoeken we u om in het oplossen van deze problematiek een leidende rol te pakken.

Wij verzoeken u ook om artikel 3.15 en 3.16 in werking te laten treden pas als de Kaderrichtlijn Water doelen van Rijnland zijn gehaald en daarover in gesprek te gaan met het Rijk om stagnatie in de toekomstige activiteiten in Haarlem te voorkomen.

Grondwater- en bodemkwaliteit

Algemeen

We merken op dat de verordening geen rekening houdt met eventuele grondwater- en bodemverontreiniging als gevolg van een handeling in, of in de nabijheid van een waterlichaam of waterstaatkundig werk.

Wij zien graag een aanpassing van de verordening waarin duidelijk wordt gemaakt dat de verspreiding van grondwaterverontreiniging moet worden voorkomen (artikel 12.43, Negatieve gevolgen voorkomen), en dat de kwaliteit van de grond bij een demping van oppervlaktewater niet tot een bodemverontreiniging mag leiden (Hoofdstuk 16, Demping van oppervlaktewater en Hoofdstuk 18, Ophogen maaiveld).

Grondwaterkwaliteit (artikel 3.27)

In de verordening wordt gesteld dat bij een activiteit geen omgevingsvergunning kan worden verleend indien de chemische kwaliteit betreffende grondwaterlichaam niet voldoet aan de omgevingswaarden of als er een verslechtering optreedt.

Het grondwaterlichaam Duin Rijn-West, dat zich deels onder Haarlem bevindt, is in een slechte toestand, vanwege een te hoog fosfaatgehalte. De provincie Noord-Holland wil vanuit het regionale waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 en samen met de provincie Zuid-Holland de mogelijke oorzaken daarvan en eventuele maatregelen onderzoeken.

Gemeente Haarlem wil onder andere via infiltratie van afgekoppeld hemelwater het stedelijk watersysteem ontlasten (riolering en oppervlaktewater) en de stad daarmee klimaatbestendiger maken. Hemelwater is niet helemaal schoon en bevat lichte verontreiniging afkomstig uit de lucht en van vuil op straat waar het langsloopt richting de infiltratievoorziening. Dit zijn de opgeloste en onopgeloste stoffen zoals metalen, minerale oliën, PAK's, maar ook de nutriënten fosfaat en nitraat.

We vragen ons af wat de gevolgen zijn van het niet voldoen voor gemeente Haarlem en ook wat dit voor onze huidige en nieuwe infiltratievoorzieningen betekent.

Gezien de vragen die wij hebben, verzoeken wij u hierover met ons en de provincie Noord-Holland in overleg te treden over hoe we met deze problematiek moeten omgaan.

Tekort aan zoetwater

Onderdeel van het gemeentelijk beleid is om te proberen het grondwater op peil te houden. Zo kan in droge perioden met lage grondwaterstanden oppervlaktewater vanuit de boezem worden ingelaten in ons drainagesysteem, waarop eventueel particuliere drainage kan worden aangesloten. Het is bekend dat de kans op een tekort aan zoet water groter wordt en daarmee ook de beschikbaarheid van de hoeveelheid zoetwater uit de boezem verandert. Een zoetwatertekort is daarom van grote invloed op de haalbaarheid van een dergelijke grondwatermaatregel. We vragen u hierin gezamenlijk op te trekken, met als doel de ontwikkeling van gemeenschappelijke kennisopbouw in zoetwaterbehoefte en strategische keuzes over zoetwaterbeschikbaarheid voor en toepassing van genoemde grondwatermaatregel, zodat we ons beleid daarop kunnen enten.

Klimaatbergingsbeleid

Bodemberging (artikel X2a lid 2):

"De initiatiefnemer vangt, als het redelijkerwijs mogelijk is, minimaal 20 millimeter van de 90 millimeter neerslag uit"..." op in de bodem".

We begrijpen dat dit artikel gaat over nieuwbouw. Zou willen toelichten wat u bedoelt met "redelijkerwijs mogelijk"?

Uit onderzoek blijkt dat voor Haarlem maar voor een beperkt deel bodemberging mogelijk is vanwege hoge grondwaterstanden en vanwege de doorlatendheid van de ondergrond (zie bijlage 2). Hieruit blijkt dat bodemberging zich in Haarlem beperkt tot de groene gebieden (zonder drainage) en de gele gebieden met drainage. Dat is wat volgens ons in Haarlem redelijkerwijs mogelijk is.

De gemeente begrijpt uit telefonisch overleg met Rijnland dat deze bodemberging niet in 24 uur leeg hoeft. Zou u dat willen toevoegen aan de tekst van dit artikel?

Alternatieve waterberging

Uit de kaart bij artikel 2.18 begrijpen we dat in de meeste polders buiten Rijnlands boezem, alternatieve berging niet is toegestaan (zoals Romolen-, Veen-, Poel- en Hekslootpolder en de Verenigde Grote en Kleine polder). Wij denken gezien onze gezamenlijk met Rijnland uitgevoerde watersysteemanalyses dat alternatieve waterberging wel degelijk kansrijk is en zorgt voor extra

waterberging en daarmee ontlasting van het watersysteem. Graag zien wij dat de verordening zodanig wordt aangepast dat alternatieve waterberging in de gebieden buiten de boezem ook mogelijk wordt gemaakt.

Vrijstellingen (deel 3 hoofdstuk 3 afdeling 3.4 vrijstellingen, artikel 3.30)

Het valt ons op dat dat Rijnland eigen activiteiten soms vrijstellen van deze Waterschapsverordening. We krijgen daarmee de indruk dat Rijnland niet aan zijn eigen verordening hoeft te voldoen. Over welke activiteiten gaat dit specifiek? Daarop zouden wij graag meer toelichting willen.

Overgangsrecht

Uit het in artikel Y.1 gestelde overgangsrecht maken wij op dat veel ontwikkelingen die in een langjarig ontwerpproces zitten te maken krijgen met nieuwe regels als zij worden geconfronteerd met het overgangsrecht in artikel Y.1. Dit kan ertoe leiden dat deze (ontwerp)processen weer volledig opnieuw moeten worden doorlopen, wat tot onredelijke hogere projectkosten en vertraging leidt.

We vragen u het overgangsrecht te herzien rekening houdend met langlopende ontwikkelingen die niet binnen 1 jaar kunnen worden afgerond.

2. Onderhoudsverordening

Gezien uw klimaatbestendighedsregels in uw verordening zien we het voor ons om ook alternatieve waterberging op te nemen als onderhoudbaar onderdeel van het watersysteem. Graag zien wij dit aangepast in de onderhoudsverordening.

Graag worden wij nader geïnformeerd over de afdoening van onze zienswijze en het vervolg van de vaststellingsprocedure van de Waterschapsverordening, Onderhoudsverordening en Delegatiebesluit.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie. Wij waarderen uw ambitie en inzet om, samen met Rijnland, andere belanghebbenden en de inwoners, onze regio klimaatbestendig te maken.

Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Algemeen

De afgelopen twee jaar zijn er verschillende participatiemomenten geweest, onder andere in het kader van het nieuwe Waterbeheerprogramma (WBP6), de regionale watertafels over de Blauwe Lens en de bijeenkomsten in het kader van de regionale bouwconvenanten. In deze bijeenkomsten is met verschillende partijen (waaronder gemeenten) gesproken over het belang van klimaatbestendig bouwen en de noodzaak om dit in heldere regels vast te leggen. Daaruit volgde onder andere het belang van het aansluiten van de Rijnlandse klimaatregels op de regionale en landelijke klimaatadaptatie richtlijnen en het kunnen toepassen van maatwerk door initiatiefnemers. Met deze punten hebben we bij het opstellen van de Rijnlandse klimaatregels rekening gehouden. Ten eerste door de huidige maatregelvoorschriften te vervangen door doelvoorschriften. Dat geeft de initiatiefnemer de mogelijkheid om gebiedsgerichte maatregelen te nemen binnen de kaders die worden gesteld. Ten tweede door de klimaatadaptie richtlijnen uit de regionale bouwconvenanten als uitgangspunt te nemen. De Rijnlandse regels zijn dan ook niet anders of strenger dan de richtlijnen uit de bouwconvenanten (en recent ook de Landelijke maatlat klimaatadaptief bouwen). Wel hebben we één en ander vastgelegd in regels, waardoor de vrijblijvendheid van een aantal richtlijnen (vwb. de thema's wateroverlast en droogte) ervan af is.

Samenwerkende overheden

Wij ondersteunen uw oproep om de klimaatproblematiek als één overheid aan te pakken van harte en zoals u ook al aangeeft hebben we daarvoor de eerste ambtelijke stappen gezet. Zowel op het gebied van harmoniseren van beleid als de uitvoering.

Afwegingskader toevoegen

Rijnland bepaalt aan de hand van beoordelingsregels of een vergunning wel of niet kan worden afgegeven. Deze beoordelingsregels vormen daarmee het afwegingskader. Het uitgangspunt is dat een vergunning alleen wordt verleend als het initiatief aan alle beoordelingsregels voldoet. Kortom een vergunning wordt alleen afgegeven als het initiatief geen nadelige effecten heeft op één van de onderdelen van het watersysteem. Dit is niet nieuw. In de huidige praktijk schrijft de Waterwet dit al voor. Het staat nu wel nadrukkelijker opgeschreven in de waterschapsverordening.

In de praktijk is het meestal goed mogelijk om te voldoen aan alle beoordelingsregels. Soms moet de initiatiefnemer hiervoor wel maatregelen treffen. Rijnland herkent de zorg van de gemeente dus niet.

Wanneer onverhoopt toch een keer een onvoorzien probleem optreedt, voorziet artikel 3.5 lid 2 waterschapsverordening in een mogelijke oplossing. Dit artikel geeft dijkgraaf en hoogheemraden namelijk de mogelijkheid om af te wijken van de beoordelingsregels wanneer dat voor een of meer belanghebbende gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beoordelingsregels te dienen doelen.

Rijnland ziet dus geen noodzaak voor het toevoegen van een extra afwegingskader.

Omvang en handhaafbaarheid van de verordening

De Omgevingswet vraagt Rijnland om alle regels uit de keur en de uitvoeringsregels keur te bundelen in één verordening. Daarnaast wordt met de Omgevingswet een groot aantal Rijksregels voor lozingen gedecentraliseerd. Rijnland moet ook die regels opnemen in deze verordening. De totale hoeveelheid verplichtingen en uitzonderingen zijn hiermee niet toegenomen.

Het is hiermee een groot PDF-document van 128 pagina's. Wanneer dit document voor de eerste keer wordt opengeslagen, is het inderdaad lastig te lezen. Dit komt vooral omdat de verordening is ontwikkeld met het idee dat deze verordening vooral digitaal wordt geraadpleegd. Via het DSO of via onze eigen applicatie Regelbeheer (ook voor externen te raadplegen). In deze digitale omgeving, is het document voorzien van een inhoudsopgave. Deze ontbreekt in de PDF-versie. Samen met onze ICT-leverancier zoeken wij naar een mogelijkheid om deze inhoudsopgave ook in de PDF-versie te plaatsen. Wij verwachten dat dit helpt de leesbaarheid te vergroten.

De waterschapsverordening heeft namelijk een vrij overzichtelijke structuur. Het zal in het begin zeker even wennen zijn, maar als deze structuur eenmaal duidelijk is, verwachten wij dat dit helpt de weg te vinden in al deze regels.

Daarnaast verwachten wij veel van de digitale ontsluiting van de waterschapsverordening. Via het DSO en onze eigen applicatie. Belangrijk hierbij zijn de vergunningcheck en het raadplegen van regels via de kaart. Dit maakt het mogelijk om vrij eenvoudig de juiste regels te vinden. Hiervoor hoeft niet langer de gehele waterschapsverordening te worden gelezen.

Definities

Het begrip 'bodemonderzoek' kan inderdaad worden aangepast. De nieuwe tekst is:

Een geotechnisch of milieukundig onderzoek van de bodem. Hierbij worden boringen en/of sonderingen gebruikt.

De voorgestelde definitie bij het begrip 'chemische kwaliteit van het water' dekt onvoldoende de lading en wordt daarom niet overgenomen.

Waterkwaliteit oppervlaktewater

In de artikelen 3.15 en 3.16 staan meerdere situaties beschreven waarin Rijnland de aangevraagde vergunning weigert vanwege het effect op de waterkwaliteit. Dit zijn overigens geen nieuwe regels. Wat verandert is de plek waar deze regels staan.

In het huidige recht bevat art. 6.21 Waterwet de spelregels voor het beoordelen van een vergunningaanvraag. Kort samengevat stelt de Waterwet dat Rijnland een aangevraagde vergunning moet weigeren als: het verlenen van de vergunning niet verenigbaar is met de volgende doelstellingen:

- voorkomen en waar nodig beperken van overstroming, wateroverlast en waterschaarste;
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en
- de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Met deze bepaling in de Waterwet is Rijnland nu ook al verplicht een aangevraagde vergunning te weigeren in gevallen waarin dat straks volgens de waterschapsverordening zou moeten.

Met de komst van de Omgevingswet (1 januari 2024) gaat de Waterwet vervallen. Bij de Omgevingswet is gekozen voor een decentrale aanpak. Daarom moeten de spelregels in de waterschapsverordening komen. Art 5.30 Omgevingswet luidt: "..... kan de omgevingsvergunning alleen worden verleend of geweigerd op de gronden die zijn bepaald in de waterschapsverordening...". Wij hebben deze regels als Rijnland niet zelf bedacht. Het Rijk verplicht Rijnland met een instructieregel om deze regels in de waterschapsverordening op te nemen. Dit staat in artikel 6.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de KRW. Rijnland kan en mag daarom niet ingaan op het verzoek van de gemeente om deze regels pas in werking te laten treden als aan de KRW doelstelling wordt voldaan.

Bij een goede toetsing aan de KRW, bestaat de kans dat Rijnland een vergunning gaat weigeren (indien dat noodzakelijk is voor het bereiken van de KRW doelen). Wel gelijk een belangrijke nuancering. Als het niet voldoen aan de KRW los staat van de aangevraagde activiteit kan de vergunning namelijk wel worden verleend. Dit volgt uit de woorden: "..... als de activiteit ervoor zorgt dat". Tot slot willen wij een deel van de zorgen wegnemen. Wanneer de initiatiefnemer voldoende rekening houdt met klimaat en natuur, dan zal het verlenen van de vergunning niet snel een probleem gaan vormen.

Grond- en bodemkwaliteit

Bij het beoordelen van een vergunningaanvraag betreft Rijnland altijd de eventuele negatieve gevolgen voor de bodem en het grondwater. Dit staat in artikel 12.43. In de toelichting bij dit artikel geeft Rijnland aan dat een vergunning alleen wordt verleend als: "*het risico van het verspreiden van een verontreiniging die in de bodem zit niet te groot wordt.*" Dit komt overeen met de manier waarop dit in de huidige regels is beschreven. Deze regels werken in de praktijk goed. Rijnland ziet daarom geen noodzaak de verordening op dit punt aan te passen.

Rijnland kan in de waterschapsverordening geen regels opnemen over de kwaliteit van de grond die wordt gebruikt bij een demping of ophoging. Dit omdat dit landelijk is geregeld in de artikelen 4.1265 t/m 4.1280 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Rijnland verkent graag samen met u en de provincie de mogelijkheden voor infiltratierielen.

Tekort aan zoetwater

Zoals u terecht aangeeft is het door klimaatverandering geen vanzelfsprekendheid meer dat we het hele gebied ten alle tijden van voldoende zoet water kunnen voorzien. Samen met Rijk, provincies en diverse sectoren (waaronder de agrarische sector en natuur- en milieuorganisaties) bereiden we ons daarop voor. We zorgen voor extra aanvoerroutes van zoetwater, zetten in op besparende maatregelen en stimuleren met de nieuwe regels ook het hergebruik en de opslag van zoet hemelwater. Dat doen we ook graag samen met de gemeenten. Nadere afspraken hierover kunnen tussen de contactpersonen van uw en onze organisatie worden gemaakt.

Klimaatbergingseisen

Niet alle bodems kunnen in hun huidige vorm per dag 20 millimeter infiltreren. Dat is per grondsoort en/of grondwaterpeil afhankelijk. In overleg met gemeente en Rijnland dient beoordeeld te worden wat duurzaam en haalbaar is, technisch en qua kosten. Gezien de complexiteit van ons gebied is dat vaak maatwerk.

Voor wat betreft uw vraag over het binnen 24 uur beschikbaar zijn: In de toelichting staat nu: *Een plangebied kan beter tegen droge periodes als neerslag in de bodem wordt geïnfiltreerd. Neerslag wordt dan langer vastgehouden in het plangebied. Of het redelijk is om het infiltreren van neerslag te eisen, hangt af van de lokale situatie. Rijnland beoordeelt dit per situatie.* Hierin staat al dat wij het hemelwater juist langer in het gebied willen houden. We zien dus geen noodzaak iets aan te passen.

Alternatieve waterberging

U geeft aan bezorgd te zijn omdat alternatieve manieren van waterberging in delen van uw gemeente niet zijn toegestaan. Wij begrijpen dat u tot deze conclusie komt, maar hij klopt niet.

De waterschapsverordening biedt voor heel Rijnland de mogelijkheid om de waterberging niet in oppervlaktewater, maar op een andere manier te realiseren. Wel is Rijnland in sommige gebieden terughoudender dan in andere gebieden. De kaarten uit artikel 2.18 gebruiken wij in hoofdstuk X om dit verschil in gebieden aan te geven.

Voor de gebieden in het werkingsgebied 'door Rijnland aangewezen gebied met andere manier voor extra waterberging' (artikel 2.18, lid 1) beoordelen wij een vergunningaanvraag via de artikelen 41.9 en 41.10. Voor de gebieden in het werkingsgebied 'gebied zonder andere manier voor extra waterberging' (artikel 2.18, lid 1) beoordelen wij een vergunningaanvraag via artikelen 41.11. De beoordeling uit artikel 41.11 is terughoudender. In deze gebieden heeft Rijnland de voorkeur voor waterberging in het oppervlaktewater, maar de regels laten zeker ruimte om ook in deze gebieden de waterberging op een andere manier vorm te geven. De naamgeving van de werkingsgebieden kan de verkeerde verwachting wekken en is hierin ongelukkig. De naam van het werkingsgebied passen wij daarom aan in: gebied waar Rijnland terughoudend is met andere manieren voor waterberging.

Vrijstellingen

Het klopt dat in deel 3 van deze verordening een vrijstelling voor 'eigen werken' van Rijnland is opgenomen. Dit is een voortzetting van art. 3.5, lid 2 Keur. Deze vrijstelling is in de keur opgenomen omdat voor deze projecten volgens de Waterwet een projectplan wordt opgesteld. Wanneer de regels uit de keur dan ook nog zouden gelden, is er sprake van dubbele regels.

Met de komst van de Omgevingswet gaat dit veranderen. Zodra de Omgevingswet in werking treedt, wil Rijnland af van deze vrijstelling. De verenigde vergadering heeft dit al besloten op [23 november 2022](#).

Overgangsrecht

Het uitgangspunt is inderdaad dat alle aanvragen direct worden beoordeeld op de nieuwe regels.

Dit zal voor de meeste initiatieven geen probleem vormen. Het overgrote deel van de regels is namelijk een beleid neutrale omzetting van de bestaande regels.

Anders is dit voor de klimaatbestendige regels. Hier vindt echt een verandering plaats. Een verandering waarop al wordt geanticipeerd. In februari 2023 heeft Rijnland deze regels is ontwerp vastgesteld en gepubliceerd.

Natuurlijk kan er een situatie zijn, waarin de toepassing nieuwe klimaatbestendige regels bij een langlopend traject een onredelijke uitkomst zou opleveren. Hiervoor biedt artikel 3.5 lid 2 waterschapsverordening een oplossing. Dit artikel geeft dijkgraaf en hoogheemraden namelijk de mogelijkheid om af te wijken van de beoordelingsregels wanneer dat voor een of meer belanghebbende gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beoordelingsregels te dienen doelen.

Rijnland ziet dus geen noodzaak deze situatie in het overgangsrecht op te nemen.

Onderhoudsverordening

Dit is een eerste versie van de onderhoudsverordening. Deze is noodzakelijk omdat de onderdelen over onderhoud uit de keur volgens de Omgevingswet niet in de waterschapsverordening mogen worden opgenomen. Met deze onderhoudsverordening voorkomt Rijnland een gat in de regelgeving na het wegvallen van de keur.

Momenteel wordt ook nagedacht over de verdere ontwikkeling van deze onderhoudsverordening. Het voorstel om alternatieve waterberging ook in de onderhoudsverordening op te nemen, past hier goed bij. Besluitvorming hierover vindt op een later moment plaats.

12. Gemeente Haarlemmermeer

Zienswijze(n)

In deze brief maken wij onze zienswijze op de ontwerp Waterschapsverordening kenbaar. Deze verordening ligt vanaf 9 februari tot 23 maart 2023 ter inzage. In de brief noemen wij een aantal belangrijke hoofdpunten, daarnaast is er een aantal aanvullende opmerkingen opgenomen in bijlage 1 bij deze brief.

Invoering van VDS niet onmogelijk maken

In artikel 3.19 staat 'als er geen verbinding is tussen peilvakken, dan blijft dat zo.' Hierbij zouden wij een uitzondering verwachten aangaande het Verbeterd Droogmakerij Systeem (hierna: VDS). Voor Haarlemmermeer is al meerdere jaren de ambitie om VDS en/of flexibel peilbeheer te realiseren waar mogelijk. Daarnaast is de ambitie van Rijnland om bij gebieden met nieuwe ontwikkelingen het aantal peilvakken zoveel mogelijk te verkleinen. Bij beide vormen van duurzaam en robuust peilbeheer worden peilvakken opgeheven en/of wordt er een verbinding tussen peilvakken gemaakt. Wij verzoeken u de regels zodanig aan te passen dat de invoering van het VDS niet onmogelijk wordt gemaakt.

In artikel 6.21 is het doel om de afvoer tijdens en na neerslag niet te vergroten in een gebied waar het waterpeil verhoogd wordt. Hoe verhoudt zich dit tot de invoering van het VDS, waar het waterpeil wordt verhoogd tot het hoogste winterpeil van de polderboezem. Wij voorzien door deze ingreep momenten dat er meer druk komt te liggen op afvoerende kunstwerken. Wij adviseren u om de mogelijkheid tot invoering van het VDS met deze regel niet onmogelijk te maken.

Eenduidige regelgeving voor verharde tuinen en landelijke woonmilieus mogelijk maken

In artikel 9.1 a wordt een tweetal voorwaarden genoemd in één regel. In de eerste plaats wordt er gesteld dat bij meer dan tien woningen de tuinen voor 75% mee tellen als verhard oppervlak. Landelijk is een stedelijke ontwikkeling gedefinieerd als meer dan 11 woningen. Wij adviseren

om bij dit aantal aan te sluiten, zodat er eenduidige en heldere regelgeving voor een initiatiefnemer is.

In de tweede plaats maken wij ons zorgen over bovengenoemde 75% regel ten opzichte van landelijke woonmilieus die wij in de Haarlemmermeer aan het ontwikkelen zijn. Bij deze woonmilieus is een van de kenmerken: woningen op een ruim perceel. We verwachten bijvoorbeeld bij woningtypes zoals vrijstaande woningen en twee-onder-één-kapwoningen dat de tuin voor minder dan 75% verhard wordt (alleen de oprit en een terras en de rest wordt ingezaaid of ingeplant). Daarmee wordt het moeilijker voor ontwikkelaars van deze woningtypes om te voldoen aan de compensatie-eis. Wat het bouwen van deze gewenste woonmilieus in onze gemeente lastig haalbaar maakt. Wij verzoeken u daarom om kritisch naar deze eis te kijken en deze zo nodig aan te passen om landelijke woonmilieus mogelijk te maken.

Tot slot merken wij op dat het mogelijk is dat in een bestemmingsplan gereguleerd is dat minder dan 75% van de oppervlakte verhard kan worden door middel van een aanlegvergunningstelsel. De voorgestelde regeling biedt geen mogelijkheid om in dergelijke gevallen onderbouwd af te mogen wijken van deze regeling.

Opvang van neerslag in overeenstemming met lokaal beleid en regelgeving

In artikel X.2a wordt ingegaan op regels ten behoeve van de opvang van neerslag. Hierin wordt gesteld dat: "Is de toename van hard oppervlak in het plangebied meer dan 5000 m², dan moet de initiatiefnemer ervoor zorgen dat in 24 uur minimaal 90 millimeter neerslag kan worden opgevangen in het plangebied." Dit strookt niet met de regels uit ons klimaatadaptatiebeleid, waarin een deel van 70 millimeter in één uur in het plangebied vastgehouden moet worden. Wij interpreteren de regel uit de Waterschapsverordening als een aanvullende regel op het basisveiligheidsniveau in ons klimaatadaptatiebeleid. Dit betekent dat het mogelijk moet zijn om één maatregel ten aanzien van opvang van neerslag voor beide doelen in te zetten. Kortom, een maatregel is een oplossing voor zowel de opvang van 90 millimeter in vierentwintig uur als voor de opvang van de maatgevende bui (op dit moment 70 millimeter). Wij verzoeken u om dit mogelijk te maken. Mocht het niet mogelijk zijn om maatregelen in te zetten voor beide doelen, dan verzoeken wij u om dit artikel in overeenstemming te brengen met lokaal en regionaal beleid en regelgeving, zoals het Convenant Klimaatadaptief bouwen Zuid-Holland en de Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw Noord-Holland. Deze zijn beide door u ondertekend.

Daarnaast wordt er in deze regels verwezen naar 20 millimeter opvang in de bodem. Ten aanzien van onze grondslag, kleibodem, kan er niet in ieder gebied voldaan worden aan deze regel. Wij verzoeken u om nader te specificeren wat bedoeld wordt met 'opvang in de bodem'. Zo kunnen we per gebied onderbouwen of redelijkerwijs aan deze regel voldaan kan worden.

Samen bewustzijn vergroten, maar wateroverlast is vooral een taak van de gemeente

In aanvulling op bovenstaande vinden wij het positief dat het hoogheemraadschap zich in wil zetten voor het veranderende klimaat en water sturend wil maken in de ruimtelijke ordening. Daarentegen ligt de primaire zorgplicht voor hemelwater bij de gemeente. Ook zijn we als gemeente verantwoordelijk voor (het beheer van) maatregelen in de openbare ruimte. We willen daarom graag met u als partner het bewustzijn bij verschillende betrokkenen ten aanzien van wateroverlast door neerslag vergroten. Echter, verzoeken wij u de regels met betrekking tot wateropvang zodanig aan te passen dat deze in overeenstemming zijn met de verantwoordelijkheid en regels van de gemeente ten aanzien van wateroverlast door neerslag en (beheer) in de openbare ruimte.

De gemeente is onvoldoende betrokken bij het vooroverleg

In het bestuurlijk overleg van 17 november 2022 is afgesproken dat de gemeente geraadpleegd zou worden over de Waterschapsverordening. Dit vooroverleg heeft niet plaatsgevonden, terwijl er ambtelijk en bestuurlijk al bekend was dat er vragen waren over de nieuw voorgestelde regels. We betreuren het ten zeerste dat we niet in een eerdere fase betrokken zijn bij het opstellen van de Waterschapsverordening en zien ons daarom genoodzaakt tot het opstellen van deze zienswijze.

We verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn benieuwd naar uw reactie op onze verzoeken tot aanpassing van de Waterschapsverordening.

Bijlage 1 Aanvullende verzoeken tot aanpassing van de Waterschapsverordening

Artikelnummer	Verzoek tot aanpassing
Artikel 1.6 c	Wateroverlast wordt niet gedefinieerd in de begrippen. Wij verzoeken u hiervoor een definitie op te nemen.
Artikel 1.6 m	Verziltig is een autonoom proces, waarmee volgens artikel 1.5 b de nadelen zo klein mogelijk gehouden moeten worden. Wat is voor verziltig zo klein mogelijk? Wij verzoeken u dit uit te drukken in een getal of percentage. Deze opmerking heeft ook betrekking op artikel 3.22.
Artikel 1.7 f	In dit artikel wordt gevraagd om de meetresultaten op een goede manier te presenteren. Wij verzoeken u aan te geven wat u bedoelt met een goede manier, aangezien dit voor iedereen kan verschillen.
Artikel 1.8	Ontbreekt.
Artikel 1.10 1	In dit artikel wordt gesproken over een verbod om bij een calamiteit grondwater te onttrekken en water te infiltreren. Kan er bij een calamiteit ook verboden worden om grondwater terug de bodem in te brengen? Dit is in de begrippenlijst namelijk anders geformuleerd dan voorgenoemde activiteiten. Als dat het geval is, verzoeken wij u dat in dit artikel op te nemen.
Artikel 3.25 3	Wij verzoeken kwalitatieve toestand te definiëren. Kwantitatieve toestand en chemische toestand zijn gedefinieerd, maar kwalitatieve toestand niet.
Artikel 4.7	Deze regel is onduidelijk geformuleerd. Wordt hier bedoeld: een bocht of knik mag alleen als er geen redelijk alternatief is? Wij verzoeken u dit aan te passen.
Artikel 4.14 1	Dit artikel lijkt in tegenspraak te zijn met artikel 4.10 a. Er wordt namelijk in artikel 4.10 a gesproken over een maximale vergunningsvrije lengte van 15 meter. Vervolgens wordt in artikel 4.10 1 gesproken over een maximale vergunningsvrije lengte van 10 meter. Daaronder wordt dan verwezen naar een maatwerkvoorschrift maar het is niet helder hoe zich dit verhoudt tot de eerdergenoemde vergunningsvrije regels. We adviseren u om dit te verduidelijken.
Artikel 7.10	Wij verzoeken u om een verwijzing op te nemen naar wanneer er een verplichting is

	om extra waterberging te maken. Dat zou een initiatiefnemer helpen.
Artikel 7.23	We attenderen u erop dat een gangbare tegel van 60 bij 60 centimeter niet is toegestaan onder deze regel.
Artikel 12.45	Om onduidelijkheid te voorkomen, verzoeken we om "veel duurder" in deze regel te vervangen door een juridisch gangbare term als "onevenredig hoge kosten".
Artikel 12.71	In dit artikel wordt ingegaan op het retourneren van grondwater. Wij adviseren om op te nemen dat dit water in (nagenoeg) dezelfde chemische samenstelling moet worden geretourneerd. Anders bestaat de kans dat er bijvoorbeeld veel zouter water wordt teruggebracht.
Artikel X.6	In dit artikel wordt gesproken over oppervlaktewater als waterberging. Wij verzoeken u om op te nemen dat het water ook mag worden geborgen in taluds. In de woningbouwontwikkeling van Lissbroek Noord wordt namelijk gewerkt met een droge bergingen systeem. Waarbij het oppervlaktewater vanuit het risico van opbarsting zo klein mogelijk wordt gehouden, maar vervolgens kan neerslag wel worden opgevangen in een droge berging die gecreëerd wordt door de vorm van het talud.
Artikel X.9 a	Met deze regel wordt een aantal gebieden uitgesloten van andere manieren van waterberging. In de wijken Pionier-Bols en Linquenda in Nieuw-Vennep zouden wij in de toekomst mogelijk alternatieve waterberging willen toepassen. We verzoeken u om deze gebieden niet uit te sluiten.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie. Wij waarderen uw ambitie en inzet om, samen met Rijnland, andere belanghebbenden en de inwoners, onze regio klimaatbestendig te maken.

Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Invoering VDS niet onmogelijk maken

Invoering van het Verbeterd Droogmakerij Systeem (VDS) is een belangrijke maatregel om gebieden klimaatbestendig te maken. Wij vinden het dan ook van groot belang dat dit principe wordt doorgevoerd. De Rijnlandse regels staan dit niet in de weg. Waar dat onverhoopt toch het geval mocht blijken te zijn, gaan wij daar op pragmatische wijze mee om. Regels zijn er niet voor de regels maar om een goede waterstaatkundige werking van het gebied te borgen.

Artikel 3.19 is bedoeld om te voorkomen dat er onbewust koppelingen ontstaan tussen peilvakken, bijvoorbeeld door de aanleg van een duiker of een drainagesysteem dat de peilvakscheiding doorkruist. Dit zou ertoe kunnen leiden dat een peilvak onbedoeld leegloopt in een ander peilvak. De regel heeft niets te maken met het doelbewust anders inrichten van een watersysteem, zoals bij VDS.

Eenduidige regelgeving verharde tuinen en landelijke woonmilieus mogelijk maken

De grens van meer dan 10 woningen is afkomstig uit de Uitvoeringsregels keur. Het is een door Rijnland vrij willekeurig gekozen aantal. Hierbij is tot op heden geen afstemming gezocht bij het begrip 'stedelijke ontwikkeling'. Het is vanuit een verdere vereenvoudiging van het omgevingsrecht een goed idee om, waar mogelijk, grenzen gelijk te trekken. De Omgevingswet en de daarbij horende AMvB's geven geen grens van het begrip 'stedelijke ontwikkeling'. In artikel 5.129g, lid 1 Besluit kwaliteit leefomgeving stelt dat een ontwikkeling 'voldoende substantieel' moet zijn om als stedelijke ontwikkeling te worden aangemerkt. De huidige lijn in de jurisprudentie is dat dit het geval is bij meer dan 11 woningen. Rijnland sluit aan bij deze landelijke lijn. Daarom wordt de tekst van artikel 9.1a, lid 1 hierop aangepast.

Vwb. uw tweede opmerking over 75% verharding bij landelijke woonmilieus het volgende:

Wij constateren dat tuinen, in tegenstelling tot wat we graag willen, vaak grotendeels verhard worden. Met name in hoog stedelijke gebieden zorgt dat voor versnelde afvoer van water, terwijl wij juist inzetten op zoveel mogelijk vasthouden van water. U geeft terecht aan dat in meer landelijke woonomgevingen het percentage verharding lager zal zijn. Wij zullen daarvoor de regel als volgt aanpassen, waarbij we onderscheid maken in verhardingspercentage op basis van het tuinoppervlak, aangezien kleine tuinen in de praktijk vaak een hoog percentage verharding hebben:

- *het oppervlak tot 50 m² telt voor 75% mee;*
- *het oppervlak vanaf 50 m² tot 150 m² telt voor 50% mee;*
- *het oppervlak vanaf 150 m² telt voor 25% mee; en*
- *als het omgevingsplan een maximale waarde voor het harde oppervlak voorschrijft, wordt dat percentage gebruikt.*

Opvang van neerslag in overeenstemming met lokaal beleid en regelgeving

Klimaatadaptatiemaatregelen cq. voorzieningen die in het kader van de lokale regelgeving worden gerealiseerd mogen, mits ze aan bepaalde voorwaarden voldoen, juist meetellen voor de 90 millimeter regel van Rijnland. Als Rijnland stellen we dan ook niet zozeer extra of andere voorwaarden, maar zorgen we dat eea. zo goed als mogelijk aansluit bij de bouwconvenanten en de gemeentelijke hemelwaterverordeningen. Een voorbeeld:

- Stel dat op basis van de gemeentelijk hemelwaterverordening in de openbare ruimte een voorziening (zoals een Wadi of een grote waterberging onder een parkeerkelder) wordt aangelegd, dan telt deze mee voor de 90 millimeter beringseis mits deze voorziening vertraagd afvoert. De maximale afvoersnelheid staat in 4.12.2 voorgeschreven (0,6 l/uur/m²).

Vwb. uw tweede opmerking over opvang/infiltreren in de bodem. Wij realiseren ons dat het niet overal mogelijk is om 20 millimeter neerslag te infiltreren in de bodem, bijvoorbeeld door hoge grondwaterstanden en/of de grondslag. Vandaar dat in de regel is opgenomen 'als dat redelijkerwijs mogelijk is'. In overleg met Rijnland is dan ook maatwerk mogelijk.

Samen bewustzijn vergroten, maar wateroverlast is vooral een taak van de gemeente

De Rijnlandse regels hebben tot doel het voorkomen van wateroverlast vanuit het watersysteem. De neerslag die in de openbare ruimte valt (taak van de gemeente) komt op een gegeven moment in het watersysteem terecht en kan vandaaruit weer voor schade en overlast zorgen. Dat is waar wij als waterschap naar kijken. Het graven van voldoende open water en/of zorgen voor voldoende drooglegging is heel effectief in het voorkomen van wateroverlast. Echter, ook maatregelen die in de openbare ruimte worden genomen dragen daar voor een belangrijk deel aan bij. Er is dus een belangrijke samenhang tussen de openbare ruimte (taak gemeente) en het water (taak waterschap). Dat betekent ook dat onderlinge regelgeving zo goed als mogelijk op elkaar moet worden aangesloten. Graag gaan wij daarover, via bijvoorbeeld de waterketenoverleggen, het gesprek over aan.

De gemeente is onvoldoende betrokken bij het vooroverleg

De afgelopen twee jaar zijn er verschillende participatiemomenten geweest, onder andere in het kader van het nieuwe Waterbeheerprogramma (WBP6), de regionale watertafels over de Blauwe Lens en de bijeenkomsten in het kader van de regionale bouwconvenanten. In deze bijeenkomsten is met verschillende partijen (waaronder gemeenten) gesproken over het belang van klimaatbestendig bouwen en de noodzaak om dit in heldere regels vast te leggen. Daaruit volgde onder andere het belang van het aansluiten van de Rijnlandse klimaatregels op de regionale en landelijke klimaatadaptatie richtlijnen en het kunnen toepassen van maatwerk door initiatiefnemers. Met deze punten hebben we bij het opstellen van de Rijnlandse klimaatregels rekening gehouden. Ten eerste door de huidige maatregelvoorschriften te vervangen door doelvoorschriften. Dat geeft de initiatiefnemer de mogelijkheid om gebiedsgerichte maatregelen te nemen binnen de kaders die worden gesteld. Ten tweede door de klimaatadaptatie richtlijnen uit de regionale bouwconvenanten als uitgangspunt te nemen. De Rijnlandse regels zijn dan ook niet anders of strenger dan de richtlijnen uit de bouwconvenanten (en recent ook de Landelijke maatlat klimaatadaptief bouwen). Wel hebben we één en ander vastgelegd in regels, waardoor de vrijblijvendheid van een aantal richtlijnen (vwb. de thema's wateroverlast en droogte) ervan af is.

In het bestuurlijk overleg d.d. 17 november is gesproken over de nieuwe Rijnlandse klimaatbestendige regels. Afsproken is om ambtelijk een vervolgoverleg te hebben over deze regels. Daar is als volgt invulling aan gegeven:

- Via het waterketenoverleg op 14 maart, met de diverse Noord-Hollandse gemeenten (waaronder uw gemeente) en drinkwaterbedrijven in ons gebied;
- Een ambtelijke werksessie op 17 maart tussen beleidsmedewerkers van uw gemeente en Rijnland, waar in detail de regels en de raakvlakken met de gemeentelijke hemelwaterverordening zijn doorgenomen;
- Daarnaast zijn we, onder andere in de Haarlemmermeerpolder, direct bij een aantal ruimtelijke ontwikkelingen betrokken alwaar we de 90 millimeter ook hebben geagendeerd.

Zoals in de voorgaande paragraaf aangegeven blijven we graag in overleg over de verdere implementatie, onder andere in samenhang met de gemeentelijke hemelwaterverordening en de diverse ruimtelijke ontwikkelingen.

Bijlagen

Artikel	Reactie Rijnland
Artikel 1.6 c	Bij dit artikel zit een uitgebreide toelichting. Hieruit blijkt voldoende wat wordt bedoeld met wateroverlast. Rijnland ziet daarom geen aanleiding dit begrip toe te voegen aan artikel 1.1
Artikel 1.6 m	Het is niet mogelijk om voor verzilting één getal op te nemen. Het is steeds maatwerk, waarin iedere situatie apart moet worden beoordeeld.
Artikel 1.7 f	Rijnland schrijft bewust niet voor hoe de meetresultaten moeten worden geregistreerd, verwerkt en gepresenteerd. Wij bieden de initiatiefnemer de vrijheid dit naar eigen inzicht te doen.
Artikel 1.8	Artikel 1.8 ontbreekt niet. Dit artikel kan alleen in werking treden al de Omgevingswet van kracht is. Daarom staat dit artikel in deel 3 van de ontwerp waterschapsverordening.
Artikel 1.10, lid 1	Het is niet nodig om ook een verbod voor het terug in de bodem brengen van grondwater te regelen. In geval van een calamiteit kan het onttrekken namelijk al worden verboden. Als er niet wordt onttrokken, kan er geen grondwater terug de bodem in worden gebracht.

Artikel 3.25, lid 3	Dit begrip kan Rijnland niet definiëren, omdat de wetgever dit begrip introduceert (artikel 2.13, lid 1 Besluit kwaliteit leefomgeving). Helaas bevat zowel de Omgevingswet als het Besluit kwaliteit leefomgeving geen definitie. In de toelichting bij dit artikel verwijzen wij wel naar artikel 2.13 Besluit kwaliteit leefomgeving.
Artikel 4.7	Terechte opmerking. Dit artikel wordt aangepast. Nieuwe tekst: Een bocht of knik in de duiker is alleen toegestaan als er geen redelijk alternatief is.
Artikel 4.14, lid 1	Wanneer een duiker langer is dan 15 meter, dan is er een vergunning nodig (artikel 4.4). Voor duikers waarvoor geen vergunning nodig is, gelden de voorwaarden uit afdeling 4.3 (dat wordt geregeld in artikel 4.10). Een van deze voorwaarde is de maximale lengte van 10 meter. Soms kan Rijnland via een maatwerkvoorschrift afwijken van deze maximale lengte van 10 meter. Dit kan maar tot 15 meter, daarboven geldt namelijk de vergunningplicht. Deze regel is beleid neutraal overgenomen van de huidige keur en uitvoeringsregels.
Artikel 7.10	Verwijzing naar deze artikelen is een goede aanvulling. Dit geldt ook voor artikel 9.4
Artikel 7.23	Dat klopt een tegel van 60 x 60 is te groot. Dit staat ook al in de huidige regels en wordt niet aangepast.
Artikel 12.45	De juridisch gangbare term past niet bij het streven naar een verordening met taalniveau B1. Daarom wordt het voorstel niet overgenomen. Deze opmerking is wel aanleiding om de tekst van art. 12.45 aan te passen. Op andere plekken in de verordening staat 'kosten niet te veel stijgen'. Dat is beter dan 'veel duurder'.
Artikel 12.71	De voorgestelde wijziging is niet beleid neutraal. Deze voorwaarde staat namelijk ook niet in de huidige regels. Als wij deze regels inhoudelijk gaan herzien, nemen wij dit voorstel mee.
Artikel 41.6	Dit mag volgens de waterschapsverordening al. De taluds zijn namelijk onderdeel van het oppervlaktewater. Zie de definitie uit artikel 1.1: De sloten, vaarten, plassen, meren, rivieren, kanalen. En ook droogstaande greppels die wel in verbinding staan met ander oppervlaktewater. Wij kamen deze definitie iets duidelijker: De sloten, vaarten, plassen, meren, rivieren, kanalen. En ook droogstaande taluds en greppels die wel in verbinding staan met ander oppervlaktewater. Verder aanpassing van de verordening is niet nodig.
rtikel 41.9a	U geeft aan bezorgd te zijn omdat alternatieve manieren van waterberging in delen van uw gemeente niet zijn toegestaan. Wij begrijpen dat u tot deze conclusie komt, maar hij klopt niet. De waterschapsverordening biedt voor heel Rijnland de mogelijkheid om de waterberging niet in oppervlaktewater, maar op een andere manier te realiseren. Wel is Rijnland in sommige gebieden terughoudender dan in andere gebieden. De kaarten uit artikel 2.18 gebruiken wij in hoofdstuk X om dit verschil in gebieden aan te geven. Voor de gebieden in het werkingsgebied 'door Rijnland aangewezen gebied met andere manier voor extra waterberging' (artikel 2.18, lid 1) beoordelen wij een vergunningaanvraag via de artikelen 41.9 en 41.10. Voor de gebieden in het werkingsgebied 'gebied zonder andere manier voor extra waterberging' (artikel 2.18, lid 1) beoordelen wij een vergunningaanvraag via artikelen 41.11. De beoordeling uit artikel 41.11 is terughoudender. In deze gebieden heeft Rijnland de voorkeur voor waterberging in het oppervlaktewater, maar de regels laten zeker ruimte om ook in deze gebieden de waterberging op een andere manier vorm te geven. De naamgeving van de werkingsgebieden kan de verkeerde verwachting wekken en is hierin ongelukkig.

13. Gemeente Heemstede

Zienswijze(n)

Op 22 maart 2023 heeft de gemeente een pro-forma zienswijze ingediend waarin werd aangegeven binnen twee weken met een inhoudelijke reactie te komen. In deze brief geven wij de inhoudelijke zienswijze op de waterschapsverordening die tot 23 maart 2023 ter inzage heeft gelegen.

Er heeft geen vooroverleg met de gemeente plaatsgevonden

De gemeente had graag mee willen denken bij de totstandkoming van de verordening. Vragen en onduidelijkheden hadden dan in het proces toegelicht kunnen worden.

De gemeente is teleurgesteld dat nu slechts een zienswijze ingediend kan worden. Dit moet bovendien binnen zeer korte tijd gezien de omvang en complexiteit van de verordening. Ambtelijke toelichting door Rijnland heeft een week voor het verstrijken van de inspraakperiode plaatsgevonden. Daarom is het niet gelukt een zienswijze binnen de termijn in te dienen en is een pro-forma zienswijze verstuurd.

Uitvoerbaarheid / Handhaafbaarheid

Het stuk beslaat 128 pagina's, waarin vele regels en uitzonderingen worden voorgelegd. Door de lengte en het gebrek aan overzicht, is de verordening moeilijk om te lezen en te begrijpen. Het gemis aan overzicht maakt dat wij ons zorgen maken over de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van de regels.

Verzoek om verschil met de huidige keur duidelijk te maken

Vanwege de vele regels en uitzonderingen die staan beschreven in het stuk, is het moeilijk om een goed beeld te vormen van de impact van de nieuwe regels. Wij verzoeken u daarom om het verschil met de oude Keur regels te verduidelijken. Om dezelfde reden is ook een praktijkvoorbeeld gewenst.

Nieuwe klimaat adaptieve regels

Het is momenteel niet duidelijk of één maatregel ten aanzien van opvang van neerslag voor meerdere eisen is in te zetten. In de Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw Noord-Holland is verklaard dat we ons inzetten om 70 mm in één uur op te vangen. Het is onduidelijk of de eis van de Waterschapsverordening om 90 mm in 24 uur op te vangen hier bovenop komt. Wij verzoeken u om te verhelderen hoe de nieuwe regels aansluiten op bestaande regelingen en hoe stapeling van eisen wordt voorkomen.

In een gedeelte van Heemstede is waterberging in de ondergrond ongewenst vanwege hoge grondwaterstanden en bestaande grondwateroverlast. In artikel 41.2a lid 2 wordt aangegeven dat indien redelijkerwijs mogelijk, minimaal 20 mm van de 90 mm neerslag moet worden opgevangen in de bodem. Het is niet duidelijk of bestaande problematiek als gevolg van te hoge grondwaterstanden voldoende onderbouwing geeft voor uitsluiting van deze regel. Graag zien wij een verduidelijking van de term 'redelijkerwijs mogelijk'. Mogelijke ontwikkelingen zouden hierdoor namelijk geen doorgang meer kunnen vinden in de uitvoering.

Definities

De gemeente mist een definitie van half-verhard en onverhard oppervlak en hoe hiermee wordt omgegaan binnen de verordening.

Overgangsrecht

Het overgangsrecht, zoals omschreven in artikel 42.1, gaat uit van een periode van 1 jaar na het inwerking treden van de nieuwe Waterschapsverordening. Daarna vervallen de vergunningen en/of toestemmingen die via oude, minder strenge regelgeving is gegeven.

Voor het overgangsrecht vragen wij u rekening te houden met ontwikkelingen die in een langjarig ontwerpproces zitten. Voor veel van deze projecten geldt dat in een eerder stadium vooroverleg heeft plaatsgevonden met Rijnland.

Wanneer deze projecten geconfronteerd worden met de nieuwe regels en eisen, kan dit ertoe leiden dat deze ontwerpprocessen (gedeeltelijk) opnieuw doorlopen moeten worden. Dit leidt mogelijk tot hogere proceskosten en ongewenste vertraging.

We verwachten u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zijn benieuwd naar uw reactie op deze zienswijze.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie.

Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Geen vooroverleg met gemeente

De waterschapsverordening is zo veel als mogelijk een beleidsneutrale omzetting van de regels uit de keur en uitvoeringsregels keur. Vanuit het streven om snel tot een eerste versie van de waterschapsverordening te komen, is vooraf geen groot participatietraject doorlopen.

Na vaststelling van deze eerste beleidsneutrale versie van de waterschapsverordening gaan wij verder met het aanpassen van de waterschapsverordening. Dit keer wel met beleidswijzigingen. Graag betrekken wij u eerder in dit proces. Fijn dat u mee wilt denken.

Uitvoerbaarheid/handhaafbaarheid

De Omgevingswet vraagt Rijnland om alle regels uit de keur en de uitvoeringsregels keur te bundelen in één verordening. Daarnaast wordt met de Omgevingswet een groot aantal Rijksregels voor lozingen gedecentraliseerd. Rijnland moet ook die regels opnemen in deze verordening. De totale hoeveelheid verplichtingen en uitzonderingen zijn hiermee niet toegenomen.

Het is hiermee een groot PDF-document van 128 pagina's. Wanneer dit document voor de eerste keer wordt opengeslagen, is het inderdaad lastig te lezen. Dit komt vooral omdat de verordening is ontwikkeld met het idee dat deze verordening vooral digitaal wordt geraadpleegd. Via het DSO of via onze eigen applicatie Regelbeheer (ook voor externen te raadplegen). In deze digitale omgeving, is het document voorzien van een inhoudsopgave. Deze ontbreekt in de PDF-versie. Samen met onze ICT-leverancier zoeken wij naar een mogelijkheid om deze inhoudsopgave ook in de PDF-versie te plaatsen. Wij verwachten dat dit helpt de leesbaarheid te vergroten.

De waterschapsverordening heeft namelijk een vrij overzichtelijke structuur. Het zal in het begin zeker even wennen zijn, maar als deze structuur eenmaal duidelijk is, verwachten wij dat dit helpt de weg te vinden in al deze regels.

Daarnaast verwachten wij veel van de digitale ontsluiting van de waterschapsverordening. Via het DSO en onze eigen applicatie. Belangrijk hierbij zijn de vergunningcheck en het raadplegen van regels via de kaart. Dit maakt het mogelijk om vrij eenvoudig de juiste regels te vinden. Hiervoor hoeft niet langer de gehele waterschapsverordening te worden gelezen.

Verzoek om verschil met huidige keur

Wij herkennen dat het complex is te controleren of de regels beleid neutraal zijn omgezet. Daarvoor is de totale set aan regels, de verandering in structuur en de verandering in taalgebruik te groot. Deze regels zijn zo veel als mogelijk zonder inhoudelijke wijzigingen overgenomen. Toch zijn er een aantal belangrijke wijzigingen:

1. Nieuwe klimaatbestendige regels

In de ontwerp waterschapsverordening zijn een aantal wijzigingen aangebracht om uitvoering te geven aan een eerder VV-besluit de regels klimaatbestendig te gaan maken. Deze wijzigingen staan in:

- o Artikel 9.1a (nog niet verharde tuinen tellen vanaf 11 woningen deels mee als verhard)
- o Artikel 13.33, lid 4 (een helling van een oever van een nieuw te graven oppervlaktewater is 1:3 of flauwer.)
- o Artikel 41.2a (de nieuwe voorwaarde voor 90 millimeter waterberging)
- o Artikel 41.6a (de nieuwe voorwaarde dat nieuw oppervlaktewater wordt ingericht voor een flexibel peilbeheer van 30 centimeter)

2. De functie van de zorgplicht

De zorgplicht is in 2015 voor het eerst opgenomen in de keur. Destijds is ervoor gekozen om een activiteit maar aan één verplichting te verbinden. Dit is een vergunningplicht, een algemene regel OF de zorgplicht. Om beter aan te sluiten bij het systeem van de Omgevingswet en vanwege de ervaringen bij Rijnland en andere waterschappen gaat dit veranderen. In de waterschapsverordening geldt de zorgplicht altijd. Dus ook naast een vergunningplicht of voorwaarden zonder vergunning (de oude algemene regel). Dit zorgt voor een beter vangnet en een eenduidig omgevingsrecht.

3. Werkingsgebieden

Iedere regel uit de waterschapsverordening geldt in een bepaald gebied. Soms is dat heel Rijnland, maar vaak ook een ander gebied. De Omgevingswet bepaalt dat al deze gebieden (de wet noemt dit werkingsgebieden) op een kaart staan en dat deze kaarten onderdeel zijn van de waterschapsverordening. Dit is een verandering. In de huidige praktijk wordt vaak verwezen naar de zones voor waterkeringen, de zeewering en oppervlaktewateren in de leggers.

De kaarten uit de leggers zijn nu gekopieerd en worden als nieuwe kaart vastgesteld in hoofdstuk 2 van de waterschapsverordening. Bij het ontwerp zitten kaarten die zijn gebaseerd op de vigerende leggers. Momenteel worden de leggers herzien. Bij de definitieve waterschapsverordening worden de kaarten aangepast aan de nieuwe leggers.

Verder zijn een aantal werkingsgebieden aangepast om te voldoen aan de eisen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Er gelden standaarden voor deze kaarten. Een voorbeeld is het werkingsgebied waardevolle oever. Op deze kaart staat momenteel alleen een lijn. Deze lijn is omgezet naar een vlak.

Tot slot zijn er een aantal nieuwe kaarten gemaakt. Dit was nodig, omdat een aantal regels uit de keur en uitvoeringsregels alleen gelden voor een gebied buiten een kaart. Het is niet mogelijk om dit goed te digitaliseren en te ontsluiten via het DSO. Daarom zijn voor deze regels nieuwe werkingsgebieden gemaakt. Hiermee vervangen wij de tekst 'het buiten de kaart' door 'binnen het werkingsgebied'. Dit helpt niet alleen de digitalisering, maar ook de leesbaarheid.

4. Stroomlijnen meldplicht

In de uitvoeringsregels staan verschillende meldplichten. Bij omzetting bleek dat een belangrijk deel van deze regels steeds (soms in andere bewoording) terugkwamen. Deze regels over de meldplicht hebben een centrale plek in hoofdstuk 3 van de waterschapsverordening gekregen. Dit vergroot de transparantie en het maakt toekomstig beheer van de verordening eenvoudiger.

De termijn voor een melding voor het onttrekken, retourneren of infiltreren van grondwater wordt aangepast. Vanuit het streven naar een eenduidige waterschapsverordening is de termijn voor meldingen onder de zorgplicht aangepast. Dit is nu nog 1 week (in de bruidsschat gaat het Rijk uit van 4 weken) voor de start. Wij sluiten nu aan bij de standaard uit art. 3.2 Waterschapsverordening. Dit is 2 weken.

5. Beoordelingsregels vergunningaanvragen

In de beleidsregels staat hoe Rijnland een vergunningaanvraag beoordeelt. Bij omzetting bleek dat een belangrijk deel van deze regels steeds (soms in andere bewoording) terugkwamen. Deze regels hebben een centrale plek in hoofdstuk 3 van de waterschapsverordening gekregen.

De beoordelingsregels uit dit hoofdstuk zijn aangevuld met een verdere uitwerking van de beoordelingsregels uit de Waterwet. Dit omdat deze beoordelingsregels uit de Waterwet met de komst van de Omgevingswet komen te vervallen. Het Rijk heeft deze beoordelingsregels een plek gegeven in het overgangsrecht (de bruidsschat). Doordat deze uitwerking al is gemaakt, wordt er geen gebruik gemaakt van de beoordelingsregels uit de bruidsschat. Meer over de bruidsschat vindt u onder deel 2.

Verder staan in deze beoordelingsregels een aantal verplichte onderdelen waarop een aanvraag altijd beoordeeld moet worden. Het Rijk en de provincies verplichten Rijnland tot deze beoordeling om daarmee de doorwerking van de Kader Richtlijn Water te borgen.

6. Hardheidsclausule bij beoordeling vergunningaanvragen

Onder de keur en uitvoeringsregels hebben dijkgraaf en hoogheemraden de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de beleidsregels. Een vergunning kan in strijd met de beleidsregels worden verleend of geweigerd. Dit volgt uit artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Met de waterschapsverordening gaat dit veranderen. De beleidsregels worden als beoordelingsregel onderdeel van een verordening. Daardoor kan niet langer gebruik worden gemaakt van 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Omdat het strikt naleven van de regels onder omstandigheden kan leiden tot een onrechtvaardige uitkomst, wordt deze situatie wel voortgezet. Daarom wordt in art. 3.5, lid 2 waterschapsverordening een hardheidsclausule opgenomen. Op die manier wordt ongewenst en onvoorzien onrecht voorkomen.

7. Activiteiten als de basis voor alle regels

In de huidige uitvoeringsregels zijn de regels onderverdeeld in hoofdstukken. Deze hoofdstukken gaan soms over een activiteit, soms over een object en soms over een locatie. Deze indeling past niet goed bij de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarom is in deze verordening de vervolgstap gemaakt. Alles is aan een activiteit verbonden. Dat heeft soms ook een andere set verplichtingen tot gevolg. Hiermee worden de regels overzichtelijker voor de initiatiefnemer.

In de waterschapsverordening is namelijk vanaf hoofdstuk 4 gekozen voor een indeling in activiteiten. Iedere activiteit heeft zijn eigen hoofdstuk en per activiteit is er slechts één verplichting mogelijk. Dit zijn de mogelijke verplichtingen:

- a. Een vergunningplicht + zorgplicht
- b. Voorwaarden zonder vergunning (eventueel met meldplicht) + zorgplicht
- c. Alleen zorgplicht

Een goed voorbeeld van de verandering is hoofdstuk 9 voor bouwen. De regels die hier samenkomen stonden in de uitvoeringsregels in de volgende hoofdstukken:

- a. bruggen en overkluizingen
- b. steigers, aanmeervoorzieningen en meerpalen
- c. beschoeiingen en damwanden
- d. objecten in de beschermingszone van watergangen
- e. aanbrengen van verharding
- f. bouwen
- g. risicovolle werken waterkering en zeewering

Neem een casus waarin een nieuwe schuur van 600 m² in de beschermingszone van de waterkering wordt gebouwd. Onder de keur is hier zowel een vergunning voor het bouwen bij de waterkering als een melding voor het aanbrengen van verharding nodig. Dit kan in de waterschapsverordening niet meer. Omdat er een vergunning nodig is voor één onderdeel wordt alles voor de activiteit bouwen meegenomen in deze vergunning. Deze wijziging in verplichtingen, heeft geen gevolg op de voorwaarden waaraan de initiatiefnemer moet voldoen.

8. Vrijstelling graven goed regelen

Bij het opstellen van de waterschapsverordening bleek dat de keur en de uitvoeringsregels op één onderdeel strijdige regels bevatten. In uitvoeringsregel 15.4, art. 3 staat een uitzondering op de vergunningplicht voor het graven als er een kabel of leiding wordt aangelegd. Deze uitzondering staat echter niet in de keur. In overleg met Vergunningverlening wordt voorgesteld de uitzondering in stand te houden en goed op te nemen in de waterschapsverordening. Dit voorkomt overbodige vergunningen.

Nieuwe klimaatadaptieve regels, 90 mm regel

Voordat dieper op de inhoud wordt gegaan, kunnen wij u melden dat de Rijnlandse 90 millimeter regel een vertaling is van de verschillende geldende richtlijnen voor een klimaatbestendige inrichting van een gebied. Zo is het convenant Klimaatadaptief Bouwen Zuid-Holland gebruikt, de richtlijnen uit het basisveiligheidsniveau van de Metropoolregio Amsterdam en de recent beschikbaar gekomen Landelijke Maatlat voor een groene en klimaatadaptieve bebouwde omgeving. De nieuwe 90 millimeter regel is niet strenger of minder streng en complementair aan de gemeentelijke hemelwaterverordeningen en aan de al reeds bestaande wateroverlast normen van de provincies. Daarnaast laten praktijkcasussen zien dat, als de richtlijnen uit de bouwconvenanten worden gevolgd en de al bestaande waterregels mbt. aanleg open water, in het merendeel van de casussen zonder aanvullende maatregelen aan de 90 millimeter regel wordt voldaan. Met uitzondering van gebieden met een relatief lage drooglegging. Maar ook dat waren in de huidige situatie al gebieden met grote kans op wateroverlast, waar het gesprek met initiatiefnemers werd gevoerd hoe er aangepast gebouwd kon worden.

Wat we als waterschap wel doen is dat we eea. verplicht stellen. Nog te vaak zien we, ondanks de goede intenties, dat de richtlijnen uit de bouwconvenanten niet (helemaal) worden gevolgd. In onze regio komen er meer dan 100.000 woningen bij. Essentieel is dat die klimaatbestendig worden aangelegd, om te voorkomen dat daar in de toekomst agv. de doorzettende klimaatverandering overlast en schade ontstaat. En/of er afgewenteld wordt op omliggende gebieden.

Dan nu een meer inhoudelijke reactie:

- Als een extreme neerslagbui op een gebied valt, wordt (vaak) eerst de openbare en private ruimte getroffen. In de huidige bouwconvenanten zijn richtlijnen opgenomen hoe daarop privaat- en openbaar terrein mee omgegaan kan worden door bijvoorbeeld een bepaalde hoeveelheid water op privaat of openbaar terrein te bergen en vervolgens vertraagd af te voeren. Een aantal gemeenten heeft deze richtlijnen inmiddels overgenomen in hun hemelwaterverordening. Daarbij wordt, zoals vastgelegd in de bouwconvenanten, gekeken naar kortdurende buien van 1 uur.
- Het regenwater wat op privaat en openbaar terrein is gevallen komt op een gegeven moment terecht in het watersysteem. Vanuit dat watersysteem kan het vervolgens (weer opnieuw) voor schade en overlast zorgen. Zoals ook in de Landelijke maatlat is aangegeven is dat een net iets trager proces, vandaar dat wij als Rijnland kijken naar maatgevende situaties van 24 uur.
- In de bouwconvenanten en de Landelijke maatlat is afgesproken dat situaties met een kans van voorkomen van 1 keer in de 100 jaar, niet mogen leiden tot schade;
- Bij een kortdurende bui van 1 uur hoort daar een neerslaghoeveelheid bij van 70 millimeter;
- Bij een bui van 24 uur hoort een neerslaghoeveelheid van circa 110 millimeter (Neerslagstatistiek 2019, KNMI). Rekening houdend met een poldergemaalcapaciteit van gemiddeld 20 millimeter per dag, moet dan nog 90 millimeter door het gebied zelf worden verwerkt;
- En bergings- en infiltratie voorzieningen die agv. de gemeentelijke hemelwaterverordening moeten worden aangelegd, mogen meetellen (als aan bepaalde voorwaarde wordt voldaan, met name vwb. vertraagd afstromen) voor de Rijnlandse 90 millimeter regel.
- Overigens geldt dat voor de berekening van het bergende vermogen van een plangebied, de bergingscapaciteit in het bestaande watersysteem meetelt.

Wij realiseren ons dat de 90 millimeter nieuw is en vragen oproept. Vandaar onze oproep om Rijnland zo vroeg als mogelijk bij initiatieven te betrekken. Door vooraf mee te denken over een goede (ruimtelijke) inrichting kunnen we samen zorgen voor een klimaat- en toekomstbestendige leefomgeving.

Nieuwe klimaatadaptieve regels, 20 mm regel

Wij realiseren ons dat het niet overal mogelijk is om 20 millimeter neerslag te infiltreren in de bodem, bijvoorbeeld door hoge grondwaterstanden en/of de grondslag. Bestaande problematiek als gevolg van hoge grondwaterstanden (zoals u ook aangeeft in uw zienswijze) is daar een voorbeeld van. Vandaar dat in de regel is opgenomen 'als dat redelijkerwijs mogelijk is'. In overleg met Rijnland is dan ook maatwerk mogelijk.

Definities

In de waterschapsverordening gebruiken wij het begrip *'hard oppervlak: Een bedekking van de bodem waardoor neerslag niet of maar heel weinig in de bodem kan komen. Bijvoorbeeld bestrating, gesloten teeltvloeren en bouwwerken.'* Het begrip half-verhard gebruiken wij nergens in onze verordening. Als neerslag van half-verhard terrein niet of maar heel weinig in de bodem kan komen, is dit volgens de verordening 'hard oppervlak'.

Alles wat niet voldoet aan de definitie van hard oppervlak is onverhard oppervlak.

Rijnland ziet geen aanleiding de gevraagde definities toe te voegen aan de waterschapsverordening.

Overgangsrecht

Het uitgangspunt is dat alle aanvragen direct worden beoordeeld op de nieuwe regels. Dit zal voor de meeste initiatieven geen probleem vormen. Het overgrote deel van de regels is namelijk een beleid neutrale omzetting van de bestaande regels.

Anders is dit voor de klimaatbestendige regels. Hier vindt echt een verandering plaats. Een verandering waarop al wordt geanticipeerd. In februari 2023 heeft Rijnland deze regels is ontwerp vastgesteld en gepubliceerd.

Natuurlijk kan er een situatie zijn, waarin de toepassing nieuwe klimaatbestendige regels bij een langlopend traject een onredelijke uitkomst zou opleveren. Hiervoor biedt artikel 3.5 lid 2 waterschapsverordening een oplossing. Dit artikel geeft dijkgraaf en hoogheemraden namelijk de mogelijkheid om af te wijken van de beoordelingsregels wanneer dat voor een of meer belanghebbende gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beoordelingsregels te dienen doelen.

Rijnland ziet dus geen noodzaak deze situatie in het overgangsrecht op te nemen.

14. Gemeente Kaag en Braassem

Zienswijze(n)

U heeft een ontwerp van een Waterschapsverordening ter inzage gelegd voor zienswijzen. De termijn gedurende welke deze kunnen worden ingediend loopt tot 23 maart 2023. Door middel van deze brief maken wij van deze gelegenheid gebruik. Onze zienswijze luidt als volgt :

U geeft aan dat deel 1 van de verordening van kracht zal worden vooruitlopend op de in werkingtreding van de Omgevingswet. Wij zijn van oordeel dat hiervoor de juridische grondslag ontbreekt. U heeft in deze verordening niet alleen de huidige Keurregels opgenomen, die gebaseerd zijn op de Waterschapswet, maar ook nieuwe aangescherpte regels die te maken hebben met het bevorderen van het meer klimaatbestendig worden van ons grondgebied. Ten aanzien van dit onderwerp is een convenant ondertekend (Convenant Klimaatadaptief bouwen) waarbij onze gemeente geen partij is.

Het kan ons inziens niet zo zijn dat bepaalde intenties die tot dit Convenant te herleiden zijn nu normatief worden opgelegd zonder dat hierover van tevoren behoorlijk is overlegd. Als u al van mening bent dat er aanpassingen nodig zijn, dan is hiervoor een realistische overgangsperiode noodzakelijk.

In de regels van de verordening komt onder meer het volgende naar voren. In hoofdstuk X, Waterberging bij het maken van hard oppervlak, artikel X.2a, staat dat bij een beoordeling van een vergunningaanvraag voor het maken van een waterberging in verband met het maken van een verhard oppervlak in een bepaald plangebied uitgegaan zal worden van een waterbergend vermogen van tenminste 90 millimeter hemelwater in 24 uur binnen een bepaald plangebied. Wij vragen ons af welke onderbouwing aan deze bepaling ten grondslag ligt. De toelichting van uw verordening zwijgt op dit punt. In deze regeling betreft u overigens wel het grotere peilgebied bij uw beoordeling maar dan alleen het oppervlaktewater

daarvan en niet in algemene zin het waterbergende vermogen van het omliggende peilgebied. Als dit bijv. uit weiland of bouwland zou bestaan biedt dit gegeven ook een waterbergend vermogen.

Tot voor kort werd uitgegaan van een waterbergend vermogen van 40 of 60 millimeter per etmaal.

In ons gemeentelijk rioleringsplan 2019-2023 is dit nieuwe uitgangspunt niet opgenomen. Niet alleen zullen de consequenties voor woningbouw ontwikkelingen groot zijn, ook merken wij op dat de door u hier voorgestelde norm mogelijk in andere waterschapsgebieden anders geldt waardoor ongerechtvaardigde verschillen zullen ontstaan.

U hanteert verder het begrip "hard oppervlak". Gelet op de jongste ontwikkelingen op het gebied van de realisering van openbare ruimte stellen wij u voor om gebieden waarin halfverharding is toegepast die aantoonbaar hemelwater kan opvangen en vasthouden voor 50 % mee te rekenen bij het bepalen van de omvang van het hard oppervlak.

Het is tenslotte ons voorstel om een maximaal debiet aan lozing te bepalen gebaseerd op nieuw verhard oppervlak en niet op basis van de omvang van een plangebied. Met dien verstande dat hierbij de opvangcapaciteit van eventueel extra te realiseren oppervlaktewater ook in aanmerking wordt genomen.

Wij verzoeken u dit uitgangspunt dan ook te nuanceren door hiervoor een bandbreedte in de verordening op te nemen en geen absoluut getal. Verder verzoeken wij u aan deze verordening overgangsrecht toe te voegen waarin overgangstermijnen voor nieuwe normen zijn opgenomen. Ook verzoeken wij u aan te geven in welke mate nieuwe normen voor reeds in gang gezette ontwikkelingen, zoals binnen bestemmingsplan Braassemerland, zullen gaan gelden.

In artikel X.6a wordt gesproken over een Flexibel waterpeil. Gelet op de kwetsbaarheid van delen van ons grondgebied voor waterpeilverhogingen en de mogelijke consequenties hiervan verzoeken wij u met klem om deze bevoegdheid niet in de verordening op te nemen.

Wij behouden ons het recht voor om deze zienswijze binnen vier weken na heden nader aan te vullen, te motiveren en daaraan eventueel nog toelichtende bijlagen toe te voegen.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie. Wij waarderen uw ambitie en inzet om, samen met Rijnland, andere belanghebbenden en de inwoners, onze regio klimaatbestendig te maken.

Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Van kracht worden verordening

Toen wij het ontwerp van de Waterschapsverordening vaststelde, was er nog grote onduidelijkheid over de datum waarop de Omgevingswet in werking zou treden. Er was een reëel kans dat dit nog meerdere jaren zou duren. Zolang wilde wij niet wachten. Daarom bedachten wij een juridische truc om toch eerder met de Waterschapsverordening te kunnen gaan werken.

Ondertussen is er meer duidelijkheid om de Omgevingswet. Deze treedt 1 januari 2024 in werking. Wij sluiten aan bij deze landelijke planning en laten de Waterschapsverordening ook op 1 januari 2024 in werking treden.

Intenties convenant - overgangsperiode

Het klimaat verandert. De gevolgen daarvan ondervinden we nu al. Ook in onze regio. Vier van de vijf afgelopen jaren waren (extreem) droog en hevige regenval leidt nu al tot schade en overlast. Zoals vastgelegd in de Water en bodem sturend brief van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het Bouwconvenant van de provincie Zuid-Holland en de Nationale maatlat klimaatadaptatief bouwen, moeten alle ruimtelijke ontwikkelingen nu klimaatadaptatief worden aangelegd. Zeker in een laaggelegen regio zoals Rijnland, waar komende jaren 100.000 woningen moeten worden gebouwd. Gebeurt dat niet klimaatadaptatief dan creëren we de problemen van de toekomst. De regels die Rijnland daarvoor heeft opgesteld in de nieuwe waterschapsverordening zijn gefundeerd op bestaande wet- en regelgeving zoals de provinciale Waterlastnormering.

Onderbouwing 90 millimeter regel (artikel 41.2a)

De gemalen van Rijnland kunnen in de meeste gevallen 14-22 millimeter per dag afvoeren, terwijl de rioolgemalen ook een soortgelijke afvoercapaciteit (per oppervlak) hebben. Als er meer regen valt, wordt een deel hiervan dus tijdelijk opgevangen. Dat gebeurt zowel in de bodem als in het watersysteem en dat zorgt ervoor dat de grondwaterstand en het peil in de sloot omhoogkomt. Als je kijkt naar de hoeveelheid neerslag die eens per 100 jaar over een bepaalde periode valt en dit vergelijkt met de hoeveelheid die afgevoerd kan worden, dan moet er maximaal ongeveer 90 millimeter (tijdelijk) geborgen kunnen worden in een gebied (Neerslagstatistieken 2019, KNMI). Op deze provinciale wateroverlastnorm toetst Rijnland ook het bestaande stedelijke gebied.

Relatie met gemeentelijk rioleringsplan

De nieuwe Rijnlandse klimaatbestendige regels zijn complementair aan veel gemeentelijke hemelwaterverordeningen. Bergingsvoorzieningen die bijvoorbeeld op basis van de gemeentelijke hemelwaterverordening moeten worden aangelegd mogen, mits aan bepaalde randvoorwaarden wordt voldaan zoals ledigingstijd, worden meegeteld voor de Rijnlandse 90 millimeter regel.

Toepassen halfverharding en maximaal debiet lozing

Rijnland inventariseert momenteel welke vormen van alternatieve waterbergingen er zijn en welke voorwaarden hieraan worden gesteld. Daarbij kijken we ook naar toepassing van halfopen verharding. Zoals u ook aangeeft kan halfopen verharding een bijdrage leveren aan het infiltreren van water in de bodem cq. vertraagd afstromen, mits goed aangelegd en onderhouden. De resultaten van deze inventarisatie worden meegenomen bij de komende herziening/actualisatie van de waterschapsverordening. Tot die tijd worden aanvragen voor toepassen halfopen verharding per casus behandeld.

Overgangsrecht

Wij realiseren ons dat een aantal ruimtelijke ontwikkelingen in onze regio al jaren in voorbereiding zijn en dat deze nieuwe regels mogelijk weer leiden tot nieuwe aanpassingen, terwijl de planvoorbereiding al grotendeels is afgerond. In deze gevallen kan er een situatie zijn, waarin toepassing van de nieuwe klimaatbestendige regels bij een langlopend traject een onredelijke uitkomst zou opleveren. Hiervoor biedt artikel 3.5 lid 2 waterschapsverordening een oplossing. Dit artikel geeft dijkgraaf en hoogheemraden namelijk de mogelijkheid om af te wijken van de beoordelingsregels wanneer dat voor een of meer belanghebbende gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beoordelingsregels te dienen doelen.

Rijnland ziet dus geen noodzaak deze situatie in het overgangsrecht op te nemen.

Daarnaast realiseren wij ons dat de nieuwe regels bij het toepassen vragen kunnen oproepen. Als u nieuwe of bestaande ruimtelijke ontwikkelingen gepland heeft, gaan wij daarover graag met u vroegtijdig in gesprek.

Flexibelpeil

Het toepassen van flexibel peil is in onze regio – met name bij kleine planontwikkelingen en in gebieden met weinig drooglegging – niet overal toepasbaar. Vandaar dat in de regel ook is opgenomen 'als dat redelijkerwijs mogelijk is'. In overleg met Rijnland is dan ook maatwerk mogelijk.

15. Gemeente Leiden

Zienswijze(n)

Geacht college van dijkgraaf en hoogheemraden,

Met interesse hebben wij kennis genomen van de nieuwe Waterschapsverordening Rijnland. Hierin geeft u als Rijnland invulling aan één van de eisen van de nieuwe Omgevingswet, vooruitlopend op definitieve vaststelling van deze wet. Wij complimenteren u met deze voortvarende aanpak en wij maken graag gebruik van uw uitnodiging om middels een zienswijze te reageren op uw nieuwe waterschapsverordening.

In de communicatie rondom de waterschapsverordening benadrukt u de nieuwe, verplichte klimaatbestendige regels voor nieuwe grootschalige gebiedsontwikkelingen. Deze klimaatbestendige regels moeten ervoor zorgen dat een gebied zo wordt ingericht dat het goed voorbereid is op de gevolgen van klimaatverandering. In onze reactie focussen wij ons op deze klimaatbestendige regels en de uitvoering daarvan in de praktijk.

Gemeente en waterschap werken aan dezelfde ambities

De stad Leiden en het beheergebied van Rijnland maken de komende decennia een enorme verandering door. In Leiden worden er extra woningen gebouwd, de energietransitie heeft een grote ruimtelijke impact, riolering wordt vervangen en er zijn veel inspanningen om de bereikbaarheid in en om Leiden op korte en lange termijn te garanderen. Tegelijkertijd werken we hard aan het vergroenen en biodiverser maken van onze stad. We doen dit vanuit de overtuiging dat dit bijdraagt aan leefbaarheid en gezondheid, en om zo Leiden een stad te laten zijn, waar mensen zich thuis voelen en zichzelf kunnen zijn.

Vanuit deze ambitie onderschrijven wij uw doelstellingen, om in de toekomst weerbaar te zijn tegen overstromingen, wateroverlast en watertekort, naast de ambities voor waterkwaliteit en biodiversiteit. Het principe "water en bodem sturend" in de ruimtelijke ordening is hierbij een goede leidraad, al moet dit begrip de komende jaren nog een praktische invulling krijgen.

In de voorbereidingen op de Waterschapsverordening heeft u ervoor gekozen om concrete doelen en regels op te stellen waaraan ontwikkelingen moeten voldoen. Wij stellen dit op prijs, omdat dit duidelijkheid geeft in een periode waarin de effecten van klimaatverandering snel heviger worden. Dit was eerder al onderwerp van gesprek tussen uw dijkgraaf en de

burgemeester van Leiden, zoals is gepubliceerd in uw digitale magazine ([Dijkgraaf en burgemeester - Water wijst je de weg \(foleon.com\)](#)). We streven als gemeente en waterschap dezelfde doelen na, ieder vanuit onze eigen taken en verantwoordelijkheden.

Landelijke regulering laat nog op zich wachten. Daarom stellen wij als gemeente Leiden in de eerste helft van 2023 ook richtlijnen op met betrekking tot klimaatadaptief bouwen. We nemen daarbij het Bouwconvenant Klimaatadaptief als startpunt, en bekijken daarbij hoe we klimaatadaptief kunnen worden, zonder de stad op slot te zetten voor wat betreft de grote opgaven van deze tijd.

Stapel van regels in de Waterschapsverordening

Wanneer we kijken naar de verordening dan hebben we ook een zorg. In de verordening heeft u vanuit de algemene doelstelling een complexe combinatie van regels geformuleerd. We zien meerdere nieuwe regels als het gaat om waterkwaliteit en regenwater: 90 mm opvangen in 24 uur om het regionale watersysteem te ontlasten, 20 mm in de bodem bergen om droogte te beperken en het instellen van flexibel peilbeheer. En er zijn eisen voor de inrichting, zoals natuurvriendelijke oevers, de hoogte van het vloerpeil en over groen in de wijk. Daarnaast is ook de 'oude' beleidsregel, die ervoor zorgt dat er voldoende waterberging in het gebied aanwezig is (de 15% compensatie-regel), nog van toepassing. Het ontbreekt hierbij aan een goede inhoudelijke onderbouwing voor Leiden en een begrijpelijke toelichting hoe de regels samen hangen en waarom ze nodig zijn, vinden wij. Wij verzoeken u om meer toelichting en zo mogelijk vereenvoudiging van de regels. Zo kunnen wij deze regels goed toepassen en ook beter uitleggen aan betrokken partijen in de stad.

Veel regels zorgen voor complexiteit bij de woningbouw

Corporaties, initiatiefnemers en ontwikkelaars krijgen te maken met een combinatie van toetsingskaders, regels en normeringen vanuit verschillende overheden, waarvan we op dit moment niet goed kunnen overzien hoe dat in de praktijk uitpakt. Wij vinden dit onwenselijk in een tijd waarin we ons ook genoodzaakt zien om in hoog tempo woningen te realiseren voor mensen in de Randstad en maatregelen te treffen voor de andere transitie. Wij zien dan ook graag dat u, voordat u de waterschapsverordening vaststelt, de klimaatbestendige regels in de Waterschapsverordening zoveel mogelijk vereenvoudigt en deze laat aansluiten op de regelgeving van gemeenten.

Aandacht voor uitvoering van de regels

In de waterschapsverordening wordt het voor ons niet duidelijk hoe u wilt omgaan met de uitvoering van deze regels. Wie bepaalt op basis van welke berekeningen of er wordt voldaan aan het toetsingskader? En waar landt dit in het werkproces? Vindt toetsing al plaats tijdens het planvormingsproces (omgevingsplan), of gebeurt dat in het watersprekkuur of bij het verlenen van de omgevings- en/ of watervergunning? Hoe ziet dat er in de praktijk uit en aan welke voorwaarden moet worden voldaan? Ook hierbij is het essentieel om het werkproces van gemeente en waterschap goed op elkaar te laten aansluiten. Het is belangrijk om geen zaken dubbel te regelen. Zo zorgen we samen voor een begrijpelijk kader, waarbij we de doelen voor een klimaatbestendige omgeving realiseren, maar ook onze woningbouwopgave haalbaar blijft.

Samen optrekken

Gezien de samenwerking in de ruimtelijke planvorming tot nu toe hebben wij er alle vertrouwen in dat we hierin samen kunnen op trekken. Om ons voorstel concreet te maken, zouden we graag samen de gevolgen van bovengenoemde beleidsregels voor een aantal bouwontwikkelingen in Leiden in beeld willen brengen in zogenaamde praktijkproeven. We denken aan een aantal voorbeeldprojecten in Leiden, vooral hoogbouw in boezemland, op relatief beperkte percelen en op sterk versteende plekken in de stad.

Op basis van deze praktijkproeven kunnen we dubbelingen in de regels oplossen en gezamenlijk een eenduidige werkwijze vormgeven voor het geheel aan regels en richtlijnen. Daarmee wordt het voor bouwers en ontwikkelaars mogelijk om effectief en efficiënt invulling te geven aan

klimaatadaptief bouwen. We zijn van mening dat dit goed past in de tijd waarin verschillende overheden beleid en regels opstellen op een beleidsterrein wat enerzijds nieuw, maar anderzijds ook nog volop in verandering is.

Controle beleidsneutrale omzetting is te complex

Tot slot begrijpen wij uit uw toelichting dat in de verordening veel regels uit de huidige keur en de uitvoeringsregels grotendeels beleidsneutraal zijn omgezet en dat deze inhoudelijk dus niet zijn veranderd. Echt inzichtelijk is dit echter niet, vanwege de manier waarop de verordening ter inzage is gelegd. Dat maakt een juridische toetsing van onze zijde op dit moment helaas lastig en zeer tijdrovend. Wij zien graag een bevestiging dat de Keur en de beleidsregels inderdaad beleidsneutraal zijn omgezet, zodat er helderheid is over de juridische gevolgen, en voor zover er geen sprake is van beleidsneutrale omzetting, voor welke aspecten dit dan precies geldt.

Wij wensen u succes met de verdere procedure rond de Waterschapsverordening en zien uit naar uw reactie op onze voorstellen voor samenwerking.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie en complimenten. Wij waarderen uw ambitie en inzet om, samen met Rijnland, andere belanghebbenden en de inwoners, onze regio klimaatbestendig te maken.

Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Gemeenten en waterschap werken aan dezelfde ambitie

Dank dat u de Rijnlandse stap ondersteunt waarin wij gekozen hebben concrete doelen en regels te stellen waaraan ontwikkelingen moeten voldoen. En goed dat u als gemeente op korte termijn start met het vertalen van de richtlijnen klimaatadaptief bouwen in gemeentelijk beleid. Wij denken graag mee en de eerste ambtelijke contacten zijn daarover al gelegd.

Stapeling van regels in de Waterschapsverordening

Wij herkennen de complexiteit, met name voor wat betreft de 'oude' 15% regel in combinatie met de nieuwe 90 millimeter regel. Op termijn willen we de 15%-regel vervangen door een eenvoudiger regel, maar vooralsnog handhaven we deze regel tot het evaluatie moment dat voor volgend jaar zomer staat gepland en wel om de volgende redenen:

- Met de huidige 15%-regel voorkomen we normopvulling. Daarmee wordt bedoeld dat gebieden waar nu meer dan 90 millimeter neerslag kan worden geborgen (bijvoorbeeld 120 millimeter), niet achteruitgaan in beschermingsniveau.
- Met de huidige 15%-regel wordt ervoor gezorgd dat er altijd een bepaald oppervlak aan open water in een gebied aanwezig is. Dat is nodig voor het goed functioneren van het watersysteem.
- We hebben meer praktijkcasussen nodig om ervaring op te doen hoe we een vereenvoudiging het beste kunnen doorvoeren.

Voor een optimale ondersteuning van de werking van de nieuwe regels hebben we een uitgebreide vraag & antwoordlijst gemaakt die u kunt vinden op de volgende internetpagina [Klimaatbestendige regels - Hoogheemraadschap van Rijnland](#). En sowieso geldt: mocht u vragen hebben, dan denken we graag mee.

Veel regels zorgen voor complexiteit bij de woningbouw

Wij (h)erkennen dat de diverse ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de grote woningbouwopgave, te maken hebben met een heel scala aan regels, waardoor het lastig en duur is om deze allemaal te realiseren. Echter, we constateren ook dat door de grote druk die op deze ruimtelijke ontwikkelingen staat, het klimaatadaptief bouwen niet randvoorwaardelijk maar als één van de mogelijke criteria wordt meegenomen waarvan kan worden afgeweken (wat in de praktijk ook gebeurt). Dat is onwenselijk. Klimaatverandering is een gegeven en als we nu niet klimaatadaptief bouwen, dan schuiven we de rekening door naar de toekomst.

Wij realiseren ons dat wij als Rijnland daarin nu een eerste (belangrijke) stap in Nederland maken. Indien er straks op nationaal of regionaal goede vervangende regelgeving komt, zullen wij als Rijnland dit zo snel als mogelijk integreren in ons beleid. En we werken graag met de gemeenten samen om de lokale hemelwaterverordeningen en het Rijnlandse beleid zo goed als mogelijk op elkaar af te stemmen.

Aandacht voor uitvoering van de regels

Het is in principe aan de initiatiefnemer om aan de tonen dat aan de (nieuwe) voorwaarden wordt voldaan. De wijze van berekenen en de daarvoor benodigde gegevens worden ontsloten via de Rijnlandse internetpagina [Klimaatbestendige regels - Hoogheemraadschap van Rijnland](#). De controle daarop cq. de toetsing daarvan vindt plaats door onze afdeling vergunningverlening.

We realiseren ons dat deze nieuwe regels in het begin vragen zullen oproepen zoals, hoe werkt dat nu precies, kun je ons helpen etc. Wij willen de gemeenten en andere initiatiefnemers dan ook zoveel als mogelijk helpen/faciliteren. Daarnaast denken we bij ruimtelijke ontwikkelingen graag al vanaf het begin mee. Door in het begin van het planproces klimaatadaptie goed in het ontwerp mee te nemen, zijn wij overtuigd dat dat relatief eenvoudig realiseerbaar is. Het inpassen achteraf is vaak veel complexer en duurder.

Samen optrekken

Dat doen we graag.

Controle beleidsneutrale omzetting is complex

Wij herkennen dat het complex is te controleren of de regels beleid neutraal zijn omgezet. Daarvoor is de totale set aan regels, de verandering in structuur en de verandering in taalgebruik te groot. Deze regels zijn zo veel als mogelijk zonder inhoudelijke wijzigingen overgenomen. Toch zijn er een aantal belangrijke wijzigingen:

1. Nieuwe klimaatbestendige regels

In de ontwerp waterschapsverordening zijn een aantal wijzigingen aangebracht om uitvoering te geven aan een eerder VV-besluit de regels klimaatbestendig te gaan maken. Deze wijzigingen staan in:

- o Artikel 9.1a (nog niet verharde tuinen tellen vanaf 11 woningen deels mee als verhard)
- o Artikel 13.33, lid 4 (een helling van een oever van een nieuw te graven oppervlaktewater is 1:3 of flauwer.)
- o Artikel 41.2a (de nieuwe voorwaarde voor 90 millimeter waterberging)
- o Artikel 41.6a (de nieuwe voorwaarde dat nieuw oppervlaktewater wordt ingericht voor een flexibel peilbeheer van 30 centimeter)

2. De functie van de zorgplicht

De zorgplicht is in 2015 voor het eerst opgenomen in de keur. Destijds is ervoor gekozen om een activiteit maar aan één verplichting te verbinden. Dit is een vergunningplicht, een algemene regel OF de zorgplicht. Om beter aan te sluiten bij het systeem van de Omgevingswet en vanwege de ervaringen bij Rijnland en andere waterschappen gaat dit veranderen. In de waterschapsverordening geldt de zorgplicht altijd. Dus ook naast een vergunningplicht of voorwaarden zonder vergunning (de oude algemene regel). Dit zorgt voor een beter vangnet en een eenduidig omgevingsrecht.

3. Werkingsgebieden

Iedere regel uit de waterschapsverordening geldt in een bepaald gebied. Soms is dat heel Rijnland, maar vaak ook een ander gebied. De Omgevingswet bepaalt dat al deze gebieden (de wet noemt dit werkingsgebieden) op een kaart staan en dat deze kaarten onderdeel zijn van de waterschapsverordening. Dit is een verandering. In de huidige praktijk wordt vaak verwezen naar de zones voor waterkeringen, de zeewering en oppervlaktewateren in de leggers.

De kaarten uit de leggers zijn nu gekopieerd en worden als nieuwe kaart vastgesteld in hoofdstuk 2 van de waterschapsverordening. Bij het ontwerp zitten kaarten die zijn gebaseerd op de vigerende leggers. Momenteel worden de leggers herzien. Bij de definitieve waterschapsverordening worden de kaarten aangepast aan de nieuwe leggers.

Verder zijn een aantal werkingsgebieden aangepast om te voldoen aan de eisen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Er gelden standaarden voor deze kaarten. Een voorbeeld is het werkingsgebied waardevolle oever. Op deze kaart staat momenteel alleen een lijn. Deze lijn is omgezet naar een vlak.

Tot slot zijn er een aantal nieuwe kaarten gemaakt. Dit was nodig, omdat een aantal regels uit de keur en uitvoeringsregels alleen gelden voor een gebied buiten een kaart. Het is niet mogelijk om dit goed te digitaliseren en te ontsluiten via het DSO. Daarom zijn voor deze regels nieuwe werkingsgebieden gemaakt. Hiermee vervangen wij de tekst 'het buiten de kaart' door 'binnen het werkingsgebied'. Dit helpt niet alleen de digitalisering, maar ook de leesbaarheid.

4. Stroomlijnen meldplicht

In de uitvoeringsregels staan verschillende meldplichten. Bij omzetting bleek dat een belangrijk deel van deze regels steeds (soms in andere bewoording) terugkwamen. Deze regels over de meldplicht hebben een centrale plek in hoofdstuk 3 van de waterschapsverordening gekregen. Dit vergroot de transparantie en het maakt toekomstig beheer van de verordening eenvoudiger.

De termijn voor een melding voor het onttrekken, retourneren of infiltreren van grondwater wordt aangepast. Vanuit het streven naar een eenduidige waterschapsverordening is de termijn voor meldingen onder de zorgplicht aangepast. Dit is nu nog 1 week (in de bruidsschat gaat het Rijk uit van 4 weken) voor de start. Wij sluiten nu aan bij de standaard uit art. 3.2 Waterschapsverordening. Dit is 2 weken.

5. Beoordelingsregels vergunningaanvragen

In de beleidsregels staat hoe Rijnland een vergunningaanvraag beoordeelt. Bij omzetting bleek dat een belangrijk deel van deze regels steeds (soms in andere bewoording) terugkwamen. Deze regels hebben een centrale plek in hoofdstuk 3 van de waterschapsverordening gekregen.

De beoordelingsregels uit dit hoofdstuk zijn aangevuld met een verdere uitwerking van de beoordelingsregels uit de Waterwet. Dit omdat deze beoordelingsregels uit de Waterwet met de komst van de Omgevingswet komen te vervallen. Het Rijk heeft deze beoordelingsregels een plek gegeven in het overgangsrecht (de bruidsschat). Doordat deze uitwerking al is gemaakt, wordt er geen gebruik gemaakt van de beoordelingsregels uit de bruidsschat. Meer over de bruidsschat vindt u onder deel 2.

Verder staan in deze beoordelingsregels een aantal verplichte onderdelen waarop een aanvraag altijd beoordeeld moet worden. Het Rijk en de provincies verplichten Rijnland tot deze beoordeling om daarmee de doorwerking van de Kader Richtlijn Water te borgen.

6. Hardheidsclausule bij beoordeling vergunningaanvragen

Onder de keur en uitvoeringsregels hebben dijkgraaf en hoogheemraden de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de beleidsregels. Een vergunning kan in strijd met de beleidsregels worden verleend of geweigerd. Dit volgt uit artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Met de waterschapsverordening gaat dit veranderen. De beleidsregels worden als beoordelingsregel onderdeel van een verordening. Daardoor kan niet langer gebruik worden gemaakt van 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Omdat het strikt naleven van de regels onder omstandigheden kan leiden tot een onrechtvaardige uitkomst, wordt deze situatie wel voortgezet. Daarom wordt in art. 3.5, lid 2 waterschapsverordening een hardheidsclausule opgenomen. Op die manier wordt ongewenst en onvoorzien onrecht voorkomen.

7. Activiteiten als de basis voor alle regels

In de huidige uitvoeringsregels zijn de regels onderverdeeld in hoofdstukken. Deze hoofdstukken gaan soms over een activiteit, soms over een object en soms over een locatie. Deze indeling past niet goed bij de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarom is in deze verordening de vervolgstap gemaakt. Alles is aan een activiteit verbonden. Dat heeft soms ook een andere set verplichtingen tot gevolg. Hiermee worden de regels overzichtelijker voor de initiatiefnemer.

In de waterschapsverordening is namelijk vanaf hoofdstuk 4 gekozen voor een indeling in activiteiten. Iedere activiteit heeft zijn eigen hoofdstuk en per activiteit is er slechts één verplichting mogelijk. Dit zijn de mogelijke verplichtingen:

- a. Een vergunningplicht + zorgplicht
- b. Voorwaarden zonder vergunning (eventueel met meldplicht) + zorgplicht
- c. Alleen zorgplicht

Een goed voorbeeld van de verandering is hoofdstuk 9 voor bouwen. De regels die hier samenkwamen stonden in de uitvoeringsregels in de volgende hoofdstukken:

- a. bruggen en overkluizingen
- b. steigers, aanmeervoorzieningen en meerpalen
- c. beschoeiingen en damwanden
- d. objecten in de beschermingszone van watergangen
- e. aanbrengen van verharding
- f. bouwen
- g. risicovolle werken waterkering en zeewering

Neem een casus waarin een nieuwe schuur van 600 m² in de beschermingszone van de waterkering wordt gebouwd. Onder de keur is hier zowel een vergunning voor het bouwen bij de waterkering als een melding voor het aanbrengen van verharding nodig. Dit kan in de waterschapsverordening niet meer. Omdat er een vergunning nodig is voor één onderdeel wordt alles voor de activiteit bouwen meegenomen in deze vergunning. Deze wijziging in verplichtingen, heeft geen gevolg op de voorwaarden waaraan de initiatiefnemer moet voldoen.

8. *Vrijstelling graven goed regelen*

Bij het opstellen van de waterschapsverordening bleek dat de keur en de uitvoeringsregels op één onderdeel strijdige regels bevatten. In uitvoeringsregel 15.4, art. 3 staat een uitzondering op de vergunningplicht voor het graven als er een kabel of leiding wordt aangelegd. Deze uitzondering staat echter niet in de keur. In overleg met Vergunningverlening wordt voorgesteld de uitzondering in stand te houden en goed op te nemen in de waterschapsverordening. Dit voorkomt overbodige vergunningen.

16. Gemeente Nieuwkoop

Zienswijze(n)

Op 22 maart 2023 hebben wij een pro forma zienswijze ingediend op de ontwerp Waterschapsverordening Rijnland. U heeft hierop de door ons aangevraagde uitstel voor het indienen van de zienswijze gehonoreerd. Hierbij ontvangt u onze zienswijze.

Definities

In de verordening ontbreekt de definitie van *hoogwatervoorziening*. Wel wordt deze in de toelichting op de verordening onder artikel 2.15 omschreven. Graag zien wij de definitie toegevoegd bij "Definities" zodat de verordening zelfstandig te lezen is.

In de verordening wordt nergens gesproken over inlaat. Wel staan in de Toelichting op de verordening bij artikel 6.12 de termen "sluis, stuw, inlaat of gemaal genoemd, maar verder niet gedefinieerd. Ook in 'subparagraaf 14.2.1.1 Leiding waardoor water van hoog naar laag oppervlaktewater kan stromen' wordt de term inlaat niet gebruikt. Dit maakt het artikel naar ons inziens onnodig onduidelijk. Graag de term *stuw* gebruiken in de verordening en deze bij definities ook opnemen.

Artikel 2.6 Vaarwegen lid 1 Werkingsgebied vaarwegen.

In de Toelichting op waterschapsverordening staat bij artikel 2.6 letterlijk: "op de kaart met vaarwegen staan alleen oppervlaktewateren waar Rijnland het vaarwegbeheer heeft". Op de bijgevoegde kaart van de verordening staan ook vaarwegen ingetekend waar Rijnland volgens de *Omgevingsverordening Zuid-Holland* geen vaarwegbeheerder is. Binnen het grondgebied van de gemeente Nieuwkoop gaat het om het Nieuwkoopse plassen-gebied en het Aarkanaal. Voor de Ziendevaart vanaf de Zientesluis en vaarroute door Nieuwkoopse plassen tot Slikkendamersluis is de gemeente Nieuwkoop door de provincie aangewezen als vaarwegbeheerder. En daarmee zijn wij voor deze wateren het bevoegd gezag voor het plaatsen van objecten in een vaarweg en niet zoals nu in de verordening

staat Rijnland.

Wij verzoeken Rijnland om de kaart behorende bij Artikel 2.6 conform de *Omgevingsverordening Zuid-Holland* te maken.

Artikel 2.5 Waardevolle oever

Bij het nalopen van de kaart met de 'Waardevolle oevers' hebben we geconstateerd dat de natuuroever langs het Landlustpad te Ter Aar, in de Leidse Vaart, ontbreekt. Deze oever is aangelegd en in onderhoud van Rijnland. Wij verzoeken jullie om deze natuuroever toe te voegen op de kaart 'Waardevolle oever'.

Artikel 2.15 Hoogwatervoorzieningen

In de Toelichting op de waterschapsverordening staat bij artikel 2.15: "De gebieden binnen Rijnland die hoog liggen staan op deze kaart". Echter ontbreken volgens ons een aantal hoogwatervoorzieningen welke vergund zijn op naam van Gemeente Nieuwkoop. Onder de kop 'Definities' staat dat het 'Werkingsgebied' het deel van het beheergebied van Rijnland is waar bepaalde regels gelden. Wij interpreteren dit als hoogwatervoorzieningen waarbij Rijnland én anderen dan Rijnland vergunninghouder zijn.

De gemeente Nieuwkoop heeft diverse vergunningen voor afwijking op het Peilbesluit. In onze optiek zijn dit hoogwatervoorzieningen. Graag zien wij op de kaart met 'Hoogwatervoorzieningen' alle hoogwatervoorzieningen ingetekend.

Artikel 3.8 Verzakken van de bodem

De gemeente Nieuwkoop heeft meerdere polders die gevoelig zijn voor bodemdaling. En dit heeft onze aandacht en zorg. Daarom vinden wij het artikel 3.3 te vrijblijvend geformuleerd. In het artikel staat "De bodem verzakt niet te veel." Graag zien wij gedefinieerd wat 'niet te veel' is.

Artikel 12.2 Grondwater onttrekken, retourneren of infiltreren bij een waterkering

De link van 'freatische grondwaterstand' gaat niet naar de definitie, maar naar de kaart 'Waterkering kernzone en beschermingszone'.

Artikel X.2a Minimaal 90 millimeter neerslag opvangen

In lid 2 van dit artikel staat dat we 'redelijkerwijs' 20mm moeten opvangen. Dit is binnen Nieuwkoop niet mogelijk. Wij hebben op veel locaties een (jaarrond) hoge grondwaterstand en slecht doorlatende toplagen. Graag zien wij de term *redelijkerwijs* nader gedefinieerd. Ook zien wij graag de mogelijkheid om op alternatieve manieren neerslag op te vangen.

Natuurinclusieve regels

Wij hebben als uitgangspunt in ons beleid staan dat waar mogelijk natuurvriendelijke oevers worden aangelegd. Zowel in bestaand als in nieuwe bebouwing. Wij onderschrijven dan ook de Natuurinclusieve regels. Echter willen we wel de mogelijkheid hebben hier van af te kunnen wijken. Op sommige locaties is een beschoeiing of damwand nodig voor de veiligheid van andere facetten.

Beleidsneutrale omzetting

In de bekendmaking van de terinzagelegging in het Waterschapsblad schrijven jullie dat de regels in de keur en de uitvoeringsregels beleidsneutraal omgezet zijn in de Waterschapsverordening. Door het ontbreken van een was-wordt-lijst is niet direct

inzichtelijk wat er veranderd is. Hierdoor is de toetsing door ons lastig en tijdrovend. Wij ontvangen dan ook graag een bevestiging dat de Keur en beleidsregels inderdaad beleidsneutraal zijn omgezet. En voor zover dit niet is gedaan om welke aspecten dit gaat

Definities

U vraagt ons een definitie op te nemen voor het woord 'hoogwatervoorziening'. Dat doen wij niet. In de waterschapsverordening gebruiken wij dit woord namelijk alleen in de naam van twee werkingsgebieden. Om de waterschapsverordening zelfstandig te kunnen lezen, is het noodzakelijk dit werkingsgebied (de kaart) te bekijken en niet de definitie op te zoeken. In de toelichting bij de waterschapsverordening geven wij inderdaad een korte uitleg over het woord 'hoogwatervoorziening'. Dit doen wij om extra achtergrond te geven voor de geïnteresseerde lezer. De toelichting is daarvoor volgens ons de aangewezen plaats.

De waterschapsverordening is geschreven met het idee dat deze voornamelijk digitaal zal worden geraadpleegd. In deze digitale omgeving, kunt u de toelichting direct vinden en lezen. U hoeft daarvoor dus niet langer twee documenten naast elkaar te leggen. Zie de afbeelding hieronder voor een voorbeeld.

Verder vraagt u ons een definitie op te nemen voor het woord 'stuw'. Deze definitie staat al in de waterschapsverordening. In de context van uw zienswijze zien wij dat mogelijk een vergissing is en dat u ons wilt vragen een definitie van het woord 'inlaat' op te nemen. Dit gaan wij niet doen. Vanuit het streven naar eenvoudig taalgebruik (taalniveau B1) hebben wij het woord 'inlaat' bewust niet in de tekst van de artikelen opgenomen. Terecht merkt u op dat wij het woord 'inlaat' wel in de toelichting gebruiken. Dit passen wij aan.

Vaarwegbeheer

Fijn dat u ons hierop wijst. Naar aanleiding van uw zienswijze hebben wij de werkingsgebieden over vaarwegen nog eens goed bekeken. De kaarten van de werkingsgebieden vaarwegen en overige vaarwegen klopte inderdaad niet. Dit gaan wij herstellen.

Waardevolle oever

Het klopt dat de door u genoemde natuuroever niet op de kaart van het werkingsgebied waardevolle oever staat. Dit werkingsgebied wordt opgesteld op basis van de informatie uit de Legger oppervlaktewateren.

Deze legger is in februari 2023 geactualiseerd. In deze versie van de legger staat de door u genoemde natuuroever ook nog niet. Bij de volgende actualisatie van de legger oppervlaktewateren, nemen wij uw verzoek mee. Dat is ook het moment waarop aanpassing van het werkingsgebied weer mogelijk is.

Hoogwatervoorzieningen

Het is niet onze wens en bedoeling om in het werkingsgebied alle gebieden met een verhoogd waterpeil op te nemen. De werkingsgebieden 'gebieden met hoogwatervoorzieningen' en 'gebieden waar Rijnland terughoudend is met hoogwatervoorzieningen' hebben een totaal andere functie. Deze werkingsgebieden bepalen namelijk of er een vergunning nodig is of niet. In 'gebieden waar Rijnland terughoudend is met hoogwatervoorzieningen' is volgens artikel 6.5 waterschapsverordening altijd een vergunning nodig voor het verhogen van het waterpeil. In de 'gebieden met hoogwatervoorzieningen' is er geen vergunning nodig en geldt alleen de zorgplicht.

Verzakken van de bodem

U vraagt ons om de beoordelingsregel uit artikel 3.8 verder uit te werken. Graag leest u wanneer de bodem te veel zakt en Rijnland daarom een aangevraagde vergunning niet zal verlenen. Wij vinden dit ongewenst. Het kenmerk van een vergunningprocedure is juist de noodzaak om een maatwerkafweging te maken. Dit geldt zeker bij een thema als bodemdaling. Of de bodem te veel

zakt door de aangevraagde activiteit is altijd een maatwerkafweging, waarin alle lokale omstandigheden moeten worden meegewogen.

Grondwater onttrekken

Wij hebben dit gecontroleerd. Zowel in onze software als in de officieel gepubliceerde ontwerpversie werken de hyperlinks bij ons wel goed. De link onder het begrip 'freatische grondwaterstand' brengt ons naar de juiste plaats in de begrippenlijst.

Minimaal 90 millimeter neerslag opvangen

Wij realiseren ons dat het niet overal mogelijk is om 20 millimeter neerslag te infiltreren in de bodem, bijvoorbeeld door hoge grondwaterstanden en/of de bodemgesteldheid. Vandaar dat in de regel is opgenomen 'als dat redelijkerwijs mogelijk is'. De door u geschetste situaties zijn daar een goed voorbeeld van. Eén en ander is zo gebiedspecifiek dat in overleg met Rijnland vaak maatwerk zal moeten worden toegepast.

De nieuwe regels zijn zogenaamde doelvoorschriften en bieden juiste ruimte aan de initiatiefnemers om zelf maatregelen te bedenken, zoals alternatieve bergingsvormen.

Natuurinclusieve regels

Fijn dat u onze natuurinclusieve regels steunt. U merkt daarbij op dat het niet altijd mogelijk is om de taluds van een oppervlaktewater natuurinclusief in te richten. Soms is een beschoeiing of damwand nodig. Dat klopt. Daarom bevat artikel 13.33, lid 5 de mogelijkheid om met een maatwerkvoorschrift af te wijken van de in artikel 13.33, lid 4 voorgeschreven helling van het talud. De waterschapsverordening voorziet dus in de door u gevraagde mogelijke uitzondering.

Beleidsneutrale omzetting

Wij herkennen dat het complex is te controleren of de regels beleid neutraal zijn omgezet. Daarvoor is de totale set aan regels, de verandering in structuur en de verandering in taalgebruik te groot. Deze regels zijn zo veel als mogelijk zonder inhoudelijke wijzigingen overgenomen. Toch zijn er een aantal belangrijke wijzigingen:

1. Nieuwe klimaatbestendige regels

In de ontwerp waterschapsverordening zijn een aantal wijzigingen aangebracht om uitvoering te geven aan een eerder VV-besluit de regels klimaatbestendig te gaan maken. Deze wijzigingen staan in:

- o Artikel 9.1a (nog niet verharde tuinen tellen vanaf 11 woningen deels mee als verhard)
- o Artikel 13.33, lid 4 (een helling van een oever van een nieuw te graven oppervlaktewater is 1:3 of flauwer.)
- o Artikel 41.2a (de nieuwe voorwaarde voor 90 millimeter waterberging)
- o Artikel 41.6a (de nieuwe voorwaarde dat nieuw oppervlaktewater wordt ingericht voor een flexibel peilbeheer van 30 centimeter)

2. De functie van de zorgplicht

De zorgplicht is in 2015 voor het eerst opgenomen in de keur. Destijds is ervoor gekozen om een activiteit maar aan één verplichting te verbinden. Dit is een vergunningplicht, een algemene regel OF de zorgplicht. Om beter aan te sluiten bij het systeem van de Omgevingswet en vanwege de ervaringen bij Rijnland en andere waterschappen gaat dit veranderen. In de waterschapsverordening geldt de zorgplicht altijd. Dus ook naast een vergunningplicht of voorwaarden zonder vergunning (de oude algemene regel). Dit zorgt voor een beter vangnet en een eenduidig omgevingsrecht.

3. Werkingsgebieden

Iedere regel uit de waterschapsverordening geldt in een bepaald gebied. Soms is dat heel Rijnland, maar vaak ook een ander gebied. De Omgevingswet bepaalt dat al deze gebieden (de wet noemt dit werkingsgebieden) op een kaart staan en dat deze kaarten onderdeel zijn van de waterschapsverordening. Dit is een verandering. In de huidige praktijk wordt vaak verwezen naar de zones voor waterkeringen, de zeewering en oppervlaktewateren in de leggers.

De kaarten uit de leggers zijn nu gekopieerd en worden als nieuwe kaart vastgesteld in hoofdstuk 2 van de waterschapsverordening. Bij het ontwerp zitten kaarten die zijn gebaseerd op de vigerende

leggers. Momenteel worden de leggers herzien. Bij de definitieve waterschapsverordening worden de kaarten aangepast aan de nieuwe leggers.

Verder zijn een aantal werkingsgebieden aangepast om te voldoen aan de eisen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Er gelden standaarden voor deze kaarten. Een voorbeeld is het werkingsgebied waardevolle oever. Op deze kaart staat momenteel alleen een lijn. Deze lijn is omgezet naar een vlak.

Tot slot zijn er een aantal nieuwe kaarten gemaakt. Dit was nodig, omdat een aantal regels uit de keur en uitvoeringsregels alleen gelden voor een gebied buiten een kaart. Het is niet mogelijk om dit goed te digitaliseren en te ontsluiten via het DSO. Daarom zijn voor deze regels nieuwe werkingsgebieden gemaakt. Hiermee vervangen wij de tekst 'het buiten de kaart' door 'binnen het werkingsgebied'. Dit helpt niet alleen de digitalisering, maar ook de leesbaarheid.

4. Stroomlijnen meldplicht

In de uitvoeringsregels staan verschillende meldplichten. Bij omzetting bleek dat een belangrijk deel van deze regels steeds (soms in andere bewoording) terugkwamen. Deze regels over de meldplicht hebben een centrale plek in hoofdstuk 3 van de waterschapsverordening gekregen. Dit vergroot de transparantie en het maakt toekomstig beheer van de verordening eenvoudiger.

De termijn voor een melding voor het onttrekken, retourneren of infiltreren van grondwater wordt aangepast. Vanuit het streven naar een eenduidige waterschapsverordening is de termijn voor meldingen onder de zorgplicht aangepast. Dit is nu nog 1 week (in de bruidsschat gaat het Rijk uit van 4 weken) voor de start. Wij sluiten nu aan bij de standaard uit art. 3.2 Waterschapsverordening. Dit is 2 weken.

5. Beoordelingsregels vergunningaanvragen

In de beleidsregels staat hoe Rijnland een vergunningaanvraag beoordeelt. Bij omzetting bleek dat een belangrijk deel van deze regels steeds (soms in andere bewoording) terugkwamen. Deze regels hebben een centrale plek in hoofdstuk 3 van de waterschapsverordening gekregen.

De beoordelingsregels uit dit hoofdstuk zijn aangevuld met een verdere uitwerking van de beoordelingsregels uit de Waterwet. Dit omdat deze beoordelingsregels uit de Waterwet met de komst van de Omgevingswet komen te vervallen. Het Rijk heeft deze beoordelingsregels een plek gegeven in het overgangsrecht (de bruidsschat). Doordat deze uitwerking al is gemaakt, wordt er geen gebruik gemaakt van de beoordelingsregels uit de bruidsschat. Meer over de bruidsschat vindt u onder deel 2.

Verder staan in deze beoordelingsregels een aantal verplichte onderdelen waarop een aanvraag altijd beoordeeld moet worden. Het Rijk en de provincies verplichten Rijnland tot deze beoordeling om daarmee de doorwerking van de Kader Richtlijn Water te borgen.

6. Hardheidsclausule bij beoordeling vergunningaanvragen

Onder de keur en uitvoeringsregels hebben dijkgraaf en hoogheemraden de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de beleidsregels. Een vergunning kan in strijd met de beleidsregels worden verleend of geweigerd. Dit volgt uit artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Met de waterschapsverordening gaat dit veranderen. De beleidsregels worden als beoordelingsregel onderdeel van een verordening. Daardoor kan niet langer gebruik worden gemaakt van 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Omdat het strikt naleven van de regels onder omstandigheden kan leiden tot een onrechtvaardige uitkomst, wordt deze situatie wel voortgezet. Daarom wordt in art. 3.5, lid 2 waterschapsverordening een hardheidsclausule opgenomen. Op die manier wordt ongewenst en onvoorzien onrecht voorkomen.

7. Activiteiten als de basis voor alle regels

In de huidige uitvoeringsregels zijn de regels onderverdeeld in hoofdstukken. Deze hoofdstukken gaan soms over een activiteit, soms over een object en soms over een locatie. Deze indeling past niet goed bij de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarom is in deze verordening de vervolgstap gemaakt. Alles is aan een activiteit verbonden. Dat heeft soms ook een andere set verplichtingen tot gevolg. Hiermee worden de regels overzichtelijker voor de initiatiefnemer.

In de waterschapsverordening is namelijk vanaf hoofdstuk 4 gekozen voor een indeling in activiteiten. Iedere activiteit heeft zijn eigen hoofdstuk en per activiteit is er slechts één verplichting mogelijk. Dit zijn de mogelijke verplichtingen:

- a. Een vergunningplicht + zorgplicht
- b. Voorwaarden zonder vergunning (eventueel met meldplicht) + zorgplicht
- c. Alleen zorgplicht

Een goed voorbeeld van de verandering is hoofdstuk 9 voor bouwen. De regels die hier samenkomen stonden in de uitvoeringsregels in de volgende hoofdstukken:

- a. bruggen en overkluizingen
- b. steigers, aanmeervoorzieningen en meerpalen
- c. beschoeiingen en damwanden
- d. objecten in de beschermingszone van watergangen
- e. aanbrengen van verharding
- f. bouwen
- g. risicovolle werken waterkering en zeewering

Neem een casus waarin een nieuwe schuur van 600 m² in de beschermingszone van de waterkering wordt gebouwd. Onder de keur is hier zowel een vergunning voor het bouwen bij de waterkering als een melding voor het aanbrengen van verharding nodig. Dit kan in de waterschapsverordening niet meer. Omdat er een vergunning nodig is voor één onderdeel wordt alles voor de activiteit bouwen meegenomen in deze vergunning. Deze wijziging in verplichtingen, heeft geen gevolg op de voorwaarden waaraan de initiatiefnemer moet voldoen.

8. Vrijstelling graven goed regelen

Bij het opstellen van de waterschapsverordening bleek dat de keur en de uitvoeringsregels op één onderdeel strijdige regels bevatten. In uitvoeringsregel 15.4, art. 3 staat een uitzondering op de vergunningplicht voor het graven als er een kabel of leiding wordt aangelegd. Deze uitzondering staat echter niet in de keur. In overleg met Vergunningverlening wordt voorgesteld de uitzondering in stand te houden en goed op te nemen in de waterschapsverordening. Dit voorkomt overbodige vergunningen.

17. Gemeente Noordwijk

Zienswijze(n)

Inleiding

De gemeente Noordwijk heeft kennisgenomen van het Ontwerp Waterverordening Rijnland, Ontwerp Onderhoudsverordening Rijnland en Ontwerp Delegatiebesluit Rijnland, gepubliceerd in het Waterschapsblad van 8 februari 2023.

Op 19 maart 2023 deden wij u al een pro forma zienswijze toekomen waarbij wij vermeldde dat wij deze zouden aanvullen voor 6 april 2023. In deze brief zetten wij onze zienswijze verder uiteen.

Achtergrond

Op 12 december 2022 heeft het rijk het zogenaamde Provinciaal startpakket fysieke leefomgeving aan de provincies gestuurd en ter informatie aan de kamer aangeboden.

Het rijk is zich terdege bewust van het feit dat er veel grote en urgente opgaven zijn die strijden om de beperkte ruimte in ons land. Zij stellen ook dat bij de ruimtelijke ontwikkeling zowel ruimtelijke kwaliteit als draagvlak cruciaal zijn. Belangrijke beoogde resultaten zijn een toekomstbestendig Nederland waarmee mensen zich kunnen identificeren en zich thuis voelen. Oftewel een leefbaar land.

Het rijk laat daarom waar het kan ruimte voor een lokale belangenafweging. In ieder gebied is immers de mix van opgaven verschillend. In totaal zijn door het rijk voor 18 verschillende programma's uitgangspunten benoemd; de zogenaamde beleidsbrieven. Via zogenaamde instructieregels stuurt het rijk inhoudelijk deze lokale belangenafweging.

Ze hanteert daarbij drie niveaus:

- **In acht nemen:** dit type heeft een dwingende doorwerking; een bestuursorgaan moet aan deze regel voldoen;

- **Rekening houden met:** brengt een zwaarwegende positie van een belang bij de belangenafweging tot uitdrukking zonder echter dwingend te sturen op de uitkomst ervan. Ervan afwijken is toegestaan wanneer een bestuursorgaan daar goede redenen voor heeft, mits goed gemotiveerd;
- **Betrekken bij:** een bestuursorgaan moet aandacht schenken aan feiten (of verwachtingen van feiten). De bestuurlijke afwegingsruimte is hier het grootst.

Wanneer een sectoraal belang een absoluut karakter krijgt, ontstaat risico op polarisatie. In de beleidsbrieven is het rijk daarom zeer terughoudend met het voorschrijven van een dwingende doorwerking.

Waar de uitgangspunten van de ene opgave de haalbaarheid of uitvoerbaarheid van een andere opgave onder druk zet, ontstaat een ontwerpogave: "Hoe kan zo goed mogelijk tegemoet worden gekomen aan zoveel mogelijk ruimtevraagstukken?" Dat 'niet alles overal kan' en 'niet overal alles' maakt terughoudendheid in het normeren en juridificeren noodzakelijk. Door de opgaven gebiedsgericht in samenhang af te wegen wordt duidelijk waar kansen en knelpunten zich voordoen en waar mogelijkheden liggen voor het al dan niet combineren van functies.

En hoewel 'water en bodem' een sturend element vormt in de door het rijk beoogde toekomstperspectieven - en de daarbij behorende ontwerpogave - wijkt o.i. de ontwerp Waterschapsverordening die nu voorligt sterk af van de sturing die door het rijk met dit programma wordt beoogd. Wij verzoeken u daarom de mate van sturing in lijn te brengen met het programma 'Water en bodem sturend' en dit in een nieuwe versie van de ontwerp Waterschapsverordening te onderbouwen.

In de ontwerp Waterschapsverordening ontbreekt ook een artikelsgewijze toelichting waaruit blijkt dat de regels die u stelt in lijn zijn met de Omgevingswet en het daaraan ten grondslag liggende subsidiariteitsbeginsel. De Omgevingswet beschrijft per artikel welk bestuursorgaan welke bevoegdheid heeft. Wanneer meer dan één bestuursorgaan een bevoegdheid heeft over hetzelfde onderwerp, stelt het ook vanuit welk oogmerk welk bestuursorgaan regels mag stellen. Op basis van de huidige versie kunnen we niet beoordelen of aan deze uitgangspunten van de Omgevingswet is voldaan.

Wij verzoeken u dit in een nieuw versie van de ontwerp Waterschapsverordening te onderbouwen en opnieuw voor zienswijzen aan te bieden.

Puntsgewijze verdieping:

1. *Gemeente en waterschap werken aan dezelfde ambities/doelen maar hebben behoefte aan andere middelen/gebiedsgericht maatwerk*

De gemeente Noordwijk werkt net als alle andere gemeenten in Nederland aan een veelheid van (maatschappelijke) opgaven. We willen betaalbare woningen toevoegen aan onze woningvoorraad, bij (her)inrichting van de schaarse ruimte houden we rekening met de benodigde ruimte voor de energietransitie en een groene, waterrijke omgeving draagt ons inziens eveneens bij aan de gewenste kwaliteit van onze leefomgeving.

We delen o.a. de zorg dat er een grotere kans is op wateroverlast (neerslag/grondwater), (grondwater)schaarste of een tekort aan zoet (grond)water. We onderschrijven daarom de doelstellingen, om in de toekomst weerbaar te zijn tegen overstromingen, wateroverlast en watertekort, naast de ambities voor waterkwaliteit en biodiversiteit.

We zien echter ook dat de opgave en de mogelijkheden per gebied verschillen. Ruimte voor gebiedsgericht maatwerk is daarom wat ons betreft essentieel en meer in lijn met de beleidsbrief 'Water en bodem sturend' dan het normerende karakter van deze ontwerp Waterschapsverordening. We zullen als

overheden met elkaar en met de samenleving in dialoog de schaarse ruimte op zodanig manier moeten inrichten dat toekomstbestendige gebieden ontstaan waarmee inwoners zich kunnen identificeren en zich thuis voelen. De ambtelijke gesprekken die er al zijn, zijn een goed begin en we pleiten ervoor met name deze lijn voort te zetten.

2. *Indruk van stapeling van regels in de Waterschapsverordening*

Behalve het normerende karakter zien we in de ontwerp Waterschapsverordening meerdere nieuwe regels als het gaat om waterkwaliteit en regenwater: 90 mm opvangen in 24 uur om het regionale watersysteem te ontlasten, 20 mm in de bodem bergen om droogte te beperken en het instellen van flexibel peilbeheer. En er zijn eisen voor de inrichting, zoals natuurvriendelijke oevers, de hoogte van het vloerpeil en over groen in de wijk.

Ook de inmiddels vertrouwde 15% regel is nog van toepassing. U maakt, zo lijkt het, geen keuze tussen de oude en nieuwe regels, maar laat ze naast elkaar bestaan. Een goede inhoudelijke onderbouwing ontbreekt als ook de flexibiliteit die nodig is voor gebiedsgericht maatwerk.

3. *Veel regels zorgen voor complexiteit en kunnen ervoor zorgen dat de uitvoerbaarheid/haalbaarheid van andere maatschappelijke opgaven onder druk komt te staan*

Eén van de uitgangspunten van de nieuw Omgevingswet is een bundeling van regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. De wet vormt daarmee de basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Initiatiefnemers en ontwikkelaars krijgen door een veelvoud aan extra regels zoals opgenomen in deze ontwerp Waterschapsverordening te maken met een combinatie van toetsingskaders, regels en normeringen vanuit verschillende overheden, die enerzijds onvoldoende helder is (zie verder punt 7), maar waarvan we op dit moment ook niet goed kunnen overzien hoe dat in de praktijk uitpakt. Wij vinden dit onwenselijk in een tijd waarin we ons ook genoodzaakt zien om in hoog tempo woningen te realiseren en ruimte te reserveren andere meer of minder urgente maatschappelijke opgaven. Wij zien dan ook graag dat u meer ruimte en flexibiliteit voor gebiedsgericht maatwerk biedt in de regels in de Waterschapsverordening en deze voorts zoveel mogelijk vereenvoudigt en laat aansluiten op de regelgeving van gemeenten.

4. *Aandacht voor uitvoering van de regels*

In de Waterschapsverordening wordt het voor ons niet duidelijk hoe u wilt omgaan met de uitvoering van de regels. Wie bepaalt op basis van welke berekeningen of er wordt voldaan aan het toetsingskader? En waar landt dit in het werkproces? Vindt toetsing al plaats tijdens het planvormingsproces (omgevingsplan), of gebeurt dat in het watersprekkuur of bij het verlenen van de omgevings- en/ of watervergunning? Hoe ziet dat er in de praktijk uit en aan welke voorwaarden moet worden voldaan? Essentieel hierbij is om het werkproces van gemeente en waterschap goed op elkaar te laten aansluiten. Het is belangrijk om geen zaken dubbel te regelen of te zeer vanuit één belang te regelen. Zo zorgen we per gebied samen voor een begrijpelijk (afwegings)kader, waarbij we de doelen voor een klimaatbestendige omgeving realiseren, maar ook onze woningbouwopgave haalbaar blijft.

5. *Samen optrekken, integrale benadering*

Gezien de samenwerking in de ruimtelijke planvorming tot nu toe vinden wij dat we beter samen kunnen op trekken om de beoogde doelstellingen in het ontwerpproces van ruimtelijke initiatieven en ontwikkelingen mee te nemen.

Om deze samenwerking concreet te maken, zouden we graag de gevolgen van deze (beleids)regels en die vanuit andere sectorale opgaven voor een aantal gebiedsontwikkelingen en initiatieven in Noordwijk in beeld brengen via zogenaamde praktijkproeven.

Op basis van deze praktijkproeven kunnen we nagaan op welke manier maatwerk in de regels tot stand kan komen en gezamenlijk een werkwijze vormgeven om dit in het proces van ruimtelijke ontwikkelingen en planvorming op te nemen. Daarmee wordt het voor bouwers en ontwikkelaars mogelijk om effectief en efficiënt invulling te geven aan klimaatadaptief bouwen en inrichten. We zijn van mening dat dit beter past in de tijd waarin verschillende overheden beleid en regels opstellen op beleidsterreinen die enerzijds nieuw, maar anderzijds ook nog volop in beweging zijn.

6. *Controle op beleid neutrale omzetting is voor ons te complex*

In uw toelichting lezen we dat in de verordening veel regels uit de huidige keur en de uitvoeringsregels grotendeels beleidsneutraal zijn omgezet. Gezien de omvang van de verordening en het ontbreken van een uitgebreidere beleidsmatige onderbouwing kunnen we enerzijds niet achterhalen welke (hogere) doelstellingen met een specifieke regel worden beoogd en ook niet welke (onder)delen van de regels inhoudelijk niet zijn veranderd.

Dat maakt een goede toetsing op dit moment lastig en zeer tijdrovend. Wij zien graag een duidelijk overzicht waaruit blijkt dat de Keur en de beleidsregels inderdaad beleidsneutraal zijn omgezet, zodat er helderheid is over de juridische gevolgen, en voor zover er geen sprake is van beleidsneutrale omzetting, voor welke aspecten dit dan precies geldt en wat een dwingende doorwerking noodzakelijk maakt.

7. *Aantal onduidelijkheden- en/of inconsequenties*

7.1 *Definitie maatschappelijke functies*

Als gemeente verstaan we onder maatschappelijke functies veel meer dan hier beschreven. Het gaat om de gehele toedeling van functies die in samenhang zorgen voor een leefbaar gebied. Een gebied waar inwoners en bedrijven zich thuis voelen. Het gaat daarbij ook om vitaliteit in algemene zin (de mogelijkheid om ook in de toekomst de gewenste functies te vervullen), daarbij horen o.i. ook betaalbare woningen, ruimte voor bedrijvigheid, een goede bereikbaarheid en een florerende economie met bijbehorende behoefte aan parkeervoorzieningen. Voor als deze functies is het watersysteem van belang. We verzoeken u deze definitie aan te passen.

7.2 *Juiste bevoegdheidtoedeling en -verdeling en werking in de praktijk?*

Zoals in het eerste deel (achtergrond) en onder punt 4 van onze zienswijze al beschreven, heeft de gemeente op bepaalde onderdelen eveneens een bevoegdheid. Bijvoorbeeld waar het gaat om bouwen. Als we dan bijvoorbeeld kijken naar artikel 9.30 dan is een aanbouw bij een bestaand bouwwerk toegestaan wanneer dit maximaal 50% van het bestaande bouwwerk betreft tot een maximum van 20 m² etc. U geeft bij dit artikel niet aan dat er ook nog sprake zou moeten zijn van voldoen aan de regels in het omgevingsplan (nu nog bestemmingsplan). En ook niet hoe wordt omgegaan met een geconstateerde afwijking en er dus sprake is van een omgevingsplanactiviteit.

In artikel 9.37 staat bijvoorbeeld dat in een vergunning een voorschrift kan worden opgenomen die het verplaatsen van een bouwwerk verplicht. De kans is toch wel erg groot dat daarmee een strijdigheid met het vigerende omgevingsplan ontstaat, omdat daarin de bouwvlakken vaak strak om bestaande bebouwing zijn getrokken. De verplichting om te verplaatsen, kan dus leiden tot een langdurige procedure om het omgevingsplan te wijzigen of daarvan af te wijken bij de gemeente.

In de toelichting bij artikel 6.7, lid 3 staat dat Rijnland geen vergunning verleend als het gewenste grondgebruik niet is vermeld in het bestemmingsplan. Dat is o.i. te stellig geformuleerd, want in de praktijk wordt er vaak via een vergunning afgeweken van het bestemmingsplan wanneer sprake is van

een gewenste ontwikkeling. Ook in een dergelijk geval zou er ruimte moeten zijn voor het verlenen van vergunningen.

Zowel bij artikel 1.4 en 1.6 staat in de toelichting dat gemeenten ook verantwoordelijkheden/bevoegdheden hebben waar het gaat om de zorgplicht en nadelen als gevolg van een teveel of een tekort aan grondwater. Uit de toelichting blijkt echter onvoldoende wanneer een inwoner of bedrijf bij het Hoogheemraadschap terecht kan en wanneer deze zich tot de gemeente zou moeten wenden.

Artikel 9.22 luidt als volgt: Nieuw bouwwerk binnen bebouwde deel zeewering

Een nieuw bouwwerk binnen het bebouwde deel van de kernzone en beschermingszone van de zeewering komt op of achter de voorgevelrooilijn van al bestaande bouwwerken.

In de toelichting staat dat de ligging van de voorgevelrooilijn in het bestemmingsplan of de Bouwverordening staat. In Noordwijk is dat echter niet het geval. De ligging wordt bepaald door de ligging van de openbare weg en daarmee kan dit artikel in de Waterschapsverordening mogelijk tot ongewenst situering van bouwwerken leiden.

Artikel 21.1: in de toelichting staat dat de regels met betrekking tot lozen van Hemelwater afkomstig van rijkswegen en provinciale wegen buiten de bebouwde kom in het omgevingsplan zijn opgenomen. In Noordwijk is dat (nog) niet het geval. Hoe voorkomen we dat er tijdelijk een beleidsgebrek ontstaat?

1.2 Inconsequenties

In artikel 2.13 zijn verschillende beschermingsniveaus per gebied opgenomen. Bij de bestudering van de daarbij behorende kaarten constateerden wij dat bepaalde gebied zowel zijn aangemerkt als 'gebied zonder extra risico's' als als 'gebied dat kwetsbaar is'. Dat komt ons inconsequent voor, maar wellicht is daar toch een goede uitleg voor. Die vernemen we dan graag.

Wij wensen u succes met de verdere procedure rond de Waterschapsverordening en zien uit naar uw reactie op onze verzoeken en voorstellen voor samenwerking.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie en complimenten. Wij waarderen uw ambitie en inzet om, samen met Rijnland, andere belanghebbenden en de inwoners, onze regio klimaatbestendig te maken.

Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Achtergrond

Wij herkennen dat er veel druk staat op ruimtelijke ontwikkelingen. Er zijn veel grote en urgente opgave die met elkaar strijden om de beperkte ruimte. Terecht geeft u aan dat lokale belangenafwegingen belangrijk zijn om deze opgaven tot een succes te kunnen maken. Als waterschap trekken wij graag samen met u op in deze lokale belangenafweging. Dit doen wij bijvoorbeeld door vroegtijdig te adviseren bij ruimtelijk ontwikkelingen via de watertoets. Naast deze adviserende rol, hebben wij als waterbeheerder ook een verantwoordelijkheid voor het functioneren van het watersysteem als onderdeel van een goede fysieke leefomgeving. Zoals u zelf aangeeft dit watersysteem in belangrijk. Niet voor niets gaat het rijk uit van 'water en bodem' als sturend element.

Wij herkennen ons niet in uw beeld dat de ontwerp waterschapsverordening sterk afwijkt van de sturing die door het rijk wordt beoogd. Wij denken juist dat de waterschapsverordening hier goed bij aansluit. Net als de Omgevingswet gaat onze waterschapsverordening uit van 'ja, tenzij'. De regels zijn erop gericht ontwikkelingen zo veel mogelijk toe te staan, maar daarbij wel de belangrijke randvoorwaarden op te stellen.

Deze voorwaarden zijn nodig om het functioneren van het watersysteem te borgen voor nu en de toekomst. De regels in de waterschapsverordening zijn daarbij het vertrekpunt, maar bieden vaak ruimte om samen een goede oplossing te vinden. Zo bevat de waterschapsverordening veel mogelijkheden om via een maatwerkvoorschrift af te wijken van voorwaarden, zijn de regels voor het beoordelen van een vergunningaanvraag zo veel mogelijk een doelvoorschrift en kan in bijzondere omstandigheden worden afgeweken van deze beoordelingsregels. Kortom de waterschapsverordening biedt veel ruimte om de gewenste ontwikkelingen toe te staan, zolang deze ontwikkelingen het watersysteem nu en in de toekomst niet schaden. Dit is belangrijk, omdat wij anders de rekening doorschuiven naar de toekomst.

Verder geeft u aan een artikelsgewijze toelichting te missen waaruit blijkt dat de regels in lijn zijn met de Omgevingswet en het daarin ten grondslag liggende subsidiariteitsbeginsel. Wij zien geen noodzaak om dit in de toelichting op te nemen. De grondslag van onze bevoegdheid om regels te stellen volgt uit de Waterschapswet en wordt nader ingevuld door de Omgevingswet.

Gemeente en waterschap werken aan dezelfde ambities/doelen maar hebben behoefte aan andere middelen/gebiedsgericht maatwerk

Zie ook het antwoord in de voorgaande paragraaf.

Wij waarderen de samenwerking met de gemeente Noordwijk en zetten dit graag voort. En we werken graag met de gemeenten samen om de lokale hemelwaterverordeningen en het Rijnlandse beleid zo goed als mogelijk op elkaar af te stemmen.

Indruk van stapeling van regels in de Waterschapsverordening Nieuwe 90 millimeter regel

Voordat dieper op de inhoud wordt gegaan, kunnen wij u melden dat de Rijnlandse 90 millimeter regel een vertaling is van de verschillende geldende richtlijnen voor een klimaatbestendige inrichting van een gebied. Zo is het convenant Klimaatadaptief Bouwen Zuid-Holland gebruikt, de richtlijnen uit het basisveiligheidsniveau van de Metropoolregio Amsterdam en de recent beschikbaar gekomen Landelijke maatlat voor een groene en klimaatadaptieve bebouwde omgeving. De nieuwe 90 millimeter regel is niet strenger of minder streng en complementair aan de gemeentelijke hemelwaterverordeningen en aan de al reeds bestaande wateroverlast normen van de provincies. Daarnaast laten praktijkcasussen zien dat, als de richtlijnen uit de bouwconvenanten worden gevolgd en de al bestaande waterregels mbt. aanleg open water, in het merendeel van de casussen zonder aanvullende maatregelen aan de 90 millimeter regel wordt voldaan. Met uitzondering van gebieden met een relatief lage drooglegging. Maar ook dat waren in de huidige situatie al gebieden met grote kans op wateroverlast, waar het gesprek met initiatiefnemers werd gevoerd hoe er aangepast gebouwd kon worden.

Wat we als waterschap wel doen is dat we eea. verplicht stellen. Nog te vaak zien we, ondanks de goede intenties, dat de richtlijnen uit de bouwconvenanten niet (helemaal) worden gevolgd. In onze regio komen er meer dan 100.000 woningen bij. Essentieel is dat die klimaatbestendig worden aangelegd, om te voorkomen dat daar in de toekomst agv. de doorzettende klimaatverandering overlast en schade ontstaat. En/of er afgewenteld wordt op omliggende gebieden.

Dan nu een meer inhoudelijke reactie:

- Als een extreme neerslagbui op een gebied valt, wordt (vaak) eerst de openbare en private ruimte getroffen. In de huidige bouwconvenanten zijn richtlijnen opgenomen hoe daarop privaats- en openbaar terrein mee omgegaan kan worden door bijvoorbeeld een bepaalde hoeveelheid water op privaat of openbaar terrein te bergen en vervolgens vertraagd af te voeren. Een aantal gemeenten heeft deze richtlijnen inmiddels overgenomen in hun hemelwaterverordening. Daarbij wordt, zoals vastgelegd in de bouwconvenanten, gekeken naar kortdurende buien van 1 uur.
- Het regenwater wat op privaat en openbaar terrein is gevallen komt op een gegeven moment terecht in het watersysteem. Vanuit dat watersysteem kan het vervolgens (weer opnieuw) voor schade en overlast zorgen. Zoals ook in de Landelijke maatlat is aangegeven is dat een net iets trager proces, vandaar dat wij als Rijnland kijken naar maatgevende situaties van 24 uur.
- In de bouwconvenanten en de Landelijke maatlat is afgesproken dat situaties met een kans van voorkomen van 1 keer in de 100 jaar, niet mogen leiden tot schade;
- Bij een kortdurende bui van 1 uur hoort daar een neerslaghoeveelheid bij van 70 millimeter;
- Bij een bui van 24 uur hoort een neerslaghoeveelheid van circa 110 millimeter (Neerslagstatistiek 2019, KNMI). Rekening houdend met een poldergemaalcapaciteit van gemiddeld 20 millimeter per dag, moet dan nog 90 millimeter door het gebied zelf worden verwerkt;
- En bergings- en infiltratie voorzieningen die agv. de gemeentelijke hemelwaterverordening moeten worden aangelegd, mogen meetellen (als aan bepaalde voorwaarde wordt voldaan, met name vwb. vertraagd afstromen) voor de Rijnlandse 90 millimeter regel.
- Overigens geldt dat voor de berekening van het bergende vermogen van een plangebied, de bergingscapaciteit in het bestaande watersysteem meetelt.

Wij realiseren ons dat de 90 millimeter nieuw is en vragen oproept. Vandaar onze oproep om Rijnland zo vroeg als mogelijk bij initiatieven te betrekken. Door vooraf mee te denken over een goede (ruimtelijke) inrichting kunnen we samen zorgen voor een klimaat- en toekomstbestendige leefomgeving.

Veel regels zorgen voor complexiteit

De nieuwe Rijnlandse waterschapsverordening is, met uitzondering van de nieuwe klimaatbestendige regels, beleidsneutraal omgezet. Met andere woorden: bevat geen nieuwe regels.

Vwb. de veelheid aan regels in het ruimtelijke domein, zie ons antwoord in de paragraaf 'Achtergrond'.

Aandacht voor uitvoering van de regels

De uiteindelijke beoordeling of wordt voldaan aan het toetsingskader vindt plaats tijdens de beoordeling van de vergunningaanvraag. Concreet betekent dit dat Rijnland dit bepaalt welke berekeningen hiervoor worden gebruikt. Zo staat in de waterschapsverordening op verschillende plaatsen dat wij daarvoor NEN-normen gebruiken. Voor de nieuwe klimaatbestendige regels werken wij momenteel nog aan een uitwerking van de berekeningsmethode.

Het is ook Rijnland die besluit de vergunning wel of niet te verlenen. Dit besluit wordt natuurlijk gemotiveerd. Als de initiatiefnemer het niet eens is met ons besluit, kan deze gebruik maken van de rechtsbescherming via bezwaar en beroep. De rechter kan dan uiteindelijk toetsen of wij ons besluit rechtmatig hebben genomen.

Terecht merkt u op dat er in aanloop naar deze vergunningprocedure al afstemming plaatsvindt of afspraken worden gemaakt tijdens het planvormingsproces, watersprekuren en omgevingstafels. Wij streven ernaar om in deze aanloop al goed samen te werken, waardoor de vergunningprocedure een formaliteit wordt. Hoe wij deze samenwerking precies inrichten, is niet alleen aan Rijnland. Dat moeten wij samen vormgeven. Daarom gaan wij graag met u in gesprek over deze samenwerking.

Samenoptrekken, integrale benadering

Dat doen wij graag. Wij stellen voor hier nadere afspraken over te maken in het reguliere overleg dat u met onze relatiemanager van uw gemeente heeft.

Controle op beleid neutrale omzetting

Wij herkennen dat het complex is te controleren of de regels beleid neutraal zijn omgezet. Daarvoor is de totale set aan regels, de verandering in structuur en de verandering in taalgebruik te groot. Deze regels zijn zo veel als mogelijk zonder inhoudelijke wijzigingen overgenomen. Toch zijn er een aantal belangrijke wijzigingen:

1. Nieuwe klimaatbestendige regels

In de ontwerp waterschapsverordening zijn een aantal wijzigingen aangebracht om uitvoering te geven aan een eerder VV-besluit de regels klimaatbestendig te gaan maken. Deze wijzigingen staan in:

- o Artikel 9.1a (nog niet verharde tuinen tellen vanaf 11 woningen deels mee als verhard)
- o Artikel 13.33, lid 4 (een helling van een oever van een nieuw te graven oppervlaktewater is 1:3 of flauwer.)
- o Artikel 41.2a (de nieuwe voorwaarde voor 90 millimeter waterberging)
- o Artikel 41.6a (de nieuwe voorwaarde dat nieuw oppervlaktewater wordt ingericht voor een flexibel peilbeheer van 30 centimeter)

2. De functie van de zorgplicht

De zorgplicht is in 2015 voor het eerst opgenomen in de keur. Destijds is ervoor gekozen om een activiteit maar aan één verplichting te verbinden. Dit is een vergunningplicht, een algemene regel OF de zorgplicht. Om beter aan te sluiten bij het systeem van de Omgevingswet en vanwege de ervaringen bij Rijnland en andere waterschappen gaat dit veranderen. In de waterschapsverordening geldt de zorgplicht altijd. Dus ook naast een vergunningplicht of voorwaarden zonder vergunning (de oude algemene regel). Dit zorgt voor een beter vangnet en een eenduidig omgevingsrecht.

3. Werkingsgebieden

Iedere regel uit de waterschapsverordening geldt in een bepaald gebied. Soms is dat heel Rijnland, maar vaak ook een ander gebied. De Omgevingswet bepaalt dat al deze gebieden (de wet noemt dit werkingsgebieden) op een kaart staan en dat deze kaarten onderdeel zijn van de waterschapsverordening. Dit is een verandering. In de huidige praktijk wordt vaak verwezen naar de zones voor waterkeringen, de zeewering en oppervlaktewateren in de leggers.

De kaarten uit de leggers zijn nu gekopieerd en worden als nieuwe kaart vastgesteld in hoofdstuk 2 van de waterschapsverordening. Bij het ontwerp zitten kaarten die zijn gebaseerd op de vigerende leggers. Momenteel worden de leggers herzien. Bij de definitieve waterschapsverordening worden de kaarten aangepast aan de nieuwe leggers.

Verder zijn een aantal werkingsgebieden aangepast om te voldoen aan de eisen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Er gelden standaarden voor deze kaarten. Een voorbeeld is het werkingsgebied waardevolle oever. Op deze kaart staat momenteel alleen een lijn. Deze lijn is omgezet naar een vlak.

Tot slot zijn er een aantal nieuwe kaarten gemaakt. Dit was nodig, omdat een aantal regels uit de keur en uitvoeringsregels alleen gelden voor een gebied buiten een kaart. Het is niet mogelijk om dit goed te digitaliseren en te ontsluiten via het DSO. Daarom zijn voor deze regels nieuwe werkingsgebieden gemaakt. Hiermee vervangen wij de tekst 'het buiten de kaart' door 'binnen het werkingsgebied'. Dit helpt niet alleen de digitalisering, maar ook de leesbaarheid.

4. Stroomlijnen meldplicht

In de uitvoeringsregels staan verschillende meldplichten. Bij omzetting bleek dat een belangrijk deel van deze regels steeds (soms in andere bewoording) terugkwamen. Deze regels over de meldplicht hebben een centrale plek in hoofdstuk 3 van de waterschapsverordening gekregen. Dit vergroot de transparantie en het maakt toekomstig beheer van de verordening eenvoudiger.

De termijn voor een melding voor het onttrekken, retourneren of infiltreren van grondwater wordt aangepast. Vanuit het streven naar een eenduidige waterschapsverordening is de termijn voor meldingen onder de zorgplicht aangepast. Dit is nu nog 1 week (in de bruidsschat gaat het Rijk uit van 4 weken) voor de start. Wij sluiten nu aan bij de standaard uit art. 3.2 Waterschapsverordening. Dit is 2 weken.

5. Beoordelingsregels vergunningaanvragen

In de beleidsregels staat hoe Rijnland een vergunningaanvraag beoordeelt. Bij omzetting bleek dat een belangrijk deel van deze regels steeds (soms in andere bewoording) terugkwamen. Deze regels hebben een centrale plek in hoofdstuk 3 van de waterschapsverordening gekregen.

De beoordelingsregels uit dit hoofdstuk zijn aangevuld met een verdere uitwerking van de beoordelingsregels uit de Waterwet. Dit omdat deze beoordelingsregels uit de Waterwet met de komst van de Omgevingswet komen te vervallen. Het Rijk heeft deze beoordelingsregels een plek gegeven in het overgangsrecht (de bruidsschat). Doordat deze uitwerking al is gemaakt, wordt er geen gebruik gemaakt van de beoordelingsregels uit de bruidsschat. Meer over de bruidsschat vindt u onder deel 2.

Verder staan in deze beoordelingsregels een aantal verplichte onderdelen waarop een aanvraag altijd beoordeeld moet worden. Het Rijk en de provincies verplichten Rijnland tot deze beoordeling om daarmee de doorwerking van de Kader Richtlijn Water te borgen.

6. Hardheidsclausule bij beoordeling vergunningaanvragen

Onder de keur en uitvoeringsregels hebben dijkgraaf en hoogheemraden de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de beleidsregels. Een vergunning kan in strijd met de beleidsregels worden verleend of geweigerd. Dit volgt uit artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Met de waterschapsverordening gaat dit veranderen. De beleidsregels worden als beoordelingsregel onderdeel van een verordening. Daardoor kan niet langer gebruik worden gemaakt van 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Omdat het strikt naleven van de regels onder omstandigheden kan leiden tot een onrechtvaardige uitkomst, wordt deze situatie wel voortgezet. Daarom wordt in art. 3.5, lid 2 waterschapsverordening een hardheidsclausule opgenomen. Op die manier wordt ongewenst en onvoorzien onrecht voorkomen.

7. Activiteiten als de basis voor alle regels

In de huidige uitvoeringsregels zijn de regels onderverdeeld in hoofdstukken. Deze hoofdstukken gaan soms over een activiteit, soms over een object en soms over een locatie. Deze indeling past niet goed bij de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarom is in deze verordening de vervolgstap gemaakt. Alles is aan een activiteit verbonden. Dat heeft soms ook een andere set verplichtingen tot gevolg. Hiermee worden de regels overzichtelijker voor de initiatiefnemer.

In de waterschapsverordening is namelijk vanaf hoofdstuk 4 gekozen voor een indeling in activiteiten. Iedere activiteit heeft zijn eigen hoofdstuk en per activiteit is er slechts één verplichting mogelijk. Dit zijn de mogelijke verplichtingen:

- a. Een vergunningplicht + zorgplicht
- b. Voorwaarden zonder vergunning (eventueel met meldplicht) + zorgplicht
- c. Alleen zorgplicht

Een goed voorbeeld van de verandering is hoofdstuk 9 voor bouwen. De regels die hier samenkwamen stonden in de uitvoeringsregels in de volgende hoofdstukken:

- a. bruggen en overkluizingen
- b. steigers, aanmeervoorzieningen en meerpalen

- c. beschoeiingen en damwanden
- d. objecten in de beschermingszone van watergangen
- e. aanbrengen van verharding
- f. bouwen
- g. risicovolle werken waterkering en zeewering

Neem een casus waarin een nieuwe schuur van 600 m² in de beschermingszone van de waterkering wordt gebouwd. Onder de keur is hier zowel een vergunning voor het bouwen bij de waterkering als een melding voor het aanbrengen van verharding nodig. Dit kan in de waterschapsverordening niet meer. Omdat er een vergunning nodig is voor één onderdeel wordt alles voor de activiteit bouwen meegenomen in deze vergunning. Deze wijziging in verplichtingen, heeft geen gevolg op de voorwaarden waaraan de initiatiefnemer moet voldoen.

8. Vrijstelling graven goed regelen

Bij het opstellen van de waterschapsverordening bleek dat de keur en de uitvoeringsregels op één onderdeel strijdige regels bevatten. In uitvoeringsregel 15.4, art. 3 staat een uitzondering op de vergunningplicht voor het graven als er een kabel of leiding wordt aangelegd. Deze uitzondering staat echter niet in de keur. In overleg met Vergunningverlening wordt voorgesteld de uitzondering in stand te houden en goed op te nemen in de waterschapsverordening. Dit voorkomt overbodige vergunningen.

Definitie maatschappelijke functies

U vraagt ons de definitie van maatschappelijke functies op te rekken. Als gemeente beschouwt u veel meer functies als maatschappelijke functie. Wij zien geen noodzaak de definitie op te rekken. De huidige definitie geeft slechts voorbeelden. Voorbeelden die in onze praktijk regelmatig aan bod komen. Het is nadrukkelijk geen limitatieve opsomming. Ook andere functies kunnen dus als maatschappelijke functie worden aangemerkt. Of iets een maatschappelijke functie is, is een maatwerkafweging die per situatie moet worden beoordeeld.

Bevoegdheden/taakverdeling

Terecht merkt u op dat u als gemeente ook regels stelt aan activiteiten waarvoor wij regels stellen in de waterschapsverordening. Dit is niet nieuw. In uw zienswijze geeft u regels over bouwen als voorbeeld. Deze regels gelden ook al in de keur en uitvoeringsregels.

Het klopt dat wij in onze waterschapsverordening niet verwijzen naar de verplichting om ook te voldoen aan de gemeentelijke regels. De verordening is daarvoor niet de juiste plaats. Wij wijzen initiatiefnemers ook in de huidige praktijk bij de vergunningcheck en in contact natuurlijk wel op de verplichting ook te voldoen aan de gemeentelijke regels. Vanaf 1 januari 2024 treedt het DSO in werking. Een initiatiefnemer kan daar in één keer controleren welke regels er gelden. Als waterschap leveren wij onze regels en beslisterstructuur voor de vergunningcheck aan. U kunt dit als gemeente voor uw regels doen. Daarmee borgen wij samen dat de initiatiefnemer goed wordt geïnformeerd.

Ook geeft u aan dat de toelichting bij artikel 6.7, lid 3 te beperkend is opgeschreven. Wij zijn dit met u eens en passen daarom deze tekst aan.

Verder geeft u aan dat u de toelichting bij artikel 1.4 en artikel 1.6 graag aangevuld wilt hebben. U mist uitleg over wanneer een inwoner of bedrijf met vragen over een teveel of tekort aan grondwater bij ons of u als gemeente kan aankloppen. Dit is wat ons betreft een lastig juridisch onderwerp, wat zich niet goed laat vangen in een toelichting bij deze artikelen. Steeds moeten alle omstandigheden worden bekeken om te achterhalen wie van ons het voortouw moet nemen. Op dit onderwerp zoeken wij daarom graag de samenwerking met u op, waarbij wij het principe van 'no wrong door' hanteren. Het maakt niet uit bij wie de burger of het bedrijf zich meldt. Laten wij samen deze burger of dit bedrijf helpen bij het vinden van de juiste oplossing.

Daarnaast wijst u ons erop dat in uw gemeente de voorgevelrooilijn wordt bepaald door de ligging van de openbare weg. Deze ligt dus niet vast in het bestemmingsplan of de Bouwverordening. Dit is volgens ons geen enkel probleem. In de toelichting bij artikel 9.22 geven wij al aan dat de voorgevelrooilijn 'meestal' is te vinden in deze documenten. Dit houdt in dat er ook andere opties zijn. In uw gemeente volgen wij de door u vastgestelde voorgevelrooilijn. Uw zorg voor ongewenste situering van bouwwerken delen wij niet. Naast onze vergunning, heeft de

initiatiefnemer ook gemeentelijke toestemming nodig. U kunt daarmee zelf sturen op de plaats waar het bouwwerk komt.

U vraagt ook hoe een beleidsgebrek wordt voorkomen omdat u nog geen regels over lozen van hemelwater in uw omgevingsplan heeft opgenomen. Het rijk heeft daarvoor gezorgd met het opstellen van de bruidsschat omgevingsplan. Meer informatie daarover vindt u op [hier](#).

Inconsequenties

Fijn dat u ons hierop wijst. Bij het omzetten van de geodata naar de standaarden voor het DSO is iets niet goed gegaan. Wij gaan het werkingsgebied 'gebied zonder extra risico's voor grondwateronttrekkingen' aanpassen.

18. Gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen

Zienswijze(n)

De gemeente Teylingen heeft kennisgenomen van het Ontwerp Waterverordening Rijnland, Ontwerp Onderhoudsverordening Rijnland en Ontwerp Delegatiebesluit Rijnland, gepubliceerd in het Waterschapsblad van 8 februari 2023.

Hierin geeft u als Rijnland invulling aan één van de eisen van de nieuwe Omgevingswet, vooruitlopend op definitieve vaststelling van deze wet per 1 januari 2024.

De gemeente Teylingen maakt bezwaar tegen de nieuwe waterverordening en middels deze brief dienen we onze zienswijze op de nieuwe waterverordening in.

Op 15 maart 2023 deden wij u al een pro forma zienswijze toekomen waarbij wij vermeldde dat wij deze uiterlijk 5 april 2023 zouden aanvullen. In deze brief zetten wij onze bezwaren met deze zienswijze verder uiteen.

De gemeente Teylingen dient een zienswijze in met de volgende punten:

- 1.** Samenwerkende overheden
- 2.** Er een grotere kans (artikel 1.6) is op wateroverlast (neerslag/grondwater), (grondwater) waterschaarste of een tekort aan zoet (grond)water;
- 3.** De chemische en ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater slechter wordt.

De gemeente betreurt het dat zij niet in het ontwerpproces van deze verordeningen zijn betrokken. Alleen een (pro forma) zienswijze is, vanuit de gemeente gezien, een te beperkte manier om nog invloed uit te oefenen op deze nieuwe beleidstukken.

1. Strategische samenwerking

De drie HLT (Hillegom, Lisse en Teylingen) gemeenten staan op het punt met u een strategische samenwerkingsagenda (SSA) 2023-2027 vast te stellen op basis van de vigerende waterschapsverordeningen. Vraag aan u is of de condities in deze SSA nu ook gelden voor de voorliggende waterschapsverordening? Indien dit het geval is, wat zijn de inhoudelijke consequenties voor deze SSA?

Gestapelde maatschappelijke opgave

We delen onder andere de zorg dat er een grotere kans is op wateroverlast ten gevolge van neerslag of hoge grondwater of een tekort aan zoet (grond)water. We onderschrijven als gemeente de geformuleerde doelstellingen, om in de toekomst weerbaar te zijn tegen overstromingen, wateroverlast en watertekort, naast de ambities voor betere waterkwaliteit en meer biodiversiteit.

Uw nieuwe waterverordening stelt eisen aan een reeks van wateraspecten die deels overeenkomen met ons beleid zoals het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. Zo moet er opvang worden gerealiseerd bij nieuwbouw, mag de chemische- en de ecologische waterkwaliteit van het oppervlaktewater en de kwaliteit van de waterbodem niet verslechteren.

De gemeente vraagt zich echter wel af in hoeverre het realistisch is dat aan alle eisen tegelijk kan worden voldaan bij een bepaalde (ontwikkelings)activiteit. Het lijkt logisch dat compenserende maatregelen vanuit een aspect om te voldoen aan de vergunningseis tegengestelde belangen zijn met een ander (maatschappelijk) aspect. Er zullen altijd ergens nadelige gevolgen zijn van een handeling die zou kunnen leiden tot het niet verstrekken van de vergunning. De gemeente vraagt zich af op basis van welke indicatoren er dan wordt beoordeeld en gehandhaafd.

2. Klimaatbergingsseisen

De gemeente ziet meerdere nieuwe regels als het gaat om waterkwantiteit en regenwater: 90 mm opvangen in 24 uur om het regionale watersysteem te ontlasten, bodemberging van 20mm om droogte te beperken en het instellen van flexibel peilbeheer.

Bodemberging 20mm

"De initiatiefnemer vangt, als het redelijkerwijs mogelijk is, minimaal 20 millimeter van de 90 millimeter neerslag uit"... op in de bodem". We begrijpen dat dit artikel uitsluitend gaat over nieuwbouw. Zou u willen toelichten wat wordt bedoeld met "redelijkerwijs mogelijk"? Is dit afhankelijk van de bodemgesteldheid?

Uit onderzoek blijkt dat voor Teylingen maar voor een beperkt deel bodemberging mogelijk is vanwege hoge grondwaterstanden en vanwege de doorlatendheid van de ondergrond (zie bijlage 1). Hieruit blijkt dat bodemberging zich in Teylingen met zich beperkt tot de groene gebieden (zonder drainage) en de gele gebieden mét drainage. In de rode gebieden, met name in de stedelijke kernen is nu al een te hoge grondwaterstand.

Vraag aan u is of maatwerk hier kan worden toegepast bij het aanvragen van een vergunning. Tevens is ons niet duidelijk welke eis u stelt aan de tijdsduur (nu 24 uur) van de lediging.

Huidige projectontwikkelingen

De huidige ontwikkelingen waarover we nu in gesprek zijn op basis van de huidige waterschapsverordening met als uitgangspunt 15% open watercompensatie regel bij verharding van meer dan 500m² en bij een initiatief van meer dan 10 woningen dan tellen de nog niet verharde tuinen voor 50% mee als verhardoppervlakte. In de nieuwe verordening (artikel 9.1a) is dit percentage verhoogd tot 75% als meetellend verhardoppervlakte.

De gemeente heeft grote bezwaren tegen deze aangepaste verordening, omdat:

1. Dit betekent dat huidige verkaveling en ontwerp van nieuwbouwprojecten opnieuw moet worden opgesteld wat onder andere tot onomkeerbare kosten en stagnatie leidt;
2. De extra wateropgave ten kosten gaat van openbaar groen omdat de woningopgave ongewijzigd blijft.
3. Nieuwbouwprojecten c.q. inbreidingslocaties in de stedelijk kern(en) onmogelijk maakt, en tevens strijdig is het provinciaal beleid om zoveel mogelijk de woningopgave in de verstedelijk kernen te doen plaatsvinden.

Uw artikel V. 1 *Overgangsrecht* geeft naar mening van de gemeente geen mogelijkheden bij u een maatwerkvoorschrift aan te vragen c.q. te verkrijgen.

Bovengenoemde punten zijn voor de gemeente in het kader van de grote maatschappelijke opgave voor meer (betaalbare) woningen en voor het realiseren van klimaatadaptatief (groen)openbare ruimte zeer bezwaarlijk.

3. Waterkwaliteit oppervlaktewater

Onze gemeente ligt fysiek ingeklemd tussen uw primaire waterlichamen Ring- en Trekvaart (Leidsevaart). In de verordening wordt nu gesteld dat bij een activiteit geen omgevingsvergunning kan worden verleend indien de chemische- en ecologische waterkwaliteit van het betreffende oppervlaktewaterlichaam niet voldoet aan de omgevingswaarden of dat er een verslechtering van de waterkwaliteit optreedt. Ook bij activiteiten op zogenoemd *overig* water (vaak in particuliere eigendom) moeten we rekening houden met de effecten daarvan op waterlichamen.

De nieuwe waterkwaliteitseisen onderschrijven wij als streven maar als regel is deze voor ons te rigide. Elke activiteit zal in meer en/of mindere mate invloed hebben op de chemische- en ecologische waterkwaliteit. Deze regel kan inhouden dat alle activiteiten zowel binnen de komgrens als daarbuiten, waar een omgevingsvergunning voor benodigd is, tot stilstand komen.

Wij verzoeken u om dit artikel pas in werking te laten treden wanneer de KRW doelen van Rijnland zijn gehaald om stagnatie in de toekomstige activiteiten in onze gemeente te voorkomen.

Afdoening

Als gemeente zijn we ook welbewust van deze ontwikkelingen en zijn natuurlijk bereid om actief bij te dragen aan het behalen van deze doelstellingen, echter zoals u kan lezen in deze zienswijze zijn er een aantal nieuwe c.q. verscherpte verordeningen zijn zeer beperkend voor verdere ontwikkelingen van de gemeente, zowel in maatschappelijke als in ruimtelijke opgaven. Hier maken wij als gemeente bezwaar op.

Wij wensen u succes met de verdere procedure rond de Waterschapsverordening. Graag worden wij nader geïnformeerd over het vervolg van de vaststellings-procedure en afdoening van onze ingebrachte zienswijze.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie en complimenten. Wij waarderen uw ambitie en inzet om, samen met Rijnland, andere belanghebbenden en de inwoners, onze regio klimaatbestendig te maken. Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Algemeen

De afgelopen twee jaar zijn er verschillende participatiemomenten geweest, onder andere in het kader van het nieuwe Waterbeheerprogramma (WBP6), de regionale watertafels over de Blauwe Lens en de bijeenkomsten in het kader van de regionale bouwconvenanten. In deze bijeenkomsten is met verschillende partijen (waaronder gemeenten) gesproken over het belang van klimaatbestendig bouwen en de noodzaak om dit in heldere regels vast te leggen. Daaruit volgde onder andere het belang van het aansluiten van de Rijnlandse klimaatregels op de regionale en landelijke klimaatadaptatie richtlijnen en het kunnen toepassen van maatwerk door initiatiefnemers. Met deze punten hebben we bij het opstellen van de Rijnlandse klimaatregels rekening gehouden. Ten eerste door de huidige maatregelvoorschriften te vervangen door doelvoorschriften. Dat geeft de initiatiefnemer de mogelijkheid om gebiedsgerichte maatregelen te nemen binnen de kaders die worden gesteld. Ten tweede door de klimaatadaptatie richtlijnen uit de regionale bouwconvenanten als uitgangspunt te nemen. De Rijnlandse regels zijn dan ook niet anders of strenger dan de richtlijnen uit de bouwconvenanten (en recent ook de Landelijke maatlat klimaatadaptief bouwen). Wel hebben we één en ander vastgelegd in regels, waardoor de vrijblijvendheid van een aantal richtlijnen (vwb. de thema's wateroverlast en droogte) ervan af is.

De waterschapsverordening is voor de andere onderdelen zo veel als mogelijk een beleidsneutrale omzetting van de regels uit de keur en uitvoeringsregels keur. Vanuit het streven om snel tot een eerste versie van de waterschapsverordening te komen, is vooraf geen groot participatietraject doorlopen.

Na vaststelling van deze eerste beleidsneutrale versie van de waterschapsverordening gaan wij verder met het aanpassen van de waterschapsverordening. Dit keer wel met beleidswijzigingen. Graag betrekken wij u eerder in dit proces.

Strategische samenwerking

Eén van de uitgangspunten/prioriteiten van de SSA is het toekomstbestendig inrichten van de leefomgeving. Daarvoor is in de SSA een gezamenlijke (klimaatadaptieve) aanpak geformuleerd, conform de uitgangspunten van het convenant klimaatadaptief bouwen en de Water en bodem sturend brief van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Ook de nieuwe Rijnlandse klimaatbestendige regels zijn daarvoor al in de SSA opgenomen. Of te wel: de SSA is al helemaal in lijn met de nieuwe klimaatbestendige regels.

Klimaatbergingseisen

Wij realiseren ons dat het niet overal mogelijk is om 20 millimeter neerslag te infiltreren in de bodem, bijvoorbeeld door hoge grondwaterstanden en/of de bodemgesteldheid. Vandaar dat in de regel is opgenomen 'als dat redelijkerwijs mogelijk is'. De door u geschetste situaties zijn daar een goed voorbeeld van. Eén en ander is zo gebiedspecifiek dat in overleg met Rijnland vaak maatwerk zal moeten worden toegepast.

Voor wat betreft uw vraag over het binnen 24 uur beschikbaar zijn: In de toelichting staat nu: *Een plangebied kan beter tegen droge periodes als neerslag in de bodem wordt geïnfiltreerd. Neerslag wordt dan langer vastgehouden in het plangebied. Of het redelijk is om het infiltreren van neerslag te eisen, hangt af van de lokale situatie. Rijnland beoordeelt dit per situatie.*

Hierin staat al dat wij het hemelwater juist langer in het gebied willen houden. We zien dus geen noodzaak iets aan te passen.

Huidige projectontwikkelingen

Het uitgangspunt is dat alle aanvragen direct worden beoordeeld op de nieuwe regels. De klimaatbestendige regels zijn nieuw, maar daarop wordt al geanticipeerd. In februari 2023 heeft Rijnland deze regels is ontwerp vastgesteld en gepubliceerd. Natuurlijk kan er een situatie zijn, waarin de toepassing nieuwe klimaatbestendige regels bij een langlopend traject een onredelijke uitkomst zou opleveren. Hiervoor biedt artikel 3.5 lid 2 waterschapsverordening een oplossing. Dit artikel geeft dijkgraaf en hoogheemraden namelijk de mogelijkheid om af te wijken van de beoordelingsregels wanneer dat voor een of meer belanghebbende gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beoordelingsregels te dienen doelen.

Verder geeft u aan dat de extra wateropgave ten koste gaat van openbaar groen. Dat hoeft zeker niet het geval te zijn. Groen kan juist bijdragen deze wateropgave te realiseren. Daarnaast bieden onze regels ook mogelijkheden om de wateropgave op creatieve manieren in te vullen. Denk bijvoorbeeld aan waterberging onder wegen en bestrating.

Ook geeft u aan dat onze nieuwe klimaatregels ontwikkelingen in de stedelijke kern(en) onmogelijk maakt. Wij zijn het hier niet mee eens. Natuurlijk is de inpassing van de wateropgave in de stedelijke kern een uitdaging. Graag trekken wij in deze gevallen samen met u op om te zoeken naar de mogelijkheden om de gewenste ontwikkelingen op een klimaat robuuste manier tot uitvoer te brengen. De waterschapsverordening bevat hiervoor de nodige ruimte.

Waterkwaliteit oppervlaktewater

In de waterschapsverordening staan meerdere situaties beschreven waarin Rijnland de aangevraagde vergunning weigert vanwege het effect op de waterkwaliteit. Dit zijn overigens geen nieuwe regels. Wat verandert is de plek waar deze regels staan.

In het huidige recht bevat art. 6.21 Waterwet de spelregels voor het beoordelen van een vergunningaanvraag. Kort samengevat stelt de Waterwet dat Rijnland een aangevraagde vergunning moet weigeren als: het verlenen van de vergunning niet verenigbaar is met de volgende doelstellingen:

- voorkomen en waar nodig beperken van overstroming, wateroverlast en waterschaarste;
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en
- de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Met deze bepaling in de Waterwet is Rijnland nu ook al verplicht een aangevraagde vergunning te weigeren in gevallen waarin dat straks volgens de waterschapsverordening zou moeten.

Met de komst van de Omgevingswet (1 januari 2024) gaat de Waterwet vervallen. Bij de Omgevingswet is gekozen voor een decentrale aanpak. Daarom moeten de spelregels in de waterschapsverordening komen. Art 5.30 Omgevingswet luidt: "..... kan de omgevingsvergunning alleen worden verleend of geweigerd op de gronden die zijn bepaald in de waterschapsverordening...". Wij hebben deze regels als Rijnland niet zelf bedacht. Het Rijk verplicht Rijnland met een instructieregel om deze regels in de waterschapsverordening op te nemen. Dit staat in artikel 6.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de KRW. Rijnland kan en mag daarom niet ingaan op het verzoek van de gemeente om deze regels pas in werking te laten treden als aan de KRW doelstelling wordt voldaan.

Bij een goede toetsing aan de KRW, bestaat de kans dat Rijnland een vergunning gaat weigeren (indien dat noodzakelijk is voor het bereiken van de KRW doelen). Wel gelijk een belangrijke nuancering. Als het niet voldoen aan de KRW los staat van de aangevraagde activiteit kan de vergunning namelijk wel worden verleend. Dit volgt uit de woorden: "..... als de activiteit ervoor zorgt dat". Tot slot willen wij een deel van de zorgen wegnemen. Wanneer de initiatiefnemer voldoende rekening houdt met klimaat en natuur, dan zal het verlenen van de vergunning niet snel een probleem gaan vormen.

19. Gemeente Zoeterwoude

Zienswijze(n)

Met interesse lezen wij het Ontwerp Waterschapsverordening Rijnland. In deze verordening voert u verplichte klimaatbestendige regels in voor nieuwe grote gebiedsontwikkelingen. Uit de nieuwe klimaatregels in uw verordening blijkt uw ambitie om goed voorbereid te willen zijn op het veranderend klimaat. Wij onderschrijven deze ambitie en spelen hier bij de inrichting van onze openbare ruimte nu al zo veel mogelijk op in. Tegelijkertijd hebben we wel een aantal zorgen op het gebied van toetsing en uitvoerbaarheid van de nieuwe regels. Daarom maken we hierbij van de gelegenheid gebruik onze zienswijzen in te dienen.

Regels voor watergraven/opvangen bij gebiedsontwikkelingen

In artikel X.2a lid 1 en 2 geeft u aan dat bij een toename van verhard oppervlak van meer dan 5000 m², de initiatiefnemer ervoor moet zorgen dat er 90 mm neerslag opgevangen wordt in 24 uur om het regionale watersysteem te ontlasten en daarvan 20 mm in de bodem wordt geborgen om droogte te beperken. Daarnaast is ook nog de bestaande 15% regel voor het graven van oppervlaktewater van toepassing.

Wij zijn het eens met de 90 mm regel, echter waar de compensatie in het openbaar gebied komt, zien we dit graag in de vorm van open water en niet via alternatieve waterbergingsmethoden. Deze zijn voor ons moeilijk te onderhouden. Wij vrezen voor een impasse als de initiatiefnemer vanuit de verordening de vrijheid hierin krijgt. Kunt u ons bevestigen dat de gemeente altijd de vrijheid houdt om bepaalde alternatieve waterbergingsmethoden, in openbaar gebied, af te keuren?

De eis van 20 mm bergen in de bodem is in de praktijk niet altijd haalbaar omdat de grondwaterstand in onze polders erg hoog is en infiltratie daardoor niet mogelijk is.

Ook vragen we ons af welke waterbergings-eisen er van toepassing zijn op alle ontwikkelingen tussen 500 m² en 5000 m². De gemeente regelt in de hemelwaterverordening waterbergings-eisen tot ontwikkelingen van 500 m². Voor ontwikkelingen tussen 500 m² en 5000 m² lijken nu geen eisen te bestaan omdat de Keur met deze verordening vervalt. Dit lijkt ons niet uw bedoeling.

Tenslotte vragen wij ons af wanneer, en op welke manier deze nieuwe eisen getoetst worden en hoe dit gemonitord wordt. Welke berekeningen verwacht u van de initiatiefnemer en waar landt dit in het werkproces?

Artikel X.6a Flexibel waterpeil

Bij toename van 5000 m² verhard oppervlakte in een plangebied, wordt het instellen van flexibel peilbeheer, indien dit redelijkerwijs mogelijk is, verplicht. In bebouwd gebied verwachten wij klachten van omwonenden, zoals stankoverlast bij langdurige droogte in de zomer. Bent u in dat geval bereid om extra water in te laten? En hoe gaat u om met inbreidingslocaties die aansluiten het bestaande watersysteem waar een vast peil geldt? Ontstaan er dan geen problemen met bestaande overstorten? Wat ons betreft is dit per gebiedsontwikkeling maatwerk en bespreken wij dit aan de voorkant van elk proces met u.

Nieuwe afmetingen voor Watergangen

In artikel 13.33 beschrijft u de minimale maten van een nieuw oppervlaktewater. Het is goed dat er eisen worden gesteld aan diepte en breedte van water. Zo ontstaat er immers een robuust en beheerbaar watersysteem. Wij zijn het echter niet eens met uw eis om elke nieuwe watergang te voorzien van een talud van 1:3 of flauwer. Dit is de praktijk niet altijd haalbaar omdat dit alleen kan als er voldoende fysieke ruimte is en deze plek goed te bereiken is met een beheervoertuig. Daarnaast moet er voldoende bezonning zijn om de oever goed te laten begroeien. Als dit niet het geval is kan er een situatie ontstaan dat de watergang niet goed te onderhouden is en wij daarom niet aan onze onderhoudsverplichting uit de Legge kunnen voldoen. Wij stellen voor de regels voor de natuurvriendelijke oever mee te geven als richtlijn maar niet als harde eis.

Gebruik van vage en open termen

In afdeling 3.3 Beoordeling van de vergunningaanvraag, beschrijft u hoe de vergunning beoordeeld moet worden. U wilt dit zo duidelijk ¹ mogelijk beschrijven. In afdeling 3.3 artikel 3.8 en verder wordt gebruik gemaakt van vage termen, waardoor het voor een aanvrager niet te voorzien is of een aanvraag gehonoreerd wordt of niet. Wij zien graag een SMART formulering waarin de voorzienbaarheid voor een aanvrager geborgd is.

Verschillen tussen oude en nieuwe regels?

In uw toelichting op de verordening schrijft u dat veel regels uit de huidige Keur en de uitvoeringsregels grotendeels beleidsneutraal zijn omgezet en dat deze inhoudelijk dus niet zijn veranderd. Echt inzichtelijk is dit echter niet, vanwege de manier waarop de verordening ter inzage is gelegd. Kunt u laten weten voor welke regels er geen sprake is van beleid neutrale omzetting? En voor welke aspecten is dit dan precies?

Samen optrekken

Gezien de samenwerking in de ruimtelijke planvorming tot nu toe hebben wij er alle vertrouwen in dat we hierin samen kunnen op trekken. Om ons voorstel concreet te maken, zouden we graag samen de gevolgen van bovengenoemde beleidsregels in beeld willen brengen voor de ontwikkelprojecten die nu in Zoeterwoude lopen. Wij denken hierbij om samen te bekijken welke impact de nieuwe regels hebben en waar nodig frictie of onduidelijkheden weg te nemen.

Wij wensen u succes met de verdere procedure rond de Waterschapsverordening en zien uit naar uw reactie op onze voorstellen voor samenwerking.

¹ Zie: Aanwijzingen voor de regelgeving, aanwijzing 2.6 Duidelijkheid, eenvoud en bestendigheid.

Reactie Rijnland

Wij willen u om te beginnen bedanken voor uw reactie. Wij waarderen uw ambitie en inzet om, samen met Rijnland, andere belanghebbenden en de inwoners, onze regio klimaatbestendig te maken.

Hierbij een inhoudelijke reactie op uw vragen en zienswijzen:

Regels voor watergraven/opvangen bij gebiedsontwikkelingen

Dank voor het onderschrijven van de 90 millimeter regel. We zijn het met u eens dat bergen in open water, naast waar mogelijk infiltreren in de bodem, één van de meest effectieve en robuuste methodes is om in laag Nederland gebieden klimaatbestendig te krijgen.

Alternatieve bergingen

Wel zien we een nadrukkelijke wens vanuit onder andere gemeenten en ontwikkelaars om een deel van de waterberging ook in zogenoemde alternatieve bergingsvormen te kunnen realiseren. We bieden daarvoor ruimte, maar wel binnen strikte kaders. Wij kunnen ons voorstellen dat u als gemeente bepaalde bergingsvormen in openbaar gebied niet toestaat en daarvoor geen vergunning verleent. In voorkomende gevallen kan de initiatiefnemer betreffende maatregel niet uitvoeren en dus ook niet bij Rijnland als bergingsmaatregel opvoeren.

Praktische toepasbaarheid 20 mm regel in werkgebied Zoeterwoude

Wij realiseren ons dat het niet overal mogelijk is om 20 millimeter neerslag te infiltreren in de bodem, bijvoorbeeld door hoge grondwaterstanden en/of de grondslag. Vandaar dat in de regel is opgenomen 'als dat redelijkerwijs mogelijk is'. In overleg met Rijnland is dan ook maatwerk mogelijk.

Eisen tussen de 500 m2 en de 5000 m2

Bij ontwikkelingen tussen de 500 m2 en de 5000 m2 geldt de (reeds bestaande) 15% regel.

Uitvoeringstoets

Het is in principe aan de initiatiefnemer om aan de tonen dat aan de (nieuwe) voorwaarden wordt voldaan. De wijze van berekenen en de daarvoor benodigde gegevens worden ontsloten via de Rijnlandse internetpagina [Klimaatbestendige regels - Hoogheemraadschap van Rijnland](#). De controle daarop cq. de toetsing daarvan vindt plaats door onze afdeling vergunningverlening.

We realiseren ons dat deze nieuwe regels in het begin vragen zullen oproepen zoals, hoe werkt dat nu precies, kun je ons helpen etc. Wij willen de gemeenten en andere initiatiefnemers dan ook zoveel als mogelijk helpen/faciliteren. Daarnaast denken we bij ruimtelijke ontwikkelingen graag al vanaf het begin mee. Door in het begin van het planproces klimaatadaptie goed in het ontwerp mee te nemen, zijn wij overtuigd dat dat relatief eenvoudig realiseerbaar is. Het inpassen achteraf is vaak veel complexer en duurder.

Artikel 41.6a Flexibel waterpeil

Het toepassen van flexibel peil is in onze regio – met name bij kleine planontwikkelingen en in gebieden met weinig drooglegging of lage overstortdrempels – niet overal toepasbaar. Vandaar dat in de regel is opgenomen 'als dat redelijkerwijs mogelijk is'. In overleg met Rijnland is dan ook maatwerk mogelijk. Voorkomen moet in ieder geval worden dat er stankoverlast ed. ontstaat waardoor er extra water moet worden ingelaten. Dan schiet het middel het doel voorbij.

Nieuwe afmetingen watergangen

Met de eis van een talud op 1:3 streeft Rijnland naar een natuur inclusieve inrichting. Dit is belangrijk, daarom houdt Rijnland vast aan deze eis. Wij zijn het met u eens dat er soms geen mogelijkheid is om te voldoen aan deze eis. Daarom bevat artikel 13.33 lid 5 de mogelijkheid om met een maatwerkvoorschrift een uitzondering te maken op de voorgeschreven afmetingen.

Gebruik van vage en open termen

Wij begrijpen uw wens om vooraf duidelijkheid te hebben over de beoordeling van een vergunningaanvraag. Deze duidelijkheid kunnen wij helaas niet geven in deze artikelen van de waterschapsverordening. Het beoordelen van een vergunningaanvraag is een maatwerkafweging, waarbij naast de concrete plannen van de initiatiefnemer ook veel plaatselijke omstandigheden een belangrijke rol spelen.

Verschillen tussen oude en nieuwe regels

Wij herkennen dat het complex is te controleren of de regels beleid neutraal zijn omgezet. Daarvoor is de totale set aan regels, de verandering in structuur en de verandering in taalgebruik

te groot. Deze regels zijn zo veel als mogelijk zonder inhoudelijke wijzigingen overgenomen. Toch zijn er een aantal belangrijke wijzigingen:

1. Nieuwe klimaatbestendige regels

In de ontwerp waterschapsverordening zijn een aantal wijzigingen aangebracht om uitvoering te geven aan een eerder VV-besluit de regels klimaatbestendig te gaan maken. Deze wijzigingen staan in:

- o Artikel 9.1a (nog niet verharde tuinen tellen vanaf 11 woningen deels mee als verhard)
- o Artikel 13.33, lid 4 (een helling van een oever van een nieuw te graven oppervlaktewater is 1:3 of flauwer.)
- o Artikel 41.2a (de nieuwe voorwaarde voor 90 millimeter waterberging)
- o Artikel 41.6a (de nieuwe voorwaarde dat nieuw oppervlaktewater wordt ingericht voor een flexibel peilbeheer van 30 centimeter)

2. De functie van de zorgplicht

De zorgplicht is in 2015 voor het eerst opgenomen in de keur. Destijds is ervoor gekozen om een activiteit maar aan één verplichting te verbinden. Dit is een vergunningplicht, een algemene regel OF de zorgplicht. Om beter aan te sluiten bij het systeem van de Omgevingswet en vanwege de ervaringen bij Rijnland en andere waterschappen gaat dit veranderen. In de waterschapsverordening geldt de zorgplicht altijd. Dus ook naast een vergunningplicht of voorwaarden zonder vergunning (de oude algemene regel). Dit zorgt voor een beter vangnet en een eenduidig omgevingsrecht.

3. Werkingsgebieden

Iedere regel uit de waterschapsverordening geldt in een bepaald gebied. Soms is dat heel Rijnland, maar vaak ook een ander gebied. De Omgevingswet bepaalt dat al deze gebieden (de wet noemt dit werkingsgebieden) op een kaart staan en dat deze kaarten onderdeel zijn van de waterschapsverordening. Dit is een verandering. In de huidige praktijk wordt vaak verwezen naar de zones voor waterkeringen, de zeewering en oppervlaktewateren in de leggers.

De kaarten uit de leggers zijn nu gekopieerd en worden als nieuwe kaart vastgesteld in hoofdstuk 2 van de waterschapsverordening. Bij het ontwerp zitten kaarten die zijn gebaseerd op de vigerende leggers. Momenteel worden de leggers herzien. Bij de definitieve waterschapsverordening worden de kaarten aangepast aan de nieuwe leggers.

Verder zijn een aantal werkingsgebieden aangepast om te voldoen aan de eisen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Er gelden standaarden voor deze kaarten. Een voorbeeld is het werkingsgebied waardevolle oever. Op deze kaart staat momenteel alleen een lijn. Deze lijn is omgezet naar een vlak.

Tot slot zijn er een aantal nieuwe kaarten gemaakt. Dit was nodig, omdat een aantal regels uit de keur en uitvoeringsregels alleen gelden voor een gebied buiten een kaart. Het is niet mogelijk om dit goed te digitaliseren en te ontsluiten via het DSO. Daarom zijn voor deze regels nieuwe werkingsgebieden gemaakt. Hiermee vervangen wij de tekst 'het buiten de kaart' door 'binnen het werkingsgebied'. Dit helpt niet alleen de digitalisering, maar ook de leesbaarheid.

4. Stroomlijnen meldplicht

In de uitvoeringsregels staan verschillende meldplichten. Bij omzetting bleek dat een belangrijk deel van deze regels steeds (soms in andere bewoording) terugkwamen. Deze regels over de meldplicht hebben een centrale plek in hoofdstuk 3 van de waterschapsverordening gekregen. Dit vergroot de transparantie en het maakt toekomstig beheer van de verordening eenvoudiger.

De termijn voor een melding voor het onttrekken, retourneren of infiltreren van grondwater wordt aangepast. Vanuit het streven naar een eenduidige waterschapsverordening is de termijn voor meldingen onder de zorgplicht aangepast. Dit is nu nog 1 week (in de bruidsschat gaat het Rijk uit van 4 weken) voor de start. Wij sluiten nu aan bij de standaard uit art. 3.2 Waterschapsverordening. Dit is 2 weken.

5. Beoordelingsregels vergunningaanvragen

In de beleidsregels staat hoe Rijnland een vergunningaanvraag beoordeelt. Bij omzetting bleek dat een belangrijk deel van deze regels steeds (soms in andere bewoording) terugkwamen. Deze regels hebben een centrale plek in hoofdstuk 3 van de waterschapsverordening gekregen.

De beoordelingsregels uit dit hoofdstuk zijn aangevuld met een verdere uitwerking van de beoordelingsregels uit de Waterwet. Dit omdat deze beoordelingsregels uit de Waterwet met de komst van de Omgevingswet komen te vervallen. Het Rijk heeft deze beoordelingsregels een plek gegeven in het overgangsrecht (de bruidsschat). Doordat deze uitwerking al is gemaakt, wordt er geen gebruik gemaakt van de beoordelingsregels uit de bruidsschat. Meer over de bruidsschat vindt u onder deel 2.

Verder staan in deze beoordelingsregels een aantal verplichte onderdelen waarop een aanvraag altijd beoordeeld moet worden. Het Rijk en de provincies verplichten Rijnland tot deze beoordeling om daarmee de doorwerking van de Kader Richtlijn Water te borgen.

6. Hardheidsclausule bij beoordeling vergunningaanvragen

Onder de keur en uitvoeringsregels hebben dijkgraaf en hoogheemraden de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de beleidsregels. Een vergunning kan in strijd met de beleidsregels worden verleend of geweigerd. Dit volgt uit artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Met de waterschapsverordening gaat dit veranderen. De beleidsregels worden als beoordelingsregel onderdeel van een verordening. Daardoor kan niet langer gebruik worden gemaakt van 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Omdat het strikt naleven van de regels onder omstandigheden kan leiden tot een onrechtvaardige uitkomst, wordt deze situatie wel voortgezet. Daarom wordt in art. 3.5, lid 2 waterschapsverordening een hardheidsclausule opgenomen. Op die manier wordt ongewenst en onvoorzien onrecht voorkomen.

7. Activiteiten als de basis voor alle regels

In de huidige uitvoeringsregels zijn de regels onderverdeeld in hoofdstukken. Deze hoofdstukken gaan soms over een activiteit, soms over een object en soms over een locatie. Deze indeling past niet goed bij de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarom is in deze verordening de vervolgstap gemaakt. Alles is aan een activiteit verbonden. Dat heeft soms ook een andere set verplichtingen tot gevolg. Hiermee worden de regels overzichtelijker voor de initiatiefnemer.

In de waterschapsverordening is namelijk vanaf hoofdstuk 4 gekozen voor een indeling in activiteiten. Iedere activiteit heeft zijn eigen hoofdstuk en per activiteit is er slechts één verplichting mogelijk. Dit zijn de mogelijke verplichtingen:

- a. Een vergunningplicht + zorgplicht
- b. Voorwaarden zonder vergunning (eventueel met meldplicht) + zorgplicht
- c. Alleen zorgplicht

Een goed voorbeeld van de verandering is hoofdstuk 9 voor bouwen. De regels die hier samenkwamen stonden in de uitvoeringsregels in de volgende hoofdstukken:

- a. bruggen en overkluizingen
- b. steigers, aanmeervoorzieningen en meerpalen
- c. beschoeiingen en damwanden
- d. objecten in de beschermingszone van watergangen
- e. aanbrengen van verharding
- f. bouwen
- g. risicovolle werken waterkering en zeewering

Neem een casus waarin een nieuwe schuur van 600 m² in de beschermingszone van de waterkering wordt gebouwd. Onder de keur is hier zowel een vergunning voor het bouwen bij de waterkering als een melding voor het aanbrengen van verharding nodig. Dit kan in de waterschapsverordening niet meer. Omdat er een vergunning nodig is voor één onderdeel wordt alles voor de activiteit bouwen meegenomen in deze vergunning. Deze wijziging in verplichtingen, heeft geen gevolg op de voorwaarden waaraan de initiatiefnemer moet voldoen.

8. *Vrijstelling graven goed regelen*

Bij het opstellen van de waterschapsverordening bleek dat de keur en de uitvoeringsregels op één onderdeel strijdige regels bevatten. In uitvoeringsregel 15.4, art. 3 staat een uitzondering op de vergunningplicht voor het graven als er een kabel of leiding wordt aangelegd. Deze uitzondering staat echter niet in de keur. In overleg met Vergunningverlening wordt voorgesteld de uitzondering in stand te houden en goed op te nemen in de waterschapsverordening. Dit voorkomt overbodige vergunningen.

Samen optrekken

Dat doen we graag.